

Başyazı

**Sınıf mücadelesi
olmadan seçim de,
demokrasi mücadelesi de
kazanılmaz!**

Devamı 58. sayfada

Bu Sayıda

- 8 Mart Kutlu Olsun!
Serap AKTEPE (S.2)
- 14 Mayıs'ın Hikâyesi
Cevdet YILMAZ (S.4)
- Erdoğan Gönderilecek
Fırat AKIN (S.9)
- Kurtuluş O'nu Göndermekte
Yalçın ÇELİK (S.15)
- Yetti Artık 21 Yıllık Diktatörlük
TKP - 1920 (S.21)
- TİP Geleneği ve Erkan Baş
Barış ALPER (S.24)
- Başka Bir Halkı Ezen Özgür
Olamaz (Redaksiyon) (S.29)
- Çağrı / Seçim Bildirisi
TKP - 1920 (S.34)
- Bangêşt / Daxuyaniya hilbijar-
tinen ya TKP - 1920 (S.35)
- 1 Mayıs 2023 Çağrısı
TKP - 1920 (S.36)
- Erzurum'un İsmi Kirletenler
Yücel KARAKAYA (S.37)
- Seçimlerin İlk Turu Sonuçlandı
TKP - 1920 (S.41)
- Seçim Açıklaması
TKP - 1920 (S.47)
- Seçimlerin Kaybedilmesinde
Sosyal ve Toplumsal Nedenler
Barış ALPER (S.49)
- Sol Güçlerin Çıkması
İrmak GÜLER (S.54)
- Başyazı
Redaksiyon (S.58)

TKP - 1920 SEÇİM AÇIKLAMASI:

Devamı 47. sayfada

Seçimlerin kaybedilmesinde sosyal ve toplumsal nedenler

Barış ALPER

Devamı 49. sayfada

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ KUTLU OLSUN!

Serap AKTEPE

8 Mart Dünya Kadınlar Günü. 8 Mart 1910 yılında Clara Zetkin'in öncülüğünde komünist kadınların İkinci Uluslararası Kadınlar Kongresi'nde aldıkları kararla başlayan ve o günden bugüne kadınların yüzyıllardır süre giden esaretine başkaldırdığı, eşit haklar için savaşı yükselttiği bir gündür. O dönem kadınların yükselttikleri şiar “oy hakkı” idi.

1918'de işçi hareketinde ki bölünmesinden sonra, 8 Mart'ı kutlayanlar öncelikle hem sosyalist hem de kapitalist ülkelerde komünist kadınlardı.

Clara Zetkin'in yönlendirmesiyle TKP'li kadınlar da 1921 yılından sonra 8 Mart'ı kutlamaya başladılar. 1921'de TKP Kadın Kolu'ndan Cemile ve Rahime kardeşler öncülüğünde komünist kadınlar, Mustafa Suphi, 15'ler ve Maria Suphi'nin Kemalist burjuvazi tarafından katliamını telgraflar çekerek protesto ettiler. 1975 yılında da İlerici Kadınlar Derneği, İKD öncülüğünde 8 Mart yeniden kutlanmaya başlanmıştır.

1940'ların sonundan itibaren 8 Mart sosyalist ülkelerde kadınlar için resmi bir izin günü oldu.

1968 hareketiyle birlikte 8 Mart geleneği „kadının

kurtuluşu“, özgürleşmesi talepleriyle kadına yönelik sosyal, kültürel, cinsel, sınıfsal, ulusal her tür baskıya karşı savaşın yükseltildiği, kadınların can alıcı sorunlarının her tür eylemlerle dile getirildiği bir biçim aldı ve kadınların savaşının sınıf savaşı; barış, eşitlik ve toplumsal ilerleme mücadelesinin bir müttefiki olduğu benimsendi.

Kadınlar tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çalışma alanındaki sömürü ve baskının yanısıra toplumda şiddete uğruyorlar, erkekler tarafından katlediliyorlar. Yasalara rağmen çocuk yaşta evlendiriliyorlar. İşyerlerinde farklı ücret alıyorlar ve daha fazla psikolojik şiddete maruz kalıyorlar. Eğitime ulaşımında, çalışma hayatına katılmada erkeklere göre daha fazla engelle karşılaştıkları gerçeğiyle eşitsiz bir ko-

numdalar. Cinsel ayrımcılık ve ulusal baskıya maruz kalma, doğum sağlığı ve haklarındaki yetersizlikler, çocuk ve yaşlı bakımı, ev işlerini de üstlenme, yoksulluk-yoksunluk kadınların karşı karşıya kaldıkları sorunların başında gelmektedir.

Kadınların bir erkeğe bağımlı olmadan, sadaka düzenine ayak uydurmadan, kendi ayakları üzerinde durması, kendi hayatıyla ilgili kararları verebilmesi, ezilmemesi için ekonomik olarak özgürleşmesi gerekmektedir. Toplumdaki geleneksel roller kadını eve bağlar, evde erkeğin yeniden üretime katılmasını sağlamasına rağmen çalışmasının maddi karşılığını alamaz duruma gelir. Diğer yandan da kadının çalışma hayatından uzak tutulmasıyla da ekonomik özgürlüğüne kavuşamaz, ev içinde söz sahibi olamaz,

ailenin bütçesine dolayısıyla refahına bir katkısı olmaz.

Bu kapitalist düzende kadının iyi bir eğitime sahip olması, hatta okur-yazar olmaması iş istihdamında çok aranan bir durum değildir. Ancak ev işçiliği ya da temizlik gibi düşük ücretli işlerde çalışabilmektedirler. Bu durum kadın yoksulluğunu önleyen bir durum değildir. Kahramanmaraş merkezli depremde bile enkazdan kurtarılan bir kadının ilk cümlesi „*Beni özel hastaneye götürmeyin, param yok!*“ demesi bu durumun ne denli içler acısı olduğunu gözler önüne sermektedir.

Çalışan kadınlar ise ev işyeri arasında iki katlı eza ile yaşamını çatışmalar sürdürmektedir. Çalışan kadın, evin kadını ve anne kadını bu çatışmaların zeminini oluşturur. Bir de evde bir yaşlı bakımı da söz konusu ise kadın ya daha fazla mücadele etmek durumunda kalır ya da psikolojik sorunlara maruz kalır. Bir de bunun üzerine geleneksel değerlerin baskısı kadınların çok daha fazla gerilmesine ve bu gerginliklerle baş etmesini gerektirir.

Erdoğan'ın tek adam rejimi ile kadınların durumu daha da kötüleşti. Yoksul mahallelerde yaşayan, eğitimi düşük ve yoksul kadınlar tarikatların esareti altında ve

Erdoğan'ın oy deposu. Küçük çocukları çekerek Kuran kurslarını yönetme görevini üstlenen ve kermesler düzenleyen bu kadınlar inatla eski düzenin sürdürücüsü olarak roller üstleniyorlar ve gericiliği üretiyorlar.

Başka bir yaşamın çok farkında olmayan bu kadınlar tarikat şeyhlerinin birer müritleri olarak 6 yaşındaki çocuğunu bile feda edebiliyor.

Buna rağmen ülkemizde Erdoğan'ın antidemokratik baskılarına, kadınlara biçtiği rollere, kadınları erkek ve tarikat egemenliğine teslim etmek için kendi yaptığı İstanbul Sözleşmesi'ni kaldırmasına karşı, kadının özgürlüğü için, demokratik mücadelenin bir parçası olarak güçlü bir kadın hareketi de gelişmektedir.

Kadınlara dair söylenecek çok şey var. Ancak ülkemizde ve dünyada kadın sorunu sadece kadının değil, aynı zamanda erkeğin de

sorunudur. Erkekler kendilerini de özgürleştirmek için bu soruna dört elle sarılmadan toplumsal ilerleme sağlanmaz; daha çok kadın cinayete kurban gider, gericiliği ve dindarlık görevini kadına atfeden bu düzen çok kolay değişmez, ne kadın ne de erkek özgürleşebilir.

Kadınların özgürleşme mücadelesinin yükselmesi için önümüzde duran en elzem görev her şeye muktedir Erdoğan rejiminin devrilmesidir.

Bu nedenle seçimin de yaklaştığı bu 8 Mart'ta kadınlar olarak bu ortaçağ karanlığından kurtulmak için daha çok çalışmalı, mücadeleyi yükseltmeliyiz.

Depremin enkazında çok kadın yaşamını yitirdi.

Haydi, bu iktidardan kurtulmak için sosyal bir deprem yaratmaya!

Yaşasın kadın mücadelesi ve dayanışması!

Yaşasın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü!

14 Mayıs'ın hikâyesi: Anamın babama isyan ettiği gün

Bir 14 Mayıs Bayar-Menderes'in geldiği, bu 14 Mayıs da Erdoğan'ın gideceği gündür

Cevdet YILMAZ

1940'lı yıllar II. Dünya Savaşı ve sonrası yıllardır. Türkiye'nin dört bir yanı savaş cephesidir. Almanlar kuzeyde ve doğuda, özellikle Stalingrad önlerinde Sovyetlerle, güneyde Afrika-Arap çöllerinde İngilizlerle, batıda Yunanistan'ı işgal etmiş, Komünist Partisi ve Yunan devrimcileri öncülüğünde direnen Yunan halkıyla savaş halindedir. Her an Türkiye'ye girebilir ve kestirmeden Bakü petrollerine ulaşmak isteyebilir.

Biri “Milli Şef” diğeri “Reis” ama farklıdır

O zaman Türkiye'de tek parti dönemi var ve tek parti olan CHP de iktidarda. CHP'nin de başında İsmet İnönü var. İsmet İnönü “Milli Şef”dir. O nederse o olur. O dönem içerik olarak tamamen farklı da olsa şeklen bugünkü AKP iktidarı ve onun “Reis”i Recep Tayyip Erdoğan dönemine benzer. Biri “Milli Şef” diğeri “Reis”dir. Onlar ne derse o olur, kimse itiraz edemez. Birinin “Beyaz Tren”i, diğeri için uçakları var.

İkisi de baskıcı, ceberut, faşizan karışımı bir iktidar, bir diktatörlük, tek adam rejimidir. Ama ideolojileri, politikaları tamamen farklı. Biri laik ulusalcı, kendisine “yurtsever” diyen Kurtuluş Savaşı'nı yaşamış güçler tarafından ilahlaştırılmaktadır. İkincisine “bağnaz” müslüman, kendisine islamcı-padişahcı diyen güçler tarafından tapılmaktadır.

İkisi de pahalılıkla, zamlarla, enflasyonla ağır vergilerle milleti inim inim inletmektedir. Millet aç, fakir, yoksul, çaresiz geçim derindedir. Ama yine de bir farkla. Erdoğan, halktan vergileri kendi “Sarayı”nı ve

çevresini beslemek, zengin etmek, Kürtlere karşı bir savaş yürütmek için alır, diğeri ise halkı ve memleketi bir savaştan “korumak” için alır.

II. Dünya Savaşı ve sonrası:

Kıtlık, yokluk, herşey karneyle

İsmet İnönü dört bir yanı savaşla kayna-yan ülkeyi bir savaşa sokmamak için uğraşır. Bir yandan Churchill'le görüşmeler yapar, el altından Hitler Almanyası ile ilişkiler kurar. Diğer yandan da bir saldırıya, bir savaşa hazır olmak için büyük bir orduyu silah altında tutar. Böylesine silah altında büyük bir ordunun masrafı ağırdır. Tek adam rejiminin başı “Milli Şef” İnönü ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için ağır vergiler, igneden ipliğe zamlar getirir. Üretilen malların, ürünlerin büyük kısmına savaş hazırlığı olarak el koyar, depolar.

Bu koşullarda ülkede kıtlık başlar. Her şey karneye bağlanır. Devlet kendi memurları için belli bir istihkak ayırmıştır. Düz memur maaşları 20-25 Lira olsa da, memurlar göreceli rahattır, çünkü devlet onlara şeker, un, bez-basma tahsis etmektedir. Ama halk yokluklar içinde kıvrılmaktadır. Hiçbir şey yok. Olanlar da ateş pahası. Açlık, yokluk, sefalet her tarafta almış başını gitmektedir. Halk fakir ve perişan. İnönü ordunun masraflarını karşılamak için sürekli vergileri, zamları arttırır.

Şimdi Erdoğan'ın yaptıkları o zaman İnönü'nün yaptıklarından pek farklı değildir. Tek fark bugün karne ve vesika, istihkak yoktur. Zamlar ve vergiler aynı “iş” için alınıyor: Savaş ve ordu için! O zaman II. Dünya

savaşı için, şimdi de Erdoğan Kürtlere karşı savaşı yürütmek için vergi ve zamlar getiriyor. Unutulmasın, Erdoğan ve Bahçeli “Doğru”daki savaşta kullanılan obüslerin topları, uçakların, bombaların ne ile alındığını zannediyorsunuz? Domatese, bibere, patlıcana, patatese konan zamlarla demişti. Tabii ki Erdoğan, bir de Saray için zamlar koyuyor.

Halkın en önemli üç ihtiyacı: un, şeker ve bez

O zaman halkın Anadolu'da en çok ihtiyaç duyduğu üç beyazdır: şeker, un (ekmek) ve bez (basma)dır. Daha harbin başında ekmek ilk anda 8 kuruştan 16 kuruşa çıkar ve günde adam başı 300 gram olmak üzere vesikaya bağlanır. Şeker ve bez, basma karneyledir. Şekerin kilosu 1941 yılında 10 kuruştan 20 kuruşa, 1942 yılında da 500 kuruşa çıkar. Her şey karaborsadır. Karaborsa fiyatları daha da yüksektir. Köylü kadınlar 2 metre Kayseri bezi, 2 metre Nazilli basması alabilmek için günlerce kuyrukta beklerler.

Kayseri ve Nazilli fabrikaları Sovyet yardımıyla kurulan Cumhuriyetin ilk ve tek fabrikalarıdır. Üretilenler ancak o kadar büyük bir ordunun ihtiyacını karşılar. Halka çok az bir kısmı ayrılır. Bez ve basma yokluğunda kadınlar giysilerin; entarilerin, pantolonların üstüne yama yapa yapa vuracak yer bulamaz duruma gelirler. Halk tek adam “Milli Şef” rejiminden, CHP'nin tek parti iktidarından, diktatörlüğünden bıkmıştır. Değişim istemektedir. “*CHP gitsin, diktatörlük bitsin*” demektedir. Ama nasıl?

Demokrat Parti, Bayar ve Menderes ile çok partili dönem

Sovyet ve Batı ittifakı karşısında II. Dünya Savaşı 1945'te Hitler faşizminin yenilgisiyle bitince dünyada esen demokratikleşme rüzgârından Türkiye'de nasibini almak zorunda kalır. Hızla Sovyetlerden uzaklaşıp ABD'ye, Batı'ya yaklaşır. Tek parti sistemine son verip çok partili döneme geçilir. Bayar ve Menderes CHP'den ayrılıp, Demokrat Parti' DP'yi kurarlar. Bayar-Menderes varolabilmek için komünistlerle,

ilericilerle, Sovyet taraftarlarıyla, özellikle Tan Gazetesi'ni çıkaran Sertellerle bile ittifaklar oluşturur. Gerçi bu ittifak 4 Aralık 1945'de gerici, bağnaz dinci ve faşist bir grubun örgütlendirilip Tan Gazetesi'ne saldırması, basması ve matbayı tahrip etmesiyle sonlanır. O zaman gazeteye saldıran grubun içinde 60'lı yıllardan sonra Türkiye'nin politikasının belirlenmesinde önemli bir rol oynayacak olan Süleyman Demirel de vardır. Bayar ve Menderes CHP'ye karşı gerici güçlerin, yeni harp zenginlerinin, toprak ağalarının, antisovyet amerikancı çevrelerin temsilcisi olarak yollarına devam ederler.

Demokrat Parti 1946 senesinde yapılan ilk çok partili “demokratik” seçime katılır. “*Yeter söz milletin*” der. “Açık oy gizli sayım (tasnif)”ın uygulandığı bu seçim Türkiye'nin en şaibeli seçimidir. (Normal seçim “gizli oy, açık sayım” ile yapılır). Bu koşullarda CHP oyların %85'ini, DP'de ancak %13'ünü alır. Bu şaibeli yenilgiden sonra DP bundan sonraki seçimleri çok sıkı tutmak ve ona çok iyi hazırlanmak için harekete geçer. Seçim tarihi ise 14 Mayıs 1950'dir. Bu kez DP'nin seçim stratejisi sandıklara sahip çıkmak “gizli oy, açık sayım” ilkesini uygulamak ve Anadolu'yu karış karış gezmek, halkı dinlemek ve halka artık ülkede yeni bir rüzgârın, demokrasi rüzgârının estiğini anlatmak, halka diktatörlükten kurtuluşun kendileri olduğunu, demokrasi ve Demokrat Parti olduğunu göstermektir.

DP'nin seçim stratejisi:

Karış karış Anadolu'yu gezmek

İnönü ve etrafını saran “elit” takımı “Beyaz Tren” ile bir kaç Anadolu gezisi yaparlar ve seçimin “çantada keklik” olduğuna inanırlar. Bayar ve Menderes ise trenin olduğu yere trenle, vapurun gittiği yere vapurla, otobüsün, otomobilin gittiği yere otobüs ve otomobille, bunların olmadığı yerlere at ve merkep üstünde giderler, Anadolu'yu adım adım gezerler. Gördükleri ve yaşadıkları onları şok eder. Halk iktidara karşı öfkeli ve kinlidir. Tek adam “Milli Şef” rejiminin

gitmesini, CHP iktidarının değişmesini istemektedir. Halk diktatörlükten bıkmıştır, kıtlıktan, yokluktan, zamlardan, vergilerden bezmiştir. Kıtlığın, yokluğun kalkmasını, ekme, şeker, bezasma vesika ve

karnesinin, karaborsanın kaldırılmasını, her şeyin bollaşmasını, artık ürettikleri ürünlere, mallara el konmamasını, onları pazarda satıp para etmesini isterler.

Bayar ve Menderes değişim ve demokrasi rüzgârının Anadolu'da nereden estiğini, CHP'ye nereden vurulması gerektiğini, ekonominin, pahalılığın, enflasyonun, kıtlığın yakıcı sorun olduğunu hemen görürler ve halka bol bol refah, bolluk, ucuzluk, para, kalkınma vaadinde bulunurlar. Yakında her köşede milyonlar doğacağını, Türkiye'nin küçük bir Amerika olacağını vurgularlar. Bayar ve Menderes bu vaatleri rahatlıkla verirler, çünkü savaş biteli beş sene olmuş, ordu terhis edilmiş, üretim artmaya, karaborsa kalkmaya başlamıştır. Anadolu'ya daha ulaşmamış olsa da ülkede kısmi bir rahatlama vardır. Bir de Kore'ye asker gönderme, NATO'ya girme durumunda ülkeye ABD yardımı "yağacaktır." Buna rağmen 10 senelik tek adam rejiminde ve CHP iktidarı altında yaşananlar halkın belleğinde hâlâ durmaktadır

Bayar-Menderes bizim köyde ve anamın dik duruşu

Bayar ve Menderes'in bir at üstünde ziyaret ettikleri köylerden biri de "kuş uçmaz, kervan geçmez" olan bizim köydür. Bizim orada ovanın ortasından bir çay geçer. Çayın sol tarafındaki köylere Bayar, sağ taraftaki köylere de Menderes gider. Bizim köye Bayar gelir. Köyün ortasındaki belende halk toplanır. Gelenlerin çoğu kadındır. Çünkü savaş döneminde tek adam rejiminin uygu-

ladığı sıkı ekonomi politika sonucu olan yokluk ve kıtlığı iliklerine kadar duyan, uygulamalardan en çok dertli olan kadınlardır. Çocuklar aç ve çıplak, onları yedirip, içirip giydirmek büyük bir sorundur. Çoğu

yaşını doldurmadan ölmektedir. O zaman kadımlar için bir kutu şeker, 2 metre bezasma, bir kilo un dünya zenginliği demektir.

Babam koyu CHP'li, Kurtuluş Savaşı taraftarı, Atatürk ve İnönü hayranıdır. İngiliz, Amerikalı olsun, emperyalizme karşıdır. DP'nin ABD ve Batı hayranlığından pek hoşlanmazdı. Babam anamın da Bayar'ın toplantısına gitmesini istemez. Çünkü onlar da yiyicidir. Yapacakları bir şey yoktur. Ama anam babamı dinlemez, gider. Bayar konuşur, ama fazla bir şey anlamaz. Onun derdi pahalılık, yokluk ve kıtlıktır. Bir ara Bayar'ın karşısına dikilir ve der: "*Kıtlık içinde, çocuğun biri karnımda, biri sırtımda 7 çocuk büyüttüm. Nasıl büyüttüğümü bir Allah bilir. Çocuk ağzına şekersiz bir şey koymaz, yemez, içmez. Şeker yok, karaborsa. 5 tane şekere 5 lira verdiğim günler oldu. Çocuklar çıplak, biz çıplak, bez, basma yok. Bak üstüme, yama vurulmamış bir yer var mı? Sen bana bunlardan haber ver."*

Anamdan sonra Bayar sözü alır ve derki: "*Şekerin kilosu 50 kuruş, bezin metresi 75 kuruş, ekmeğin kilosu 100 para (2,5 kuruş) olacak. Yapamazsak bizi 4 sene sonra aşağı edin. Bundan sonra ülkede demokrasi var; Tek adam devri 14 Mayıs'ta bitecektir. Söz milletindir. Oyunuza talibiz. Sizin oylarınız diktatörlüğü yıkacak, demokrasi gelecek, her şey bolluşacak.*" Bayar da atına biner, komşu köye geçer. Herkes, en başta kadımlar sevinerek evlerine dönerler. Artık yok diye bir şey olmayacaktır. Her şey ucuzlayacak ve bolluşacaktır.

14 Mayıs 1950'de anam babama rağmen oyunu DP'ye verir

Anam eve gelir. Kararlıdır. Babama der ki, *"ben oyumu Demokrat Parti'ye vereceğim"*. Babam kızar, *"katiyen!"* der. Anam da *"oy benim, istediğime veririm"* der. Bunun üzerine babam, *"Seni boşarım, ona göre"* der. Anam da *"boşarsan boş, şu senin CHP'enden benim çektiklerimi bir Allah bilir, halkın üstüne bu kadar vergi, zam konmaz, yokluk, kutluk bindirilmez"* der ve babama resti çeker.

Seçim günü gelir. Seçim 14 Mayıs'tadır, 14 Mayıs 1950. Anam oyunu vermek için sandık başına gelir. Babam sandık başkanıdır. Bu kez oyların kapalı bir yerde, kabinde gizli kullanılıp sandığa atılması ve sandıklardaki oyların da açık sayımı esastır. Ama anam oy pusulasını alır, okuma, yazması olmadığı için *"Demokrat Parti'nin yeri nerde"* der ve mühürü alır, Demokrat Parti'nin üstüne basar ve oyunu sandığa atar. Bu sefer *"oy da açık, sayım da açık"* der ve gider. Ama babam yerin dibine geçer, yüzü iki karış asılır. Sandık kurulu babamın yüzüne bakar, babam ise kimsenin yüzüne bakamaz. Akşam eve gelir. Biz 9 çocuk bir anama bir babama bakarız. Hatırladığımız kadarıyla anamla babam 3 ay birbirleriyle konuşmadılar. Ama ayrıldıkları da. Sevgileri ve 9 çocuğa bağlılıkları ayrılmaktan daha güçlü çıktı.

14 Mayıs 1950 seçimlerini DP kazandı, CHP ezildi

14 Mayıs 1950'de CHP büyük bir yenilgi aldı. Halk 10 sene süren kıtlık ve yokluğun, zamların ve pahalılığın hesabını ondan sordu. CHP oyların %40'ını alıp ancak 69 milletvekili çıkarabildi. DP oyların %55'ini alıp 416 milletvekili çıkardı. 27 yıllık CHP iktidarı ve tek adam rejimi böylece sona ermiş oldu.

14 Mayıs 1950 aynı zamanda gerici, muhafazakâr, islamcı ve faşizan güçlerin DP olarak iktidara geldikleri gündür. Ceberut, laik, Müslümanları ezen elit CHP iktidarı bitmiş, mütedeyyin kesimlerin sesi duyulmaya, toplumda islami anlayışlar etkin olma-

ya başlamıştır. Erdoğan da bugünkü iktidarının 14 Mayıs 1950'de yaşanan gelişmenin bir sonucu olduğunu sık sık vurgular. Kendisini de Bayar ve Menderes'in mirasçısı olarak göstermeye çalışır.

Neden 14 Mayıs

Bugün seçimlerin öne çekilmesi tartışılırken 14 Mayıs 2023'ün 1950'de olduğu gibi bir Pazar günü olması seçimlerin bu tarihte yapılması ihtimalini güçlendirdi. Çünkü Erdoğan ve gerici, islami güçler 14 Mayıs'ı kendileri için bir zafer günü olarak algıladılar. İslam'ın laik Kemalist anlayış üstündeki zaferi! Onlara göre 14 Mayıs mütedeyyin dindar kesimlerin ceberut CHP iktidarının tek adam ve parti diktatörlüğünden ve baskısından kurtuluşunun günüdür. Erdoğan'a göre halk CHP'yi yendiği ve İslami özgürleşmenin önünü açtığı için 14 Mayıs'da yapılacak bir seçimde CHP'ye oy vermez, tekrar CHP'yi iktidara getirip elde ettiği özgürlükleri ve kazanımları feda etmez. Bu nedenle Erdoğan erken seçim tarihini 14 Mayıs olarak saptamıştır. 14 Mayıs'ın tam da bu sene yine 1950'de olduğu gibi bir Pazar günü olması Erdoğan için Allah'ın bir lütfüdür.

Oysa 14 Mayıs 1950'de halkın büyük bir kısmı laikliğe karşı Sünni-Vahabi müslümanlık üstün gelsin, iktidar olsun diye oy vermedi. Tam tersine halk oyunu şimdi Erdoğan'ın kurduğu güçler ayrılığını, hukuku, adaleti hiçe sayan, özgürlükleri rafa kaldıran, tüm iktidarı elinde toplayan, halkın üstüne vergi ve zamları bindiren baskıcı, otoriter tek adam rejimi gibi bir diktatörlük kuran İnönü'nün tek adam "Milli Şef" rejimini yıkmak için kullandı. Halkın o zaman da, şimdi de karşı çıktığı diktatörlüktür, tek adam rejimidir, keyfi yönetimdir, bu yönetimlerin yarattığı açlık, yokluk ve sefalettir.

Nasıl halk 14 Mayıs 1950'de İnönü'nün tek adam rejimini yıktıysa şimdi de 14 Mayıs 2023'de Erdoğan'ın tek adam rejimini yıkacak, demokrasi ve özgürlüklerin yolunu açacaktır. Böylece Erdoğan'ın gerici adına yaptığı 14 Mayıs yorumlarının da önüne geç-

miş olacaktır. Eğer seçimi muhalefet kazanırsa 1950'deki gibi 2023'deki bu 14 Mayıs da diktatörlükten demokrasiye geçiş günü olacaktır. O zaman işçi sınıfı ve demokrasi güçleri zayıf olduğu için diktatörlükten demokrasiye geçiş güdük kaldı, gerici, dinci ve faşizan bir yönde gelişti. Şimdi işçi sınıfı ve devrimci demokrasi güçleri daha gelişkindir. Bu kez diktatörlükten demokrasiye geçişin özgürlükleri derinleştirerek gerçekleştirilmesi komünistlerin ve devrimci güçlerin önünde duran en önemli görevdir. Bu da yığınlar içinde örgütlenmeyi ve yığınların demokrasi ve özgürlükler için harekete geçirilmesini gerektirir. Burada 1950'de olduğu gibi en başta kadınların ve şimdi de yaşadığı gibi gençlerin, akademisyenlerin, çevre ve iklim aktivistlerinin, depremzedelerin ve diğer STK'ların tepkilerini, işçi sınıfının mücadelesiyle yoğurarak verilmelidir. Emekçi halkın aş, iş, ekmek ve refah için mücadelesini demokrasi ve özgürlükler için mücadeleyle bağlayarak yol alınmalıdır.

Anam hep değişim taraftarı kaldı

Anamın DP'liliği uzun sürmedi. Komşumuzun kara yağız, genç delikanlı, baba yiğit oğlunun Kore'den ölüm haberi gelince tüm köylüler gibi anam da yıkıldı. Sonra Marshall yardımı diye savaş artığı, kokmuş Amerikan süt tozları ve Küçük Amerika olacağız diye ülkenin NATO ve ABD üsleriyle doldurulmaya başlanması anamın DP ile ilişkilerinin kopmasına neden oldu. Artık O, DP'nin de gitmesini, yerine savaş değil barışı, halkın refahını, ülkenin kalkınmasını esas alan bir

değişimi tasavvur ediyordu.

Anam 60'lı yıllarda Deniz Gezmiş, Mahir Çayanlardan yana oldu. Bu gençlerin idam ve katledilmesiyle ordudan da umudunu kesti. 70'li yıllarda Ecevit'i tuttu, onu "Karaoğlan" diye sevdi. Ama o da aklından geçen değişimi gerçekleştiremedi. Ondan da umudu kesti. 80'li yıllarda acaba Özal'mı dedi. Özal'ın kurduğu alt yapı, özellikle telefon şebekesi, telefonu kaldırıp çocuklarının sesini duyması onu mest etti. Ama Özal'ın köşe dönme politikası onu hayal kırıklığına uğrattı. Rüşvet, suiistimal, vurgun anamın defterinde yazmıyordu. Onun defterinde alın teri, göz nuruyla ekmeğini kazanmak yazıyordu.

Anam tasavvur ettiği değişimi görmeden bu dünyaya veda etti. Onun düşündüğü muhakkak gerçek demokratik, sosyalist bir rejimdi. Bu da biz çocuklarına onun vasiyeti olsun. Ama anam bugün yaşıyor olsaydı değişimden yana olurdu. Erdoğan diktatörlüğüne, onun Saray, savaş ve zam politikasına karşı çıkar, hak, hukuk, adalet ve demokrasiden yana olurdu. Babamla birlikte sandığa giderler, cumhurbaşkanlığı için oylarını ikisi de Kılıçdaroğlu'na verir, ama babam parti olarak oyunu hiç ayırmadığı CHP'ye, anam ise yepyeni bir değişimin adı olan HDP'ye verirdi. Ama yine de Kılıçdaroğlu'na bir tavsiyede bulunurdu. 1950'lerde Bayar ve Menderes'in yaptığı gibi Anadolu'yu karış karış, adım adım gezmelisin, halkın dertlerini dinlemelisin, gerçekçi vaadlerde bulunmalısın, halkı değişime inandırmalısın, değişim umudu yaratmalısın derdi. Zira seçim ancak böyle kazanılır.

Erdoğan gitmeyecek, yığınların mücadelesiyle gönderilecek!

Ne "Beyaz Toros"lar ne "Yeşil"ler, ne Hüda Par ne de Jandarma-Mafya tehditleri halklarımızı sindirebilecek

Fırat AKIN

SON günlerde bazı çevrelerde Erdoğan'ın "gidici" olup olmadığı tartışılmakta, herkes bir umutla gitmesini beklemektedir. Ama emin değiller. Çünkü bir yanda sürekli yığınlarda kabaran "gitsin, kurtulalım" dalgasının yanısıra, diğer yanda da dinmeyen "gitmez, seçim günü allem eder, kalem eder, elektrikleri keser, "trafoya kedi sokar" seçim günü sandıktan yine Erdoğan çıkar" korku ve endişesi var. Umut ve korku içiçe durmakta. Kötü olan da budur.

Erdoğan ve Cumhuriyet İttifakı'nda seçimi kaybetme korkusu paçaları sardı

Gelişmelere böylesine pasif bir izleyici gibi bakılırsa durum gerçekten de vahimdir. Açık ki, Erdoğan gitmek istemiyor ve gitmek için de her şeyi yapmaya hazırdır. Bir farkla, geçmişteki "elektrik kesme", "kedi-trafo" yol ve yöntemlerinin bu kez yeterli olmayacağı ortaya çıkmaktadır, zira 14 Mayıs 2023 seçim günü yaklaştıkça Erdoğan ve Cumhuriyet İttifakı'nda özellikle AKP ve MHP'de seçimi kaybetme, kazanamama korkusu paçaları sarmış durumdadır.

21 yıllık iktidarları döneminde Erdoğan ve AKP ilk kez bir seçime kaybetme endişesiyle gitmektedir. Bu onları daha saldırgan yapmakta ve daha "tehlikeli" yol ve yöntemlere başvurmaya sevk etmektedir. Bu son günlerde AKP ve MHP çevrelerinin Cumhuriyet İttifakı'nı genişletmek için giriştikleri hareketliliklerden, "beklenmedik" aldıkları kararlardan ve derin devletin bazı çıkışlarından anlaşılmaktadır. Geçmişte AKP'nin seçim kaybetme anında bir iç savaşı çıkartacak SADAT gibi paramiliter güçleri, polis ve

jandarmadaki "Özel Kuvvetler"i hazırlanmakta olduğu kamuoyunda bilinmekteydi. Ama bu kez hazırlığın daha karanlık güçleri, mafya ve gerici, dinci terör örgütlerini kapsadığı görülmektedir. Halkımızı zor günler beklediği anlaşılmaktadır.

Erdoğan ve Bahçeli'nin ince hesapları:

Derin devleti harekete geçirmek

6 Şubat depreminde arama ve kurtarma çalışmaları için çok önemli olan iki günde Erdoğan ve hükümetinin, devlet kurumlarının atıl kalması, enkaz altından gelen çığlıkları duymaması, göz göre göre insanların ölüme göndermesi aslında Erdoğan'ın ve Cumhuriyet İttifakı'nın bittiği gündü. Halk Erdoğan'a tepkili ve kızgındı. Erdoğan bu tepkinin helallik isteyerek, para dağıtarak, bir yıl içinde herkese ev yapacağını vaat ederek dinmeyeceğini maçlarda Fenerbahçe, Beşiktaş ve Galatasaray taraftarlarının tribünleri "Yalan yalan, yalan, dolan dolan dolan, 20 sene oldu istifa ulan" inletmeleri, halkın bu üç takımın taraftarlarını kutlaması, "istifa" talebinin dalga dalga Anadolu'ya yayılması Erdoğan'ı da, Bahçeli'yi de, AKP ve MHP'yi de korkuttu. İktidarın elden gitmekte olduğu "kafalarına dank" etti. Erdoğan da, Bahçeli de, AKP de, MHP de hemen seçimin kaybedilmemesi için "ince hesaplar" yapmaya başladılar. Buldukları yöntem daha şimdiden yığınları korkutmak, seçimlerde "anahtar rolü" oynayan HDP ve Kürt seçmenini yıldırma, getireceği tek oy olsa bile "şeytanla işbirliği" yapmak oldu.

Halkta, özellikle Kürtler arasında 90'lı yıllarda olduğu gibi çıkartılacak olaylarla tedirginlik, korku yaratmayı başa aldılar.

Bunun için önce derin devleti harekete geçirdiler, Bu görevi Bahçeli ve MHP üstlendi. Batıda özellikle gençler arasında pek bilinmez, hatırlanmaz, ama doğuda Kürtler arasında derin devletin 90'lı yıllarda yaptıklarını, işledikleri cinayetler, “soykırımı” daha anasının karnındaki çocuklar bilir. Bunlar öylesine derin acılardır ki, Türkler bu cinayetlerle yüzleşmedikçe, Ermeniler arasında olduğu gibi, bu soykırım, nesiller boyu Kürtler arasında da devam edecektir.

Maçta Beyaz Toros ve Yeşil posterleri ve 90'lı yıllar

90'lı yıllarda bu cinayetlerin simgesi “Beyaz Toroslar” ve “Yeşil” kod adlı Mahmut Yıldırım oldu. Nasıl 1915'de Ermeniler evlerinden alınıp, götürüldüğü “dağlarda ve yollarda” kırıldıysa, 90'lı yıllarda da derin devletin adamları Kürdistan'da “Beyaz Toros” denen MİT'in arabalarıyla gelip insanları alıp götürüyordu. Götürülenler bir daha geri gelmiyordu. Nerede olduğunu ne polis ne de savcı biliyordu. Şans eseri cesedi birkaç ay sonra bir dere yatağında veya ormanda bulunuyordu. Ama yüzlercesinin ne cesedi bulunabilirdi ne de varlığı konusunda bir haber alınabilirdi. Bu cinayetlerde tetikçi olarak en çok kullanılan kişinin “Yeşil” kod adlı Mahmut Yıldırım olduğu daha sonra ortaya çıktı. Bu cinayetler Türk politik tarihine “Faiili Meçhul Cinayetler” olarak geçti. “Cumartesi Anneleri” yıllardan beri Galatasaray Meydanı'nda hâlâ bu faili meçhul cinayetlerde (sen faili belli diye oku) kaybolan ve bir daha haber alınamayan evlatlarının ve yakınlarının akıbetini sormakta ve bu nedenle de Soylu'nun saldırısına uğramaktadırlar.

Hâlâ “anahtar” parti olan HDP'yi destekleyen Kürtlere seçim öncesi tercihlerini doğru yapmadıkları takdirde başlarına neler

geleceğini bilmeleri için 90'lı yıllardaki faili meçhul cinayetlerin tekrar yaşanabileceğinin hatırlatılması gerekiyordu. Derin devlet bunun için Bursa'da oynanacak olan Amedspor-Bursaspor maçını seçti. Bursa'ya geldikleri ilk günden itibaren Amed Takımı sporcularının uğradıkları tehdit ve hakaretler bir yana, maç esnasında tribünlerde yaşananlar korkunçtu, tüm Türkiye'yi ürpertti. Bursaspor taraftarlarının tribünlerinden “Beyaz Toros” ve “Yeşil”in resimleri yükseltildi. Tribünlerde ve televizyonları başında maç izleyenler birden “*Ne oluyoruz?*”, “*90'lı yıllar geri mi geliyor, yeniden faili meçhul cinayetler mi işlenecek, derin devlet harekete mi geçiyor?*” diye sormaya başladılar.

Bahçeli: Amed diye bir yer ve Amedspor diye bir spor kulübü olmaz

Derin devlet çoktan harekete geçmişti. Böylesi posterleri maça sokabilmek için özel örgüt gerekliliği açıktı. Bu da derin devletti. Bunları taşıyan gençler belki bunların ne olduğunu bile bilmiyorlardı. Ama verilen mesaj da açıktı, hem Kürtlere, hem Türklere bir mesaj veriliyordu. Kürtlere seçimde hâlâ HDP dersiniz 90'lı yıllar geri gelir deniyordu. Türklere de tribünlerde, ortalıkta hâlâ “yalan, dolan, ulan” demeye devam ederseniz 90'lı yıllardaki faili meçhuller sizin de

başınıza gelir tehdidi yapılıyordu. Derin devlet aklınca bir taşla iki kuş vurmuş oluyordu.

Kamuoyunda yükselen tepkiler sonunda bu işin örgütlü olabileceği ve bunu yapanlar hakkında savcının soruşturma açacağı haberleri yayılmaya başladı. Soruşturmanın ve haberlerin önünü kesmek için, taraftarlarınca tribünlerden “istifa” sloganlarının yükseldiği Beşiktaş Kulübü'nden istifa etmiş olan Bahçeli hemen ileri atıldı ve “Amed” diye bir yerin olmadığını, “Amedspor” diye bir spor kulübünden bahsedilmeyeceğini belirterek “*Bursaspor taraftarlarını selamlıyorum. Milli duruşlarından dolayı tebrik ediyorum*” diyerek Bursaspor'un arkasını sıvazladı. Soruşturma ve soruşturma haberleri de durdu. Böylece “Beyaz Toros” ve “Yeşil” posterlerini maça kimin sokturduğu da ortaya çıkmış oldu.

Çakıcı'nın danışmanının Jandarma Komutanı görüşmesi:

JİTEM yeniden mi hortlatılıyor

Seçim öncesi halklarımıza gözdağı vermek için derin devletin harekete geçirdiği bir diğer tehlikeli grup da yeraltı örgütlerinden Alaattin Çakıcı mafyası oldu. Alaattin Çakıcı ile faşist MHP lideri Bahçeli arasında “derin” bir dostluk vardır. Çakıcı'yı hapisten çıkartmak için Bahçeli Meclis'ten AKP ve MHP oylarıyla özel yasa çıkarttı. Daha çıktığının ikinci günü Çakıcı Kılıçdaroğlu'na, “*eğer “Reis”e saldırmaya devam edersen seni “bakla kazığına” oturturum*” diye tehditler savurmuştu. Cumhurbaşkanı adayı olduktan sonra da Kılıçdaroğlu'na ölüm tehditlerinin yağması boşuna değildir.

Mafya esasında uzun zamandan beri bu konularda hazırlıklıdır. Herkes 3-5 sene önce çıkan dörtlü çete fotoğrafını çok iyi hatırlar. 90'lı yılların faili meçhul cinayetlerinin derin devlet temsilcilerinin mafya ortaklığını gösteren fotoğraf: 90'lı yılların İçişleri Bakanı Mehmet Ağar, Özel Kuvvetler Komutanı, Öcalan'ı Kenya'dan getiren General Engin Alan, MİT'de cinayet işlerini yöneten Albay Korkut Eken ve hapisten yeni çıkan

Mafya babası Alaattin Çakıcı. Daha o zaman kamuoyu “*ne oluyoruz*” demişti. Derin devlet resmen “*biz görev başındayız*” mesajı vermişti,

İşte derin ilişkiler içinde olan bu mafya babası (resmi adıyla organize suç örgütü lideri) Çakıcı'nın danışmanı (böylece mafya liderlerinin danışmanları da olduğunu öğrenmiş olduk) geçtiğimiz günlerde Jandarma Genel Komutanlığı Karargâhı'nda

Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Arif Çetin ile bir toplantı yapıyor. Bu toplantının fotoğrafını da sosyal medyada yaymıyor. “*Ne cüret?*” mi diyelim? Mafya ve Jandarma Genel Komutanı, yani bir devlet görevlisi bir fotoğraf karesi içinde korkmadan, çekinmeden poz veriyorlar. Kimse “*Ne yapıyor-sun?*” diye bir şey demiyor. Tam tersine “sessizlikle” sırtı sıvazlanıyor. Çünkü burada verilmek istenen mesaj açık: Mafya ve devlet elele seçim öncesi ve seçim günü görev başında.

Devlet-mafya işbirliğinin seçim kampanyasındaki işlevi

Önce devlet-mafya ilişkisinin seçim öncesi kampanyalardaki işlevinin ne olacağına bakmak gerekir. Bunun için yine 90'lı yıllara geri gitmek gerekiyor. 90'lı yıllarda “Beyaz Toros” ve “Yeşil” gibi faili meçhul cinayetlerle sık sık ismi geçen bir başka “hayalet” kurum da Jandarma Genel Komutanlığı'nın bir kuruluşu olan JİTEM'di (Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele Grup Komutanlığı). Devlet her zaman JİTEM diye bir kuruluş olmadığını inkâr etti.

Ama 90'lı yıllarda hem batıda hem doğuda ama daha çok doğuda Kürdistan'da iş başında olan JİTEM sayısız faili meçhul cinayetlerde imzası vardır. Bu cinayetlerin işlenmesinde yeraltı organize suç örgütlerini de kullanmıştır. Şimdi Jandarma Genel Komutanı'nın bir mafya babası danışmanı-yla bir fotoğraf karesinde olmakla verilmek istenen mesajın anlaşılması gerek. Bu fotoğraf seçim öncesi Jandarmanın hem batıda hem doğuda mafyayla birlikte başta Kürtler olmak üzere halklarımızı korkutmak ve yıldırma için görev başında olacaklarını, yeniden cinayetler işlenebileceğini göstermektedir.

Jandarmanın mafya işbirliği ile korunacak seçim sandıkları

Şimdi jandarma-mafya işbirliğinin seçim günü, daha çok seçim akşamı üstleneceği görevlerin neler olabileceğini sormak gerekir. Anadolu'da, genellikle kırsalda seçim sandığının güvenliğinden jandarma sorumludur. Şimdi sorulmaz mı: Mafya ile işbirliği yapan bir jandarma seçim sandıklarının güvenliğini nasıl sağlayacak? Sağlanmayacak! Sağlanmaması için de mafya ile işbirliği yapılıyor. Yani jandarmanın desteği ile seçim sandıklarında mafya aracılığı ile istendiği gibi "Reis" lehine oynanacaktır. Mafya ile verilen fotoğraf karesinin işlevi şimdi daha iyi anlaşılıyor mu? Karanlık işler için yeni bir JİTEM harekete geçiriliyor, hortlatılıyor. Eskiden sandıklarda hile yapmak için "trafo-

ya kedi" girerdi. Şimdi ise sandıklara jandarma destekli mafya girecek. Ona göre herkesin hazırlıklı olması gerekmektedir.

Seçim kazanmak için Cumhur

İttifakı'nın YRP ve Hüda Par ortaklığı

Erdoğan'ın Bahçeli'nin, AKP'nin ve MHP'nin seçimi kaybetmemek için başvurdukları ikinci yol Cumhur İttifakı'nı genişletmektir. Bunun için en sağdaki gerici, dinci, faşist, terörist partilerle bile işbirliğine soyunmaktadırlar. Bu partilerden biri Hüda Par (Hür Dava Partisi) ve diğeri de YRP'dir (Yeniden Refah Partisi).

Erbakan'ın oğlunun canlandırmaya çalıştığı Refah Partisi koyu milliyetçi ve

islami Kürt sorununun Müslüman kardeşliği altında Kürtlerin asimile edilmesini öngören bir partidir. Bu parti bağınaz kadın karşıtlığı ile bilinir. İstanbul Sözleşmesinin iptalinin Meclis'ten geçmesini, kadınlarla ilgili hâlâ koruyucu maddeler içeren 6284 sayılı yasanın, "sapkınlıkların" önlenmesi için 6251 sayılı

yasanın yeniden düzenlenmesini ve toplumsal cinsiyet eşitliğinden vazgeçilmesini, süresiz nafakanın kaldırılmasını istemekte ve bunların Cumhur İttifakı'nın kabul etmesini talep etmektedir. Geçmiş Refah Partisi olan Erdoğan'ın bu taleplerle bir sorunu olmadığını söylemeye bile gerek yok. Ama bu ittifakın Erdoğan'ı çok daha sağa çekeceği, vahabileştireceği, toplumda kadınlara karşı saldırıların artacağı ortadadır.

Sol ve demokratik güçler için çok daha fazla tehlikeli görülmesi gereken Erdoğan'ın Hüda Par ile kurduğu ittifaktır. Özünde bu ittifak yeni değildir. Yıllardan beri AKP ile Hüda Par arasında zımnen bir işbirliği mevcuttur. Şimdi bu işbirliği alenen yapılmaktadır. Bu ittifakın seçim için ne kadar tehlikeli olduğu Hüda Par'ın nereden geldiğine ve

nasil bir parti olduğuna bakarak anlaşılır. Bunun için yine menfur şu 90'lı yıllara geri gitmek gerekir.

Hizbullah'tan doğan Hüda Par

Hüda Par Hizbullah'ın siyasi koludur. Hizbullah'da 80'li yıllarda Kürdistan'da İran yanlısı dincilerin kurduğu İslami Hareketten gelir. Bu İslami Hareket İlim ve Menzil diye ikiye bölündüğü zaman “İlim” grubu silahlanarak Menzil grubunu bertaraf eder ve Hizbullah adını alır. Kısa zamanda derin devlet ile anlaşır ve derin devlet adına PKK'yı etkisiz kılmak için Diyarbakır ve Batman başta olmak üzere Kürdistan'da aydınlara, yazarlara, gazetecilere, politikacılara saldırır. 90'lı yıllarda “Beyaz Toroslar”, “Yeşiller”, “JİTEM”’lerin yanı sıra faili meçhul cinayetleri işleyenlerden biri de Hizbullah olmuştur. Hizbullah'ı

kullanan da daha çok JİTEM'dir. Bu 90'lı yıllarda bu kontrgerilla örgütleri tarafından katledilen Kürt sayısı 17 bindir.

Faili meçhul cinayetler 1996 yılına kadar sürdü. Bundan sonra devlet içinde kontrol edilemeyen ve devlet için bir risk oluşturmaya başlayan Hizbullah'a karşı devlet operasyon başlattı. 2000 yıllarında Hizbullah lideri Velioglu Beykoz'da öldürüldü. Yerine geçen Edip Gümüş de daha sonra yakalanarak müebbet hapse mahkûm edildi. AKP ile Hizbullah'ın ilişkisi 2011 yılında başladı. Hapisteki Hizbullah lideri Gümüş AKP'ye artık silahlı eylem yapmayacakları, siyasi bir harekete dönüşecekleri sözü verdi. Bunun üzerine AKP 4 Ocak 2011'de çıkarttığı bir yasayla Edip Gümüş dâhil yüzlerce cinayetin sorumlusu Hizbullah mensuplarına af getirdi, onların tahliye olmasını sağladı. (Bu

ülkenin kaderi mi? Bahçeli Çakıcı gibi faşist caniler, Erdoğan da Hizbullah gibi dinci caniler için hep af çıkarılır.)

Edip Gümüş dâhil tahliye edilen tüm Hizbullahçılar o dönem İran'a geçtiler ve faaliyetlerini orada sürdürdüler. Türkiye'de ise verdikleri sözü tutup silahlı militanlarını tasfiye edip Hüda Par adlı bir parti kurarak faaliyetlerini sürdürmeye başladılar. Kürt devrimci ve demokratlarının kendi partilerini kurup seçimlere girmeye ve AKP Kürdistan'da taban kaybetmeye başlayınca AKP ile

Hüda Par arasında işbirliği daha da arttı. Hüda Par Kürdistan'da Kürt oylarını bölüp HDP'yi zayıflatma, AKP'ye oy sağlama işlevini üstlendi. Şimdi ise AKP ile Hüda Par'ın işbirliği bir üst düzeye çıkarıldı.

AKP ve Cumhur İttifakı'nın Hüda Par'la seçimlerde çok yanlı işbirliği

Erdoğan'ın veya Cumhur İttifakı'nın Hüda Par ile şimdiki ilişkisini çok yanlı görmek gerekir. Bı ilişkinin bir yandan “Beyaz Toroslar”ın, “Yeşiller”in, Çakıcı-Jandarma ziyaretlerinin ortaya çıktığı bir dönemde rastlaması, ister istemez insanda Hüda Par'ın çıktığı Hizbullah'ın da bu seçimlerde harekete mi geçirilebileceği sorununu akla getirmektedir. Hizbullah'ın hâlâ uyuyan hücrelerini derin devlet bilmektedir. Geçmişten en azından jandarmanın deneyleri vardır. Bunlar insana ister istemez “benden sonrası tufan” diyen Erdoğan'ın seçimleri kaybet-

memek için ülkeyi 90'lı yıllardaki gibi bir ateşin içine atmaktan bile çekinmeyeceğinin sinyallerini vermektedir. Olmaz dememek gerekir. Depremde devletin iki gün elini kolunu bağlatıp resmi rakamla 48 binin üzerinde insanın enkaz altında ölümünü göze alan biri iktidar için daha neleri göze alamaz ki! Derin devletin yeniden Hizbullah'ı harekete geçireceğinden korkulmalıdır, buna meydan verilmemelidir.

Diğer yandan Hüda Par ile kurulan ittifakın HDP'yi yasaklama planıyla sıkı ilişkisi vardır. Önümüzdeki günlerde büyük bir ihtimalle Erdoğan ve Bahçeli'nin emriyle Anayasa Mahkemesi HDP'yi kapatacak. Gerçi HDP Yeşil ve Sol Parti'den seçimlere girmeye hazırlanmaktadır. Ama HDP seçmeni ne kadar bilinçli olsa da, Erdoğan HDP'nin yasaklanmasıyla HDP seçmeninin bir kısmının, özellikle de mütebedeyin seçmenlerin ortada kararsız kalabileceğinden hareket etmekte ve bunların oylarının AKP'ye, Cumhuriyet İttifakı'na kazanılmasında Hüda Par'ın büyük bir rol oynayacağını hesap etmektedir. "Türk Milleti tanımının kalkması", bir "İslami Kürdistan Cumhuriyeti'nin" kurulması taleplerini ileri süren Hüda Par'ın seçim kampanyası sırasında başlatılabileceği terör ve yıldırma eylemleriyle mütebedeyin Kürtler arasında etkili olabileceğini asla göz ardı etmemek gerekir. Bu nedenle Erdoğan'ın tüm bu hesaplarını boşa çıkartacak yığınsal bir seçim kampanyası yürütülmelidir.

Erdoğan gönderilecek

Tüm bu gelişmeler gösteriyor ki, Erdoğan gidici değildir. Gitmemek, iktidarı bırakmamak için her şeyi göze almıştır. O, 90'lı yıllarda olduğu gibi derin devleti harekete geçirip seçim kampanyası sırasında işlenecek cinayet ve saldırılarla başta Kürt halkı olmak üzere halklarımız arasında derin bir yıldırma, korkutma, caydırma yaratıp onların oyunu alarak, sandıkları da jandarma-mafya yardımıyla hilelerle seçimi kazanmak, bir 5 sene daha devletin üstüne çökmek istemektedir. Erdoğan gidici deyip derin devletin girişeceği menfur eylemlerin halk

üzerinde etkisi olmayacağından hareket etmek büyük bir gaf olur. Daha halkların uzun zaman güce tapan bir yanı olacaktır. Bu nedenle halklarımıza Erdoğan'ın gidici olduğunu değil gönderilmesi, göndermek için de her türlü yolun denenmesi ve kullanılması gerektiğinin anlatılması gerekmektedir.

Erdoğan'ı göndermek tek başına yığınların sandığa gidip oyunu vermesiyle gerçekleşecek bir eylem değildir. Erdoğan'ı gönderecek olan yığınların sokaklardaki, meydanlardaki devrimci hareketliliğidir, yükselttikleri devrimci taleplerdir, polisin, jandarmanın, derin devletin, karanlık güçlerin saldırılarına karşı devrimci duruşlarıdır. Sokaklardaki devrimci yükseliş sandıkları korumak dâhil, sandığa yansırsa Erdoğan sandıkta gönderilir. Yok Erdoğan gitmemekte dıretirse, sokaklarda yükselen devrimci kabarış Erdoğan'ı da Saray'ını da ezer geçer. İster seçim olsun, ister başka herhangi bir politik eylem olsun, esas olan yığınların devrimci bir ruh ve kararlılıkla sokaklara çıkmalarıdır, harekete geçmeleridir.

Şimdi sol, devrimci, demokratik güçlerin, sosyalistlerin ve komünistlerin, gençlik ve kadın, çevre ve iklim aktivistleri, depremedelere yardım için çalışan STK'lar Erdoğan ve Cumhuriyet İttifakı'na karşı en geniş cepheyi oluşturmalılar: İşçi, köylü, esnaf, aydın, emekçi yığınlarda Erdoğan'ın gönderilmesi gerektiği bilincinin yükseltilmesi için çalışmalılar, onların devrimci bir ruhla sokaklara ve meydanlara çıkmaları sağlanmalıdır. Erdoğan'ı gönderecek, demokrasi ve özgürlükleri kazanacak, Kürtlere karşı katliamları, saldırıları durduracak, toplumsal barışı sağlayacak güç sokaklarda ve meydanlardaki işçi ve emekçi yığınların devrimci gücüdür.

Kurtuluş O'nu 14 Mayıs'ta göndermektir

Yalçın ÇELİK

ERDOĞAN ve onun iktidarının bu depremden bir ders çıkarması beklemez. Erdoğan geçmişte yaşanan maden, sel, yangın ve hatta deprem gibi afetlerden ve felaketlerden de ders çıkarmayacağını kaç kez göstermiştir. Çünkü bunlar ona göre doğa afetlerdir, kaderdir, mücbir sebeptir. Bunlara karşı çıkılmaz, katlanılır. Katlanmak istemeyen, itiraz eden Soma'da olduğu gibi tokatlanır tekmelenir, Mersin'de olduğu gibi "Ananı da al git" denir. Her şeyi en iyi bilen Erdoğan'dır. O da hep bildiğini okumaya devam etmiştir. Onun ise bildiği bir şey yoktur, en iyi bildiği inşaattır, ranttır, devleti ve halkı soymaktır, ülkeyi yağma ve talandır.

Bilim ve teknik insanları dinlemeden tespit edilen keyfi çadır ve bina inşaat yerleri

Deprem ülkeyi tam da seçim öncesi vurdu. Depreme Erdoğan hazırlıksız yakalandı. Onu seçim de zor duruma soktu. Herkes resmi rakamlarla 50 binin üstünde insanın enkaz altında yaşamını kaybetmesinin baş sorumlusu olarak Erdoğan'ı işaret etti. Aradan iki aya yakın zaman geçmesine rağmen depremedelerin ne çadır, ne konteyner, ne tuvalet, ne hijyen ne de temel ihtiyaç ve gıda maddeleri sorunu çözülebildi. Erdoğan'ın istediği helallik, dağıttığı "sadaka" da halkta karşılık bulmadı. Erdoğan alelacele halka, "bana bir sene müsaade edin, sizlere evlerinizi yapıp bir sene içinde teslim edeceğim" diye vaadlerde bulunmaya başladı. Amacı gelmekte olan seçimde yüzü kızarmadan halktan oy isteyebilmektir. Burası deprem bölgesi, yeniden inşaata başlamadan zemin kontrolünün, sismik araştırmaların yapılması gerekir. Ama Erdoğan dinlemedi.

Hemen deprem illerinde konut, bina inşaatı için harekete geçti. Seçim öncesi konutların temellerinin atılacağını açıkladı. Bu açıklamalar enkaz altında arama-kurtarma çalışmaları bitmeden, adli soruşturma için molozlardan numuneler alınmadan yapılması açıkça delil karartmaktı. O bir anda arama kurtarma çalışmalarını durdurulmasına, inşaata başlanacak şekilde enkaz kaldırma çalışmalarına hızla başlanmasına karar verdi. Erdoğan'da yine "her şeyin en iyisini ben bilirim", "ben yaptım oldu" tavrı hakimdi.

Açıktı ki, Erdoğan'ın hemen konut inşaatını ilan etmesi depremedelerin barınma sorununu çözmeye yönelik değildi, politiktir, seçime yönelikti, bir seçim propagandasıydı. Akla, bilime dayalı bir karar değildi. Yer bilimcileri, TMMOB'nin mühendis ve mimarları şiddetle Erdoğan'ın gerekli araştırmalar yapılmadan gelişigüzel konut inşaat yeri tespit edilmesine karşı çıktı. "Gerekli inceleme ve hazırlıklar yapılmadan atılacak her adım, yapılacak her konut yeni felaketlere davet çıkarmak anlamına gelmektedir" dendi. Ama Erdoğan dinlemedi. Hemen TOKİ'ye ihalelerin hazırlanmasını ve pazarlık usulüyle vakit geçirmeden müteahhilere verilmesini emretti. Tabii ki, bu müteahhitler yandaş müteahhitler olacaktı.

İhalelerin şehirlere dağılımı keyfi, ayrımcı ve partizanca

Erdoğan'ın depremden iki hafta sonra 21 Şubat'ta başlattığı ihaleler sürüyor. Bugüne kadar 77 ihale kampanyasında 75 milyar TL tutarında 41 bin 950 konut ihale edildi. Buna göre bir konutun inşaat maliyeti 1 milyon 800 bin liraya gelmektedir ki bu oldukça yüksek

bir fiyattır. Akla depremde bile yine yandaş müteahhitler zengin mi ediliyor sorusunu getirmektedir.

İhalelerin deprem bölgesindeki 11 ile dağılımı ise tam bir partizanlık, ayrımcılık örneğidir. AKP'nin kaleleri ve Sünni tarikatların etkin yerlerinden olan Gaziantep 18,4 milyar, Kahramanmaraş 17,5 milyar, Malatya 11,8 milyar TL'lik ihale ile en büyük payı alırken depremde en çok hasar gören, yerle bir olan, ama CHP'nin ve sol güçlerin Aleviliğin etkin olduğu Hatay'a 3,4 milyarlık ihale ile 2169 konut yapımı öngörüldü. Bu Erdoğan'ın yalnız deprem felaketinden ders çıkarılmadığının örneği değil, aynı zamanda deprem yardımında bile ülkeyi kutuplaştırdığının örneği idi.

Deprem bölgesinde sel felaketi ders çıkarılmadığının bir başka örneği

Kamuoyunda ise hâlâ Kahramanmaraş merkezli 11 ilde yaşanan ağır deprem felaketinden çıkarılacak en önemli dersin, artık bundan sonra hükümetin, yetkililerin atacakları adımlarda, alacakları önlemlerde bilim insanlarını, uzman mühendis ve mimarların önerilerini dinlemesi ve uygulaması beklentisi yönündeydi. Bu enkaz altında kaybedilen 50 bin canın yüklediği sorumluluktuk. Maalesef yine olmadı. Erdoğan bildiğini okumaya devam etti. Bunu kamuoyu bir kez daha deprem bölgesinde yaşanan sel felaketinde gördü. Bilim insanları, uzman mühendisler depremezdelere için çadır kurulumu bu çadırların sert zemin üzerine kurulması gerektiğini, asla plansız bir şekilde dere yataklarına, park alanlarına ve boş arazilere, toprak zemin üzerine ve yere yakın şekilde kurulmaması gerektiğini vurguladılar. O illerdeki mühendis ve mimar odaları havanın kurak gittiğine bakılmaması gerektiğini, bir

yağış anında çadırların su ve çamur içinde kalacağını, depremezdelere yaşamın zehir olacağını söylediler. Ama dinleyen olmadı.

Bu ülkede AKP'liler için bilim insanlarının, uzmanların değeri yoktur. Çadırlar genellikle dere ve park yataklarına, arazilere ve toprak zemin üzerine kuruldu. Hatta bazı AKP'li ilçe belediye başkanları arazisi derğertlensin diye çadırları akrabalarının arazisine kurdurttular. Depremden üzerinden bir ay geçmeden yağışlar başladı. Dereler taşı. Deprem bölgesinde büyük bir sel felaketi yaşandı. İlk anda 15 vatandaş selde hayatını kaybetti. Çadırlar su ve çamur içinde, yaşanamayacak duruma geldi. Çadır kentlerde depremezdelere rezil oldu. Yetkililer ders mi çıkar-

dı? Hayır! AKP'li Tarım Bakanı'nın dediğine bakın. *"Sel 15 vatandaşımızın hayatına maol oldu. Ama toprak suya kavuştu."* Sayın Bakan, eğer senin görevlilerin bilim insanlarının, uzmanların dediğini tutup çadırları toprak araziye kurmasalardı, toprak 15 vatandaş ölmeden de suya kavuşurdu. Buna "özürü kabahatinden büyük" derler. AKP'nin Reis'i de, Bakan'ı da, görevlisi de böyledir. İnsan hayatının onlar için bir değeri yoktur. Artık bunların 14 Mayıs'da gitmesi gerekmektedir.

Kahramanmaraş depreminden önce Erdoğan'ın yapmadıkları

Erdoğan hep yaptıklarımız yapacaklarımızın ispatıdır der. Gerçekten de Kahramanmaraş merkezli depremden önce ve hemen depremden sonra yaptıkları bundan sonra yaptıklarının ispatı olacak ise vay memleketin haline. Deprem ve diğer doğa afetlerinde daha çok insanımızı kaybedeceğiz demektir.

1999 senesinde Türkiye Marmara Bölge-

İçişleri Bakanlığı

DURUM

si'nde Gölcük'te büyük bir deprem felaketi yaşadı. Ve o zamanki hükümet bu depremden büyük bir ders çıkardı: Türkiye bir deprem ülkesidir. İki fay hattı vardır. Biri Van'dan başlayıp Erzurum-Erzincan, Tokat, Çankırı üzerinden Sakarya'ya, oradan İstanbul'a uzanan, Marmara ve Ege'ye yayılan hattır. İkinci hat yine Van ve Muş'dan başlayıp Bingöl, Elazığ, Adıyaman, Kahramanmaraş üzerinden Hatay'a, oradan da Kıbrıs'ın güneyinden Akdeniz'e uzanan hattır. Bu fay hatları aktiftir. Türkiye'de her zaman bir deprem olabilir. Bunun için 1. depreme hazırlıklı olmak lazım, 2. kalıcı önlemler almak lazım.

O zaman ki hükümet; Türkiye'nin bir deprem bölgesi olduğuna ve her an bir deprem olabileceğine göre, meydana gelecek depremin yaratacağı felakete müdahale etmek, yaraları sarmak için her an hazırlıklı olmaya karar verdi.

Hazırlıklı olmak demek ise 1. Kızılay'ın yanısıra arama-kurtarma çalışmalarında teknik bilgiye sahip bir kuruma ihtiyaç olduğunu saptamak ve 2. mali kaynak yaratmak demektir. Hükümet Gölcük depreminde büyük başarı gösteren AKUT'u Arama Kurtarma Derneği'ni kurumsallaştırdı, teknik bilgi ve cihazlarla donattı. AKUT'ta gönüllülerden oluşan her zaman müdahaleye hazır büyük bir gönüllüler ağı oluşturdu. Mali kaynak yaratmak için de o zamanki hükümet bir kanunla telefon, televizyon ve internet faturaları üzerinden yüzde 5 ile 25 arasında vergi alınmasını sağladı.

Hükümet kalıcı önlemler olarak da bir deprem yönetmeliği çıkartarak yeni binaların depreme dayanıklı olarak nasıl yapılacağını saptadı, eski binaların gözden geçirilip güçlendirilmesine veya yıkılıp yeniden dayanıklı olarak yapılması gerektiğine hüküm verdi. Toplanan vergiler bunun için de kullanılacaktı. Böylece bundan sonraki deprem de insan kaybı ve hasarlı bina sayısı çok az olacaktı. Olmadı. Olmadığını son Kahramanmaraş merkezli deprem gösterdi. Neden olmadı. Erdoğan yüzünden olmadı. Asrın felaketi meydana geldi.

Erdoğan depreme hazırlık yapmadı, varolan hazırlıkları da sabotaj etti

2002 senesinde iktidara gelen Erdoğan ve AKP, AB'nin desteği ile başlattığı kent-sel dönüşümle depreme karşı bir şeyler yapıyor izlenimini yarattı. AB ile arası açıldıkça, Türkiye'de sürekli iktidar dizginlerini elinde toplayıp otoriterleştikçe depreme karşı mücadeleyi de tavsattı. Bu konuda bilim insanların çalışmaları ve tespitlerini dikkate almaya da gerek yoktu, çünkü bu ara olan depremlerin çoğu küçük depremlerdi, bunlarda küçük hasarlarla atlatılıyordu. Bu nedenle ne zaman olacağı bilinmeyen büyük bir deprem için büyük bir hazırlığa gerek yoktu. Erdoğan yürüten hazırlıkları felce uğrattı.

Önce tam olarak sözünü geçiremediği, ama başarılı çalışmalara imza atan AKUT'a müdahale etti. Onun faaliyetlerini asgariye indirtti. 2009 senesinde de kendi kontrolünde, kendi adamlarıyla doldurduğu AFAD'ı kurdu. Artık gerekli olan liyakat, teknik bilgi değil, itaat ve Reis'e biat idi. 81 ilde önce Başbakan'a sonra İçişleri Bakanı'na bağlı bir AFAD ağı kuruldu. Ama burası arama-kurtarma çalışmalarında uzman kişilerden değil Reis'e biat eden kişilerle doldurulmuş, iktidarın arpalığına dönüşmüş, hantal bir yapı oluşmuştu. Bir deprem için bir hazırlıklı kadronun yoktu. 24 bin kişilik kadronun ancak 8 bini arama-kurtarma çalışmalarına uygundu. Kahramanmaraş depreminde günlerce sahada olamamalarının nedeni bir hazırlıklarının, koordinasyon çalışmalarının olmamasıydı. Reis'den talimat gelmeden adım atamıyorlardı. Kendi başlarına adım atacak, hareket edecek bir yardım anlayışına sahip olmamalarıydı. Bu tutum ve anlayış Kahramanmaraş merkezli depremde binlerce insanın hayatına mololdu.

Deprem vergisinden toplanan paralar betona gömüldü, "yendi"

Oysa AFAD'ın bilim insanların uyarılarına bakarak yakında deprem olabilir dediği yerlerde merkez kurup çadır, konteyner evler, mobil tuvaletler, yiyecek, içecek, ilaç, hijyen malzemeleri, araç gereç stok etmesi

gerekirdi. Bilim inanlarının yakında bir deprem olabilir dedikleri yerden biri Kahramanmaraş, diğeri İstanbul'du. Maraş'ta deprem oldu ve AFAD'ın, yani devletin hiçbir hazırlığı olmadığı ortaya çıktı. Çünkü Erdoğan'da, devlette büyük bir depreme hazırlık diye bir anlayış yoktu. Hazırlık masraftı, masrafa girmek gerekiyordu. Oysa deprem için toplanan vergiler vardı. O paralar ise "uçmuştu." Kızılay bile masraf diye konteyner evler üreten fabrikasındaki üretimi durdurmuş, elindeki çadırları halka yetiştireceğine AHBAP gibi yardım kuruluşlarına fahiş fiyata satıp kâr etmeye kalkmıştır. Bunlarda hazırlık anlayışı budur. Bakan Soylu Kahramanmaraş'taki eksikliği örtmek için utanmadan "biz Kahramanmaraş değil, İstanbul depremi için hazırlık yapıyorduk"

diyor. Tam bir yalan! İstanbul depremi için de hiçbir hazırlık yoktur. Tam tersine halkın bir deprem anında toplanabilecekleri alanlar ranta açıldı. Kendi inşaat firmalarına, çetelelere ihale edildi. Hazırlık demek bu toplanma alanlarına merkez kurup hem malzeme stok etmek, hem halkı deprem konusunda aydınlatmak, canlı tutmak demektir. Ama nafile. Hem Erdoğan, hem Soylu, hem AFAD, hem Kızılay, her şey çürümüş kokmaktadır.

Vergilerle toplanan mali kaynak da bu arapeyce büyümüşü. Deprem olmayacağına göre bu paranın daha fazla hesapta beklemesine gerek yoktu. Kendi çevresine, müteahhitlerine para lazımdı. İhaleye açılan yollar, köprüler hangi parayla ödenecekti? Hazırda deprem parası vardı, "yenmeliydi". 2011 yılında o zamanki Maliye Bakanı Mehmet Şimşek bu vergi paralarının çeşitli ulaşım ve tarım projeleri için kullanıldığını açıkladı. Yani para yola, köprüye, müteahhide gitmiş-

ti. "Uçurulmasaydı" bugün için bu deprem hesabında 34 milyar dolar para olması gerekiyordu. Erdoğan'a göre deprem için para biriktirmeye gerek yoktu. Ölümde, felakette Allah'ın emri, kader, alın yazısıydı. O zaman paralar "afiyetle" yenebilirdi. 34 milyar dolar yendi, gitti. Tüm bunlar deprem hazırlığına bir sabotaj değil midir? Yağma, talan, vurgun Erdoğan ve partisinin mayasında vardır.

Erdoğan depreme karşı kalıcı önlemleri baltaladı

Depreme karşı kalıcı önlemler demek yönetmeliğe göre depreme dayanıklı bina yapılması demektir. Sağlam bina, yani yönetmeliğe göre yapılan bina fay hattı üzerinde olsa bile sallanır, belki hasar alabilir, ama yıkılmaz ve insan hayatına, canına mal olmaz.

Erdoğan ikidarının ilk yıllarında 1999 depreminde hasar gören ve "çürük" topraklar, yani dere yataklarına, kumsal, alüvyonlu araziye inşaa edilen ve 2000 yılından önce daha çok tuzlu deniz kumuyla yapılan binaları kentsel dönüşüme tabi tuttu. Bunun altında yatan anlayış ise inşaat sektörünü canlı tutarak ekonomi çarkını döndürmek, istihdam olanakları yaratmak, çevresine "yağlı" ihaleler sağlamak ve böylece iktidarını sağlamlaştırmaktı. Zamanla köprü, yol inşaatı öne çıkınca bina inşaatları, kentsel dönüşüm tavsadı. AB desteği de kesildi. Binanın yıkılıp yapılması vatandaşın üstüne kaldı. Geçim sıkıntısıyla boğuşan vatandaş da binanın yıkılıp yapılmasını hep gelecek yıla erteledi. Böylece gelmekte olan faciaya davet çıkarıldı.

TÜİK'e göre Türkiye'de 25 milyon 330 bin hane bulunuyor. Bunların %47,4'ü 2001 ve sonrasında inşa edilen binalarda oturuyor. Yani hanelerin ve halkın yarısının oturduğu

Yıllar itibarıyla deprem vergisi tahsilat tutarları								Bin TL
1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
5 bin TL	420.073	598.053	852.250	1.048.050	1.900.095	3.043.578	3.593.234	
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
4.222.061	4.565.689	4.274.732	4.127.672	4.420.621	4.477.310	4.567.282	4.658.132	
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
4.744.942	4.990.373	3.865.892	3.447.265	4.014.000	4.488.000	6.618.000	9.298.000	
Toplam	88 Milyar 240 Milyon TL							

binalar 2001 öncesi yapılan riskli binalardır. Halkın kendisinin devletten, belediyelerden kendi binalarının depreme dayanıklı olup olmadığını kontrol ettirmesi gerekiyor. Halkın kendi isteği ile İstanbul'da kontrol edilen yapılardan 96 bin 48 birimin riskli olduğu ortaya çıktı. Bunlar kontrol edilenler. Kontrol edilmeyen binaların 600 bininin İstanbul'da bir depremde hasar görmesi öngörülen binalardır. Bu İstanbul'da halkın bir deprem anında yaşayacağı felaketin boyutunu göstermektedir. Kahramanmaraş merkezli deprem bölgesinde de binaların %51'i 2001 senesinden sonra, %49'unda 2001 senesinden önce yapılan binalardı. Erdoğan ise utanmadan deprem bölgesinde "yıkılan tüm binaların yüzde 98'inin 1999 yılı öncesi inşa edilenler" olduğunu iddia etmiştir. O bu iddia ile 2018 seçimlerinden önce oy almak için çıkarttığı imar affi ile depremde neden olduğu insan katliamının üstünü örtmek, sorumluluğu üstünden atmak istemektedir. İmar affi ile Erdoğan depremde binlerce insanın ölümünde "yataklık suçu" işlemiştir. 14 Mayıs'da bunun hesabı ondan sorulmalıdır.

Kahramanmaraş merkezli deprem ve "asrın felaketi"

Kahramanmaraş depreminden önce Türkiye'nin yaşadığı ve büyük bir felakete neden olan deprem 1999 senesinde meydana gelen Marmara-Gölcük depremidir. Her iki deprem, 1999 Gölcük ve 2023 Kahramanmaraş depreminde yaşanan büyük bir felaketti, "asrın" felaketleri idi. Ama bunları asrın felaketi yapan deprem ve şiddeti değildi. Hem Türkiye hem dünya kamuoyunda bu depremleri "asrın" felaketi yapan insan hafızasını alamayacağı ölü sayısı, şehirlerdeki yıkım ve tahribatın görülmemiş boyutu idi. 1999 Gölcük depreminde ölü sayısı 18 bin 373, Kahramanmaraş merkezli depremde ise ölü sayısı çoktan 50 bini aştı. Yıkılan binaların sayısı yüz binler, yerle bir olan mahalleler ve şehirler ise yüzlerce. Son depremde Antakya yok oldu. Böylesi bir felaket asrın felaketidir. Ama onu asrın felaketi yapan neden deprem ve deprem şiddeti değildir,

Erdoğan'dır, Erdoğan'ın deprem karşısındaki tavrı ve tutumudur. Bilim insanlarının uyarılarına karşı gösterdiği vurdumduymazlıktır.

Dünyanın diğer ülkelerinde, bırakalım bir deprem ülkesi ve ekonomisi güçlü olan Japonya'yı, Türkiye düzeyinde olan Şili, Meksika gibi ülkelerde 7,7'den daha büyük 8 ve 9 büyüklüğündeki depremlerde bu kader insan ölmüyor, bu kadar bina yıkılmıyor, bu kadar şehirler tahrip olmuyor. Şili'de 2010'en son 8,8 büyüklüğündeki depremde tsunami ile birlikte ölü sayısı 500, Meksika'da 2017 en son 7,1 büyüklüğündeki depremde ölü sayısı 396'dır. Bunun nedeni Şili ve Meksika hükümetlerinin bundan önceki depremlerle birlikte gelen felaketten ders çıkarmaları, depreme dayanıklı bina yapımaları ve diğer tedbirleri almalarıdır. Erdoğan ne yaptı? Koca bir hiç! Ama o bir şey yapmaya çalıştı. Depremle birlikte gelen felaketin büyüklüğünü kendi hatalarını kapatmak için kullanmaya kalktı. Halka, bakın tüm dünya bu deprem felaketini asrın felaketi olarak niteliyor. Böyle bir felaketle mücadelenin zor olduğunu söylüyor. Böylesi bir felakette benim eksikliklerimi dünya hoş görüyor, siz de hoş görün demeye getiriyor. Oysa Avrupalılar söyledikleri "asrın" felaketi saptamasıyla Erdoğan'a "bu ülkeyi sen bu hale getirdin, geri kalmış bir üçüncü dünya ülkesi yaptın" demek istiyorlar. Erdoğan ise bunu çarpıtıyor, kendi kabahatini örtmeye çalışıyor. Mum güneş doğuncaya kadar "yanar", sonra etkisiz kalır. Erdoğan'ın da ışığının söneceği günler yakındır. 14 Mayıs'ta halk onun ışığını söndürmelidir.

Depremi felaket olmaktan çıkartmak Erdoğan'ı göndermekle mümkündür

Artık ne yaşanan Kahramanmaraş merkezli deprem afetinden ne de şimdiye kadar yaşanmış ve bundan sonra da yaşanacak doğa ve toplumsal felaketlerden, afetlerden Erdoğan'ın ders çıkaracağı vardır. Bu onun tabiatına aykırıdır. Ona göre her şeyi en iyi bilen, her şeye en iyi karar verebilen kendisidir. O kendisini bilge bir insan zanneder. Ekonomiden politikaya, doğa bilimlerinden

toplum bilimlerine kadar her konuda karar ve talimat verecek bilgi sözüm ona kendisinde mevcuttur. O kendine göre en büyük ekonomisttir, asrın en büyük politikacılarından biridir, en büyük bilim ve irfan yuvasıdır. Ona göre deprem, doğal afet katedir, Allah'ın işidir. Geldi mi çekeceksin, katlanacaksın.

Erdoğan'ın birilerinden akıl ve fikir alma-ya ihtiyacı yoktur. Ülkeye fabrika mı, bina mı dikilecek? Buna en doğru kararı verecek olan Erdoğan'dır. Enflasyon, pahalılıkla mücadelede faizi yükseltmek mi, düşürmek mi gerekir? Buna en doğru kararı verecek olan Erdoğan'dır. Yine halktan toplanan deprem vergilerini tedbir almak için mi, yoksa yol, köprü yapmak için mi kullanmak gerekir? Buna en iyi karar verecek olan Erdoğan'dır. Kalkınmak için ARGE'ye mi, üniversiteye mi, yoksa betona mı yatırım yapmak gerekir?

Buna en iyi karar verecek olan yine Erdoğan'dır. Artık Türkiye'nin böylesi bir "dehaya" ihtiyacı yoktur. Türkiye'nin bilime, uzmanlığa önem veren mütevazı, halkın kontrol ettiği bir yönetime ihtiyacı vardır. 14 Mayıs'ta halk Erdoğan'ı göndererek bunun ilk adımını atmalıdır.

Halk yine Erdoğan'ı seçerse sorumlusu devrimci demokratik güçlerdir

21 yıldır Erdoğan iktidarda. O ülkenin tüm gelir ve kaynaklarını, halktan toplanan vergileri binaya, betona, inşaata gömdü. Ailesini, çevresini, 5'li müteahhit çetesini ihya etti, onları ve kendisini dünyanın en zenginlerinden biri yaptı. Bu 21 yıl içinde ülkeyi yağma ve talan etti. Halkı soydu, sömürdü, açlığa mahkûm etti. Rant, yağma, sömürü, vurgun onun mayasında, ruhunda varmış. Para, iktidar onun için her şeydir. İnsan ölmüş, ülke gerilemiş, halk fakirleşmiş onun umurunda değildir. Onun için önemli olan insanın sömürülmesi, ülkenin yağmasıdır. Gerisi teferruattır. Erdoğan ve AKP'deki bu gelişmeyi, dönüşümü 2002'de

iktidar olmadan evvel müte deyinin çevrelerin yaşadıklarını hatırlatan Vakit yazarı Dilipak şöyle özetliyor. "O günlerin çilesini çekenlerle, sefasını sürenler ya da iktidar olurken verdikleri sözü unutup, karşı çıktıklarına benzeyenlerin sayısı aramızda o kadar çok ki! Onlar ötekilerden daha şerir (kötü) olabiliyorlar bazen! Yani boynuz kulağı geçiyor bu gibi durumlarda." Doğru söze ne denebilir ki? Ama onlar daha iktidara gelmeden de daha "şerir (kötü)" idiler ve tek hedefleri "sefa sürmek" için ülkeyi yağma etmek ve halkı soymaktı. Yalan (takiyye), dolan, kindarlık, toplumu bölmek, itaat ve biata mahkûm etmek onların içinde varmış. Şimdi çıkarıyorlar.

Erdoğan'ın gitmesi veya halkın onu 14 Mayıs'ta sandıkta göndermesi için tüm nesnel koşullar mevcuttur. Deprem bu koşulları bir kat daha olgunlaştırdı.

Ama subjektif koşullar daha tam mevcut değildir. Halkın bilinç seviyesini yükseltecek, devrimci mücadeleciler ruhunu geliştirecek, kendi dava ve sorunlarına sahip çıkmasını sağlayacak yeterli bir örgütlülük yoktur. Soma'da halkın 60'ı kendisine tekme tokat atanlara, Erdoğan'a oyunu verdi. Şimdi de yine deprem bölgesinde resmi 50 bin, resmi olmayan 100 binden fazla canın kaybolmasından, evinin, şehrinin başına yıkılmasından sorumlu olan Erdoğan'a oy verirse şaşmamak, halkı suçlamamak gerek. Diyarbakır ve Hatay dışındaki deprem bölgesinde etkili olan Menzil tarikatının etkisinin kırılması için devrimci demokrat güçlerin kendilerini sorgulaması gerek. 14 Mayıs'a az zaman kaldı. Şimdi işçi ve emekçilerin, köylü ve esnafın, gençlerin ve kadınların seçim meydanlarına, sokaklara çıkmalarını, Erdoğan'a karşı güçlü bir hareket yaratmalarını sağlamak gerekmektedir. Erdoğan meydan ve sokaklardaki mücadelelerle gidecektir. Sandık yalnız bu mücadelenin bir sonucu olacaktır, devrimci güçlerin çalışmasına bağlıdır.

TKP - 1920 SEÇİM AÇIKLAMASI

Yetti artık 21 yıllık AKP iktidarı ve Erdoğan diktatörlüğü!

Halklarımızın, işçi sınıfı ve emekçilerin, köylü, esnaf ve aydınların, gençlerin, kadınların seçim meydanlarındaki mücadelesiyle

14 Mayıs'ta Erdoğan'ı sandıkta devirelim!

14 Mayıs'ta hem Cumhurbaşkanlığı, hem de Parlamento seçimi için sandık başına gidiyoruz. Sandığa atacağımız oylarımızla yalnız kendimizin değil ülkemizin, halklarımızın geleceği için de karar vereceğiz. Bu seçim sıradan alışılmış bir seçim değildir. Ülkenin kaderinin belirleneceği tarihsel bir seçimdir. 21 yıldır ülkede hüküm süren AKP iktidarının ve onun başkanı Erdoğan'ın oluşturduğu otoriter, gerici, faşizan tek adam rejimine ya son verilecek ya da ülke önu alınamayacak bir karanlığa itilecektir. Bu gidişatı durdurmak, ülkemizde özgür, demokratik güzel günlere giden yolu açmak ancak Erdoğan'a karşı tüm muhalif güçleri birleştirmekle, sokaklara, meydanlara ve sandık başına büyük bir güç olarak gitmekle mümkündür. 6'lı Masa ile burjuva muhalif güçleri bir ittifak oluşturduklar, bir adım attılar. Ama Erdoğan'ı devirmek için bu yeterli değildir. Erdoğan'ı devirmek için Kürtleri, sol, devrimci, sosyalist, ko-

Yetti artık 21 yıllık AKP iktidarı ve Erdoğan diktatörlüğü!

Halklarımızın, işçi sınıfı ve emekçilerin, köylü, esnaf ve aydınların, gençlerin, kadınların seçim meydanlarındaki mücadelesiyle
14 Mayıs'ta Erdoğan'ı sandıkta devirelim!

TKP-1920

münist, yeşil, çevreci ve diğer muhalif güçleri de kapsayan geniş bir ittifak ve yığınlar içinde yoğun bir çalışma gerekmektedir.

Bazı anketlere, sokaktaki halkın öfkesine bakarak Erdoğan'ın gidici, seçimin "çantada keklik" olduğunu sanmak büyük bir gaf olur. Erdoğan iktidarı bırakmak için her yola başvuracak, bir iç savaşı bile göze alabilecektir. Çünkü seçimde yenilmekle onun kaybedeceği, halklarımızın ise kazanacağı çok şey vardır. Erdoğan bir seçim yenilgisini

önlemek için hem kesenin ağzını açacak, hem devletin tüm maddi, mali kaynaklarını, hazineyi yağmalayacak, hem de halka ve sandıklara saldırmak için derin devleti, mafyayı, jandarmayı, SADAT ve diğer paramiliter güçleri harekete geçirmekten çekinmeyecektir. O daha şimdiden "Beyaz Toros" ve "Yeşil"li posterlerini sahaya çıkararak, mafyalı JİTEM'li görüntüleri yayarak, Hizbullah kalıntısı Hüda Par'la Cumhurbaşkanlığı İttifakı'nı genişleterek başta Kürt halkı olmak üzere halk-

larımıza seçim öncesi gözdağı vermeye çalışmaktadır. Gitmemekte direnen Erdoğan'ı gönderecek, onun hazırlıklarını boşa çıkartacak olan halklarımızın, işçi ve emekçi yığınların seçim kampanyası boyunca meydanlardaki, sokaklardaki devrimci mücadelesi olacaktır. Bu mücadeleyi örgütlemek biz devrimci güçlerin görevidir. Bu mücadele seçim sonrasında da devam edecektir. Çünkü yeni iktidar döneminde de barış, demokrasi ve özgürlüklerin derinleşmesi ancak yığınların mücadelesi, alttan baskısıyla mümkün olacaktır. Şimdi önümüzde 14 Mayıs'ta meydanlardaki mücadele ve sandıktaki oylarımızla Erdoğan'ı gönderme görevi durmaktadır.

Yeter 21 yıllık

AKP iktidarı ve

Erdoğan diktatörlüğü!

Bu 21 yılda ülkenin nerele vardığını gösteren en son örnek Kahramanmaraş merkezli depremler oldu. Deprem bölgesinde iki gün devlet ortada yoktu. Halka yardım elini uzatan, onun yanında olan tek güç Sivil Toplum Kuruluşları, STK'lardı. Devlet felç olmuş, kurumları çökmüş, işlemiyordu. Herkes tek adam Erdoğan'dan talimat bekliyordu. Erdoğan'ın ise enkaz altında kurtarma bekleyen, yaralarından ve soğuktan ölen insanlar umurunda değildi. O, depremedeleri arama ve kurtarma sürecinde hayati olan ilk iki günü heba

etti. Şimdi de utanmadan helallik istiyor. Deprem vurduğu 11 ilimizde resmi rakamlarla 50 binin üstünde insanımız hayatını kaybetti. Enkaz altından çıkarılmayanlarla birlikte bu sayının 100 bini açtığı tahmin edilmektedir.

Bu facianın sorumlusu bir doğal afet olan deprem değildir, bir deprem bölgesi olan ülkemizde bilim insanlarının uyarılarına rağmen hiçbir hazırlık yapmayan, imar affı ile çürük binaları legalleştiren, tek hedefi kendisi ve ailesinin, çevresi-

tutumu hâlâ devam etmektedir. Şimdi de gelişigüzel yerlere evler yaptırılmakta, çevresine ihaleler dağıtılmakta, depremin açtığı yaraları sarıyor izlenimi yaratmaya çalışmaktadır. Depremi Allah'ın bir lütfuna dönüştürüp utanmadan halktan oy istemeye kalkmaktadır. Şimdi 14 Mayıs'ta O'na oy vererek tüm bunların hesabı sorulmalıdır!

21 yıllık Erdoğan iktidarında ülkenin ekonomisi altüst oldu. Kürtlere karşı yapılan savaşın masraflarının, Saray'ın "İtibardan

nin çıkarları olan, halkı kendi kölesi, ülkeyi kendi çiftliği gibi gören Erdoğan'ın ta kendisidir. Aradan bir aydan fazla zaman geçti. Devlet hâlâ depremedelerin barınma (çadır ve konteyner, tuvalet ve hijyen), su ve diğer zorunlu ihtiyaç maddeleri gibi sorunlarını çözmemiş değildir. Şimdi depremedeler bir de sel felaketi yaşamaktadır. Kurulmayacak yerlere kurulan çadırlar da su içinde kaldılar. Erdoğan depremden tek bir ders çıkaramadı. Keyfi, 'Ben bilirim'

tasarruf edilmez" zihniyetiyle yaptığı harcamaların, israfın, yandaş ihalelere verilen garantilerin, durdurulamayan cari açığın yol açtığı zamlar ve vergiler enflasyonu azdırdı, halkı geçim derdine düşürdü. İnsanlar hayat pahalılığı altında eziliyor. Son bir yılda fiyatı yüzde yüz artmayan tek ürün yoktur. Uygulanan neoliberal ekonomi politikasıyla açlık, yokluk, sefalet, işsizlik çığ gibi büyüdü. Çalışanlar, işçi ve memurlar, emekliler maaşlarıyla ay so-

nunu getiremiyorlar. Çiftçi, köylü, esnaf perişan! Türk parasının değeri pul oldu. Cumhuriyetin 100. yılı 1923'de ülkenin Japonya'ya geçeceğini, kişi başı milli gelirin 25 bin dolar olacağını vaadeden Erdoğan'ın bugün ülkeyi nerelere getirdiği gözler önündedir. Türkiye hâlâ bir 'Üçüncü Dünya' ülkesi olmayı aşamamıştır. Erdoğan ülkenin gelirini sanayiye, teknolojik kalkınmaya değil betona, köprülere, yollara gömdü. Ülkenin doğal kaynaklarını yerli ve yabancı tekellerin talanına açtı. Doğa ve çevre tahribatı, iklim değişikliği, susuzluk görülmemiş boyutlara ulaştı. Devletin içinde çeteler, mafyalar, uyuşturucu baronları kol gezmektedir. Bu gidişe ancak 14 Mayıs'ta Erdoğan'ı devirerek 'Dur!' denebilir.

Erdoğan 21 yıllık iktidarı döneminde Türkiye'yi yaşanmaz bir ülkeye, büyük bir hapishaneye çevirdi. Toplum Kürt-Türk, laik-mütedeyyin, Sünni-Alevi diye kutuplaştırıldı. Kadınlara, LGBT'lilere saldırılar arttı. İstanbul Sözleşmesi kaldırıldı. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği olağanlaştı, doğa ve iklim tahribatı arttı. Demokrasi, hukuk, adalet, güçler ayrılığı rafa kaldırıldı, özgürlükler kısıtlandı, bilim ve akademik çalışma, basın ve fikir, toplantı ve gösteri özgürlüğü kullanılamaz oldu. Sosyal medyaya baskılar arttı. İşçi sınıfı ve sendikaların hak ve özgürlükleri sınırlandırıldı,

Kürt halkına karşı baskı ve savaş daha da şiddetlendi, insanlar ülkeyi terk edebilmek için yeni yeni yollar aramaya başladılar. Gazeteciler, akademisyenler, demokrasiyi, barış ve özgürlükleri, Kürt halkının eşitliğini, ulusal ve demokratik haklarını savunanlar ya hapishanelere ya da politik göçmenler olarak yurt dışına gitmek zorunda kaldılar. Başta Kaval, Demirtaş, Öcalan olmak üzere zorla rehine alınan politik tutukluların serbest kalması, yurt dışına çıkmak zorunda kalanların geri dönmesi, işçi sınıfı ve sendikaların özgür çalışmaları, tüm hakların özgürce kullanılmasını için 14 Mayıs'ta oylarımızı Erdoğan'a vermeyelim, onu gönderelim!

İktidara geldiğinde bölgede ve komşularla sıfır sorun politikası izleneceğini söyleyen Erdoğan şimdi iktidarını sürdürürebilmek için yurt içinde ve dışında, bölgede ve komşularla gerginlik ve savaş politikasını uygulamakta, ülkenin güvenliğini tehlikeye atmaktadır. Türkiye yeniden büyük devletlerin çıkarlarına göre oynadıkları bir ülke haline geldi. Devletin bekasına tehdit saydığı Kürt halkının ulusal ve demokratik taleplerini ve direnişini boğmak için Kürtlere karşı askeri operasyonları ve savaş süregiden bir kırıma çevirdi. Kürtlerle yeniden bir barış masası kurmamakta yeminli. İŞİD'i, El-Kaide'yi Rojava ve Başur'da hâlâ

Kürtlerin üstüne sürüyor. Suriye'de ve Irak'da 'Yeni Osmanlı' bir anlayışla yayılmaya çalışıyor. Son zamanlarda uyguladığı işgal, ilhak ve gerginlik politikasıyla ülkeyi tüm komşularla düşman haline getirdi. Uluslararası alanda Türkiye'nin itibarı hızla düşmektedir. Kürt sorununun demokratik ve barışçıl çözümü, bölgemizde ve komşularımızla yeniden barış, dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerin kurulabilmesi için 14 Mayıs'ta Erdoğan ve tek adam rejimi devrilmelidir!

14 Mayıs'ta Erdoğan'a, onun Cumhur İttifakına, AKP ve MHP'ye oy yok!

Erdoğan'dan kurtulmak için oylarımızı 14 Mayıs'da muhalefetin ortak başkanlık adayı Kılıçdaroğlu'na ve milletvekili seçimi için de kapatılması tehlikesi nedeniyle HDP yerine geçen Yeşil Sol Partiye, onun içinde olduğu Emek ve Özgürlük ittifakına verelim

Haydi seçim meydanlarına ve sandık başına!

29.03.2023 TKP - 1920
www.tkp-online.com

TİP geleneği Erkan Baş'a bir beden büyük geldi

Barış ALPER

TÜRKLER tarihini, geçmişini bilmeyen veya bilmek istemeyen veya resmi tarih dışında gerçeklerle ilgilenmeyen veya ilgilenmek istemeyen, geleneklerine, değerlerine sahip çıkmayan veya çıkmak istemeyen, ama bu gelenekleri, değerleri günlük çıkarları için tepe tepe kullanmaya kalkan bir toplumdur. Fakat geçmişine, değerlerine sahip çıkmayan, tarihini bilmeyen, tarihi gerçeklerle yüzleşmeyen bir toplum ise asla millet olamaz. Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu çıkmaz sorun da budur. Başta Ermenilere karşı işlenen soykırım olmak üzere tarihte Türklük ve Müslümanlık adına işlenen cinayet ve soykırımlarla yüzleşilmeden “kaderde, sevinçte, tasada, kıvançta” bir olunamaz, bugün yaşanan Kürt sorunu demokratik ve barışçıl yollardan çözülemez. Neden toplumun bugün yarıdan fazlasının hâlâ kendisini Türklükle değil Müslümanlıkla ifade ettiği anlaşılabilir.

“Hür halkların hür ittifadı” geleneğini savunabilmek

Kendini ifade edemeyen, geçmişini ve geleneklerini bilmeyen veya hor gören anlayış toplumun yalnız sağ kesiminde değil sol kesiminde de hâkimdir. Bunun yaşanan en bariz örneği kendisine solcu, sosyalist, devrimci, komünist, marksist diyen kesimlerin son 20 yılda 1920'de Mustafa Suphi ve Ethem Nejatların kurduğu Türkiye Komünist Partisi TKP'nin ve 1961'de Kemal Türkler ve İbrahim Güzelce gibi işçi lideri sendikacıların kurduğu, Behice Boran, M. Ali Aybar ve Sadun Aren gibi TKP'li marksist aydınların yükselttiği Türkiye İşçi Partisi TİP'in geçmişini tarihini, geleneklerini, deneyimlerini hoyratça kullanmaları, tahrif etmeleridir. Kemal Okuyan ve Aydemir Güler gibi TKP ile hiçbir ilgisi olmayan

sözde solcu geçinen birkaç kendini bilmez devletten aldıkları icazetle TKP'nin ismini, politikasını, geleneğini, deneylerini çarpıtıp O'nu devletin Kemalist politikasına yamamaya kalktılar. Devlet desteği ile özellikle Marksist sempatizan gençleri etraflarına topladılar, Maalesef “Durum” sitesindeki TKP'liler dışında kimse onlardan hesap sormadı, ihanetlerini yüzlerine vurmadi. Çünkü onlar için de TKP tarih olmuştur, üzerinde durmaya değmezdi. Bu ilkesizliğin, tarihsizliğin, çıkarıcılığın bir başka örneği idi.

Çok zaman geçmeden bizim SİP-TKP dediğimiz devlet icazetli TKP içinde Kürt sorununa karşı izlenen Kemalist politikaya karşı çıkan bazı gençler “Şeyh Said'ten demokrasi kahramanı çıkaracak kadar hödük olmaksansa, Topal Osman Ağa'nın manevi torunu olmayı tercih ederim” diyen Kemal Okuyan taraftarlarına karşı ayaklandılar. Gerçekten de bu bazı gençler için bardağı taşıran damla oldu. Zira bir solcuyla, demokrata asla yakışmayan bu kıyaslama hem bir çarpıtma, hem de TKP'nin tarihine bir saldırıydı. Topal Osman Suphilerin Karadeniz'de katledilmesinde parmağı olan bir caniydi. Mustafa Suphi TKP'nin yeni cumhuriyetin “Hür milletlerin hür ittifadı” üzerinde kurulmasını savunan bir liderdi ve Şeyh Said bu ilkenin hayata geçmesi için mücadele eden ve ayaklanan Kürtlerin bir lideriydi. Zulme karşı direnen her ulusal hareket gibi Şeyh Said hareketinin de bir demokratik içeriği vardı. İkisini de, hem Suphileri hen Şeyh Saidleri katlettiren Mustafa Kemal idi. Nedeni de Mustafa Kemal'in “Hür milletlerin hür ittifadı”na dayalı bir demokratik cumhuriyet istemesiydi. Şimdi herkes kimin “hödüğü” kimin “torunu” olacağına karar versin. Ama bir şeyi

vurgulamak gerekir: Kim ki Mustafa Suphi'nin yoldaşı olmak ister, onun en başta "hür milletlerin hür ittihadı"nı savunması ve Türkiye işçi sınıfını bu enternasyonal ruh ve anlayışla eğitmesi gerekir.

Türkiye İşçi Partisi TİP'in şanlı tarihi

SİP/TKP içinde Topal Osmancı Kemal Okuyan taraftarlarına başkaldıranlardan biri de Erkan Baş'tı. Erkan Baş SİP/TKP'den ayrılıp dolambaçlı bir yoldan geçip tekrar bölündükten sonra yanında kalan örgütün bundan böyle Türkiye İşçi Partisi TİP adını alacağını ve TİP adı altında politik çalışmalarını yürüteceğini ve HDP ile Kürtlerle dirsek teması içinde olacağını beyan etti. Birçok eski TİP'li Erkan Baş'ın bu adımına karşı çıktı. Çünkü geldiği yer SİP/TKP Suphilerin TKP'sinin tarihini ve geleneğini çarpıtmış, onu diskredite etmiş bir parti idi. Erkan Baş yıllarca bu politikaya alet olmuştu ve özeleştirme yapmamıştı. Bu nedenle eski TİP'li yoldaşlar acaba Erkan Baş Suphilerin TKP'sinin bir "parçası" olan TİP'in SİP'liler gibi ismini kullanıp tarihini, geleneğini çarpıtmıyormuş mu endişesini taşıyorlardı. Bunda da haksız değillerdi. Eski bir TİP'li olan bu yazının yazarının da böyle bir endişesi vardı. Zira TİP'in Türkiye işçi sınıfı tarihinde şanlı bir yeri vardır. Kim ki TİP'in adını kullanmak ister, onun bu şanlı tarihe layık olması gerekir. TİP'in bu şanlı tarihinin köklerinden biri Türkiye işçi sınıfında diğeri de Kürt özgürlük hareketinde yatar. Bu gerçek görülmeden TİP anlaşılabilir, Suphici TKP anlaşılabilir. *"Erkan Baş'ın HDP'ye yaklaşması bir manevra mı, yoksa TİP ruhunda ciddi bir adım mı?"* soruları hep akıllarda olmuştur.

TİP 13 Şubat 1961'de aralarında Kemal Türkler ve İbrahim Güzelce'nin de bulunduğu 12 sendikacı tarafından kurulmasıyla Türkiye işçi sınıfı yıllar sonra legal bir partiye sahip olmuştu. Onların hedefi meclise girip meclis kürsüsünden işçi sınıfının talep ve istemlerini halka duyurmak, halkı uyandırmak ve emekçilerin iktidara gelmesini sağlamaktı. Sendikacılar kısa bir zaman sonra gördüler ki, işçi sınıfının politik müca-

İbrahim Güzelce - Kemal Türkler

delesi ekonomik mücadelesinden başka çalışmalar gerektiriyordu. Burjuvaziye karşı fabrikalardaki mücadeleyle meydanlardaki politik mücadele ayrıldı. Bu politik ve ideolojik olarak daha gelişkin bir kadro gerektiriyordu. Sendikacılar partiyi yönetecek, politik olarak burjuvaziye boğuşacak bir başkan arayışına çıktılar. İlerici olarak tanınan burjuva aydınlarına gittiler. Bunlardan kimi 5000 lira maaş, kimi altına bir araba ve bir şöför istedi. TİP'de ise ne 5000 lira maaş verecek ne de şöförü araba alacak para vardı. Bu arayışta bir aydın onlara "sizin aradığınız bizler değiliz, sizin aradığınız TKP'lilerdir, onlar da Aybar, Boran, Aren'dir" dediler. Gerçekten Aybar, Boran, Aren TKP'nin 40'li, 50'li yıllardan kalan ve hâlâ çalışan bir hücre-siydi. Sendikacılar gitiler, onları partiye davet ettiler. Ne para ne araba isteyen vardı. *"İşçi sınıfının verdiği görevi yerine getirmek boynumuzun borcudur"* dediler ve hemen işe koyuldular. Yıl 1962, 100 binlik Saraçhane işçi mitinginden hemen sonrası.

TİP Türklerin ve Kürtlerin ortak partisi

Aybar, Boran ve Aren'in gelmesi ve Saraçhane mitinginin ivmesiyle TİP yükselişe geçti. Yalnız işçilerin değil tüm toplum kesimlerinin; köylünün, esnafın, aydının, Kürtlerin, Alevilerin diğer kesimlerin sorunlarına el attı, ülkeyi Amerika'ya teslim eden ikili anlaşmalara, Nato ve Amerikan üslerine karşı çıktı ve programında bunlara yer verdi. Program'daki "Toprak ve Tarım Reformu" ile "Doğu Kalkınması" başlıkları altında dile getirilen hedefler, Kürt demokrat ve

aydınlarının, devrimci gençlerin ve işçilerin, esnaf ve köylünün TİP'e olan ilgisini arttırdı. İstanbul, Ankara, İzmir örgütlerinin yanı sıra Diyarbakır TİP'in daha 1963 yılında kurulan ilk örgütlerinden biri oldu. Kısa zamanda TİP tüm Kürt illerinde büyük bir güç haline geldi, Kürtler partide önemli görevler üsledi. TİP 1966'da 2. Büyük Kongresi'ni Malatya'da gerçekleştirdi. Kürt sorununu bilimsel açıdan dile getiren bir dergi, "Yeni Akış" yayımlandı. Ama devlet hemen yasakladı, dergiyi yayınlayanları hapse attı. Onları hapiste ilk ziyaret eden ve onlarla dayanışma gösteren TİP Başkanı Mehmet Ali Aybar oldu. Bugün Demirtaş'tan Kışanak'a, Mızraklı ve diğer kayyuma uğrayıp hapse atılan belediye başkanlarına kadar Kürtleri ziyaret eden, onlara uygulananlar protesto eden, mitingler düzenleyen bir Türk politikacısı veya partisi oldu mu? Ziyaret eden TİP'li bir politikacı var mı? Maalesef! İşte TİP Kürtleri kendi bir parçası olarak gören böyle bir geleneğe sahiptir.

TİP Doğu'da, Kürdistan'da devletin halka uyguladığı zulmü, keyfi uygulamaları, Kürt illerinin bilinçli geri bırakılmışlığını protesto etmek için 1967 senesinden itibaren Doğu'nun her tarafında ve Ankara'da mitingler düzenledi. Bu mitingler "Doğu Uyanış Mitingleri" olarak tarihe geçti. Bu mitinglere ağasından köylüsüne, aydından esnafına, gencinden işçisine 10 binlerce Kürt katıldı. O zaman devlet ve sağcı gazeteler bu uyanışa isyan dedi. TİP'in gençlik örgütü FKF'de "Anayasal haklarını kullananların yaptığı bir miting isyan olarak niteleyenlerin demokrasi düşmanı olduğunu" ilan etti. Evet! Kürtler daha isyan etmiyordu, uyanıyordu, ama bu zulüm ve işkence böyle devam ederse isyan edecekleri de açıktı. Ve nihayet Kürtler 1984'de isyan etti. 40 yıldır bu isyan sürüyor. Devlet Kürtlerin üstüne bombalar yağdırıyor. İnkâr ve imha politikası uyguluyor. Ne kendisine TKP diyen SİP/TKP'den ne de İşçi Partisi diyen TİP'ten devleti, onun savaş ve askeri operasyonlarını protesto eden bir açıklama geldi mi? Bir miting, yürüyüş

düzenlendi mi? Maalesef! Bir tarih ancak böyle çarpıtılır ve itibarsızlaştırılır.

4. Kongrede TİP'in 6 Nolu Kürt kararı

29 Ekim 1970 tarihinde Ankara'da toplanan TİP'in 4. Büyük Kongresi'nde tarihi bir karar alındı. Kürt sorunuyla ilgili 6 No'lu karar şöyle başlıyordu:

- "Türkiye'nin doğusunda Kürt halkının yaşamakta olduğunu,

- Kürt halkı üzerinde, baştan beri, hâkim sınıfların faşist iktidarlarının, zaman zaman kanlı zulüm hareketleri niteliğine bürünen baskı, terör ve asimilasyon politikaları uyguladıklarını,

- ... "Doğu Sorunu"nu bir bölgesel kalkınma sorunu olarak ele almanın, hâkim sınıf iktidarlarının şoven, milliyetçi görüşlerinin ve tutumunun bir uzantısından başka bir şey olmadığını,

- Kürt halkının anayasal vatandaşlık haklarını kullanmak ve diğer tüm demokratik özlem ve isteklerini gerçekleştirmek yolundaki mücadelesinin, bütün anti-demokratik, faşist, baskıcı, şoven milliyetçi akımların amansız düşmanı olan partimiz tarafından desteklenmesinin olağan ve zorunlu bir devrimci görev olduğunu,

- Kürt halkının gelişen demokratik özlem ve isteklerini ifade ve gerçekleştirme mücadelesi ile işçi sınıfının ve onun öncü örgütü partimiz öncülüğünde yürütülen sosyalist devrim mücadelesini tek bir devrimci dalga halinde bütünleştirmek için, Kürt ve Türk sosyalistlerinin parti içinde omuz omuza çalışmaları gerektiğini;

- Kürt halkına karşı uygulanan ırkçı-milliyetçi şoven burjuva ideolojisinin, partililer, sosyalistler ve bütün işçi ve diğer emekçi yığınlar arasında yerle bir edilmesini sağlamanın, partinin ideolojik mücadelesinin ve gelişmesinin temel ve devamlı bir davası olduğunu;

- Partinin Kürt sorununa, işçi sınıfının sosyalist devrim mücadelesinin gerekleri açısından baktığını kabul ve ilan eder."

Bu karar o tarihte yasal bir siyasi partinin Kürt sorunu ile ilgili aldığı en net, en ileri karardı. Ve bu karar Türkiye sosyalist hareketiyle Kürtler arasındaki birlikteliğin en somut belgelerinden biri olarak tarihe geçti. TİP'in o zamanki bu kararının bugün lafzına ve ruhuna uygun hareket eden parti Erkan

kendi partisi içinde çalışmaktır. Maalesef bundan 5 sene önceki seçimlerde HDP'den milletvekili seçilen TİP'li Erkan Baş bir Türk partisi olarak TİP'i güçlendireceğini söyleyerek hemen HDP'den ayrılması daha o zaman tartışma konusu olmuş ve doğru bulunmamıştı. Zira HDP listesinden seçilen partisi olan veya olmayan bir Türk milletvekilinin baş görevi en azından yukarıda TİP'in 6 No'lu kararı çerçevesinde hem HDP içinde hem kendi örgütünde çalışarak Türk yığınlarına Kürt sorununu anlatmak, Türklerin Kürtlerin özgürlük hareketiyle dayanışmasını sağlamaktır. Ama HDP'den ayrılan TİP'li Erkan Baş'ın en iyi yaptığı iş Mecliste HDP kontenjanından basına nutuk atmak olmuştur. Mecliste nutuk atarak bir yere varılamayacağını 60'lı yıllarda TİP'in deneyi ise göstermişti. Erkan Baş ve TİP bu zaman içinde Kürtlerle ne bir dayanışma gösterisi olmuş, ne devletin Bakur'da, Başur'da Rojava'da yaptığı operasyonları protesto eden bir miting düzenlemiş, ne de pahalılığın, enflasyonun gerçek nedeninin Kürtlere karşı yürütülen savaş masrafları olduğunu anlatan

eylemler gerçekleştirmişti. O zaman HDP'den ayrılmanın ne anlamı kaldı. Hedef HDP'den bağımsız olmak, gölgesinde kalmamak mıydı? O zaman insanın "HDP'nin gölgesinde bir Türkiye Sosyalist hareketi gelişemez" diyen Sol Partili Alper Taş'tan ne farkı kalıyor?

**Bu seçimde tarihi görev
Yeşil Sol Parti
içinde yer almak**

Türkiye 14 Mayıs'ta seçime gidiyor. Bu seçim tarihi bir önem taşıyor. Ya Erdoğan ve onun AKP'li, MHP'li Cumhur İttifakı yenilecek ya da Türkiye bu faşizan gerici tek adam diktatörlüğüne bir kez daha mahkûm olacak. Bunun için bu seçimde Erdoğan'dan kurtulmak için her bir oyun önemi var. Bunu bilen

Baş'ın TİP'i değil, Edirne'de rehin tutulan Selahattin Demirtaş'ın asli başkanı olduğu HDP'dir. Bugün TKP ve TİP'in Suphici geleceklere sahip çıkan legal bir partinin yeri HDP'nin bileşenlerinden biri olmaktadır, ayrı baş çekmek değildir. Hem HDP içinde hem

Erdoğan YRP ve Hüda Par'la birlikte tarihin en gerici, en saldırgan, en faşist, en terörist, en tehlikeli seçim ittifakını oluşturdu. Sol güçler ise hâlâ en demokratik, sonuç alıcı bir birlikliği oluşturmaktan acizler. Bunun sorumlusu da şimdilik Erkan Baş'ın başında olduğu TİP'tir.

Yeni seçim sistemine göre bir ittifak içinde olan partilerin ittifaktaki bir partiden değilde kendi logosuyla katılması o ittifakın seçimdeki şansını zayıflatmaktadır. Emek ve Özgürlük İttifakı içindeki partilerin hepsinin HDP'nin kapanma tehlikesi nedeniyle Yeşil Sol Parti'den girmeleri bu partinin 100 milletvekili hedefini sağlamasını büyük ölçüde kolaylaştırıcaktı. Ama Erkan Baş buna şiddetle karşı çıkarak kendi TİP logosuyla Emek ve Özgürlük İttifakı çatısı altında gireceğini açıkladı. Bu ise TİP'in YSP seçmeninin karşısına rakip olarak çıkması demektir. YSP'nin 100 milletvekili hedefini dumura uğratmaktadır. Bu ne solculukla, ne de demokratlıkla bağdaşır. Böyle davranmakla TİP'in gerekçesi de, *"bizim artı katacağımız seçmenler var"* iddiasıdır. Keşke TİP'in böyle kendi başına birkaç milletvekili çıkaracak geniş bir seçmen kitlesi olsa. TİP'in ne böyle bir gücü var, ne de işçi ve emekçi yığınlarla bir bağı var. Gençler ve aydınlar arasında bir etkinliği var. Bunu da abartmamak gerek. Buradan bir milletvekili bile çıkmaz. Yapılacak tek iş acilen getirilecek her bir oyun büyük bir değer kazanacağı Yeşil Sol Parti'ye katılmaktır. Eğer bu seçim ülkenin kaderini belirleyecek diyorsak, her bir oyun, mecliste her bir milletvekilinin önemi var diyorsak bu gerçekleri gözönünde bulundurarak davranmak gerekir. Sorun hem Saray'dan hem Meclisten Erdoğan'ın gönderilip gönderilmeyeceği sorundur. O zaman Erkan Baş da dâhil herkes bu sorumluluk içinde hareket etmelidir. Aksi kendi küçük çıkar hesaplarını sınıfın ve ittifakın önüne koymaktır ki, bu kendisine sosyalistim diyen bir parti ve liderine yakışmaz, bu bir küçük burjuvalıktır. Bu tutum Suphici gelenekten gelen TKP ve TİP'in tarihinde yoktur, sınıf ve

ittifakın çıkarları her şeyin üstündedir. Erkan Baş hangi partinin ismini aldığı bir kez daha düşünüp ona göre hareket etmelidir.

TİP'e layık olmak onun politikasını ve pratiğini örnek almaktır

Bir de bu "Artı katacağımız seçmen" iddiası üzerinde durmak gerekir. Bu iddia hem doğru değildir, hem sakat ve çarpıktır. Ne demek bu "artı katacağımız seçmen"? Yani HDP'ye, yani Kürtlere oy vermeyecek ama bize TİP'e oy verecek seçmen mi kastediliyor? Yani söz konusu olan kendine sosyalist diyen Kürt düşmanı Kemalist seçmen mi? O zaman Erkan Baş sana *"Emek ve Özgürlük İttifakı'nda ne işin var?"* diye sorarlar? Kürtlerin sırtından milletvekili mi olmak istiyorsun derler? Ama biz şu kadarını söyleyelim: Erkan Baş yönetimindeki TİP'in bu tutumu 60'lı yıllardaki Aybar, Boran, Aren yönetimindeki TİP'in tutumundan fersah fersah geridir. Erkan Baş bu tavrıyla TİP geleneğine ve tarihine, TİP ismine layık değildir. Daha fazla TİP ismini kullanmayı hak etmemektedir. Aksi takdirde bunun sonuçlarına katlanmak zordur. Görülen o ki, TİP ismi Erkan Baş'a bir değil birkaç beden büyüktür. Partisine başka bir isim bulması daha iyi olur.

Başka bir halkı ezen bir halkın kendisi de özgür olamaz! Kürt halkını ezen Türk halkı özgür olamaz!

Ulusların Özgürlüğü hakkında Marks, Engels ve Lenin'in görüşleriyle ilgili alıntılar:

ULUSAL sorun, yani Kürt sorunu bizim ülkemizin hâlâ en yakıcı sorunu. Ama bu sorunu „enine-boyuna“ tartışmak, üzerine konuşmak zor, tehlikeli, „tabu“ ve „yasak“. Bu konuda 40 yıldır ülkede ve bölgede kirli bir savaş gitmektedir.

Bir sorun daha başka türlü ne kadar bir ülkenin yakıcı sorunu olabilir ki!

14 Mayıs'ta Türkiye seçime gidiyor. Daha şimdiden bu sorunun, Kürt sorununun seçimlerde ve sonrasında Türkiye politikasında, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde ve sınıf savaşında belirleyici bir yer tutacağı

açıktır.

HDP'nin yasaklanma tehdidi altında olması ve bu nedenle seçimlere Yeşil Sol Parti altında girmesi bile bu sorunun yakıcılığını gözler önüne sermektedir.

Türkiyeli sol, demokratik ve devrimci güçlerinin Kürt sorunu üzerinde biraz daha fazla durmalarına, düşüncelerine vesile olmak, zorlukları, tehlikeleri yenmek, „tabu ve yasakları“ yıkmakta güç toplamak için Marks, Engels ve Lenin'in bu konuda söylediklerinden kısa bir derleme yaptık. Okuyucularımızla paylaşıyoruz.

Güney Amerika'dan tarihe düşülen bir not

Ein Volk, das ein anderes unterdrückt, kann selbst nicht frei sein.

Tercümesi: Başka bir halkı ezen bir halkın kendisi de özgür olamaz.

Dionisio Inca Yupanqui aus Peru in Cadiz 16.12.1811

1811 yılında İspanya'nın Güney Amerika'daki sömürgelerinin o zamanki başkent Cadiz'deki toplantısına Peru'dan katılan Dionisio Inca Yupanqui İspanya Kralı'na

hitaben yaptığı konuşmasını bu cümleyle bitiriyor ve bu fikri tarihe kayıt düşüyor.

Milliyetçilikle enternasyonalizm arasında diyalektik bağ

Marks ve Engels 1840'lı yılların ilk yarısında milliyetçiliğin her türüne karşı çıkmış ve oluşan sömürge sistemini esas olarak küresel bir dünya pazarı kurulmasının bir unsuru olarak ve proletarya devriminin maddi ön koşullarını hazırlaması açısından ele almışlardır (mesela Komünist Manifesto'da).

Daha sonraları milliyetçilik ile enternasyonalizm arasında diyalektik bağ kurmuş ve bu soruna daha ayırtıcı yaklaşmışlardır. Politik ekonomik bakış açısının yanı sıra kapitalist sistemin merkezlerini zayıflatma görüşü öne çıkmıştır. Daha da sonra bu çizgiyi devam

ettiren Lenin ezilen ulusla ezen ulusun milliyetçiliğini birbirinden ayrı tutmuştur.

Marks, İrlanda üzerine

Marks'ın İrlanda sorunuyla ilgili aşağıdaki cümlesi bu yeni tutumun ifadesidir:

Ein Volk, das ein anderes Volk unterjocht, schmiedet seine eigenen Ketten.

Tercümesi: Başka bir halkı prangaya vuran bir halk kendi esaret zincirinin demirini dövmüş olur.

K. Marks in: Konfidentielle Mitteilung MEW 16, 417, 28.03.1870

İrlanda'nın bağımsızlığı talebi Marks için kendi başına bir talep değil, Avrupa'nın sosyal gelişmesini hızlandırmak için kapitalizmin başlıca ülkesi İngiltere'yi canevinden vuracak bir adımdı. Aynı zamanda Marks ve Engels, İngiltere İrlanda'yı ezdiği sürece İrlanda'nın (ve

ilerde tüm ezilen ulus ve milliyetlerin) I. Enternasyonal içinde ezen ulusun temsilcileriyle eşit statüde ayrı bir seksiyon oluşturmasını savunmuşlardı.

Engels Polonya üzerine

Engels de işgal edilmiş olan Polonya sorununda aynı mantığı kullanmıştır:

noch sozial befreien. Bei dem jetzigen Stand der russischen Entwicklung aber ist es unzweifelhaft, dass an dem Tage, wo Russland Polen verliert, in Russland selbst die Bewegung mächtig genug wird, die bestehende Ordnung der Dinge zu stürzen. Unabhängigkeit

oldukları müddetçe Rus halkı kendisini ne politik ne de sosyal olarak kurtarabilir. Rusya'nın gelişmesinin şimdiki aşamasında şüphe götürmeyecek olan bir şey şudur: Rusya'nın Polonya'yı kaybettiği gün Rusya'daki hareket mevcut düzeni yıka- bilecek kadar güçlenecektir.

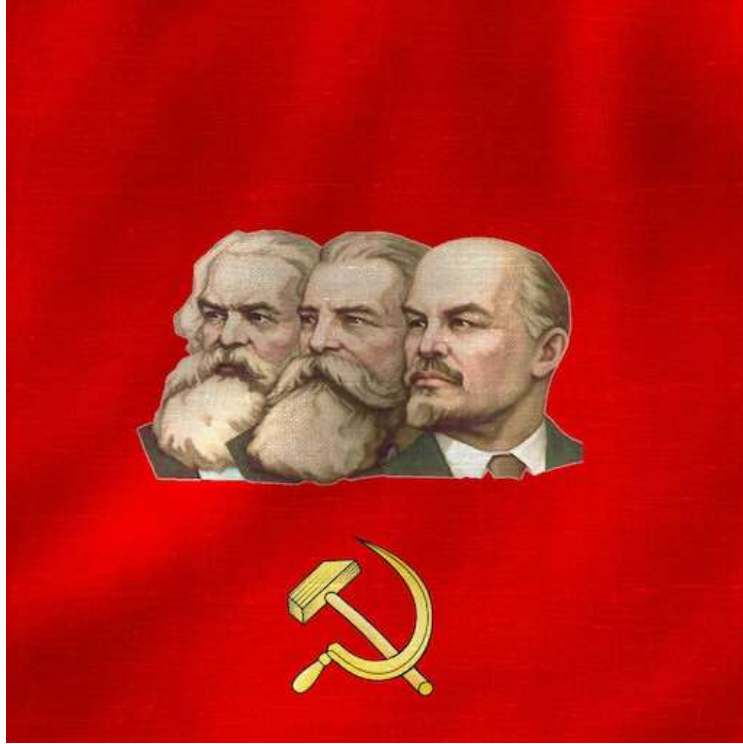
Polonya'nın bağımsızlığı ve Rusya'daki devrim karışıklı olarak birbirlerini şartlandırıyor.

F. Engels in: Flüchtlingsliteratur MEW 18, 527 1874

Değişen koşullara ve sonuçlara göre farklı örgütlere destek

Marks ve Engels bu mantıkla İrlanda sorununda değişen koşullara ve alınan sonuçlara göre farklı örgütleri desteklemişlerdi. Onlar önce radikal demokratik bir hareket olan ve Char- tistlere, bu hareket eliyle İrlanda için umdukları özgür-

lük gerçekleşmeyince illegal militan bir örgüt olan ve bağımsız bir cumhuriyeti savunan İrlanda Cumhuriyetçi Kardeşliği'ne (Fenier hareketi), 1867 yılında bu hareketin örgütlediği ayaklanmanın yenilgisinden ve İngiliz ordusunun ezici gücünün ortaya çıkmasından son-

Ein Volk, das andere unterdrückt, kann sich nicht selbst emanzipieren. Die Macht, deren es zur Unterdrückung der andern bedarf, wendet sich schließlich immer gegen es selbst. Solange russische Soldaten in Polen stehen, kann das russische Volk sich weder politisch

Polens und Revolution in Russland bedingen sich gegenseitig.

Tercümesi:

Başkalarını ezen bir halk kendisini özgürleştiremez. Başkalarını ezmek için kullanılan iktidar sonunda daima onu kullanana karşı döner. Rus askerleri Polonya'da

ra da sınırlı bir otonomi isteyen meşruti-milliyetçi, homerule-(kendi evinde egemenlik) hareketi'ne destek verdiler.

Ulusal sorunda sürekli Marks'a gönderme yapan Lenin

Lenin de 40 yıl sonra ulusların eşit haklılığı ve kendi yazgılarını kendilerinin tayin hakkı konusundaki görüşlerini geliştirirken sürekli olarak Marks'a gönderme yapmıştır:

Für die Revolution des Proletariats bedarf es aber einer langwierigen Erziehung der Arbeiter im Geiste der vollsten nationalen

Gleichheit und Brüderlichkeit. Also ist gerade vom Standpunkt der Interessen des großrussischen Proletariats eine langwierige Erziehung der Massen im Sinne des entschlossensten, konsequentesten, kühnsten und revolutionärsten Eintretens für die volle Gleichberechtigung und das Selbstbestimmungsrecht aller von den Großrussen unterdrückten Nationen erforderlich... Unser Vorbild wird Marks bleiben, der, nach jahrzehntelangem Leben in England ein halber Engländer gewor-

den, die Freiheit und nationale Unabhängigkeit Irlands im Interesse der sozialistischen Bewegung der englischen Arbeiter forderte.

Tercümesi:

Proletaryanın devrimi için işçilerin tam ulusal eşitlik ve kardeşlik ruhunda uzun süreli bir eğitim görmelerine ihtiyaç vardır. Yani

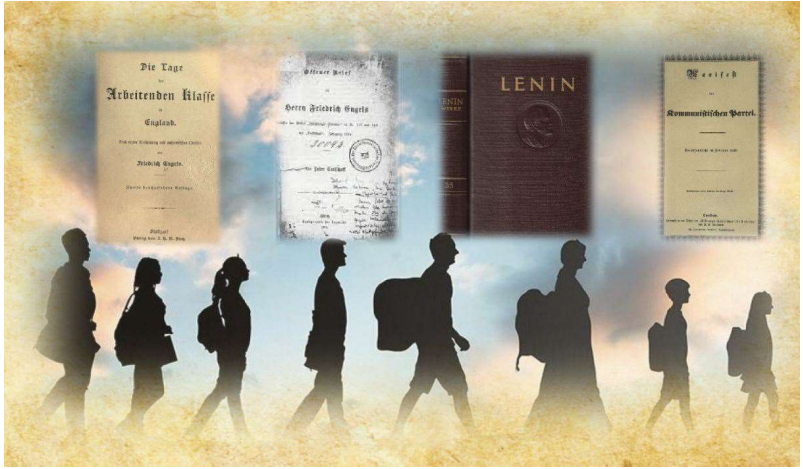
devam edecektir.

W.I. Lenin in: Sozial-DEMOKRAT Nr. 35, 12.12.1914

Lenin İngiliz liberalleri ve işçileri ve İrlanda sorunu üzerine

Wladimir I. Lenin: Die englischen Liberalen und Irland (İngiliz liberalleri ve İrlanda)

Nach Sämtliche Werke

Büyük Rusya'nın ezdiği ulusların tam eşitliği ve kendi kaderlerini kendilerinin tayin etme hakkı için, tam da Büyük Rusya proletaryasının kendi çıkarları açısından bu kitlelerin, en kararlı, en cesur ve en devrimci bir şekilde davranmaları onların bu anlamda uzun erimli olarak eğitilmelerini gerektirir... İngiltere'de on yıllarca yaşadktan sonra yarı yarıya İngiliz olan ve İrlanda'nın özgürlüğü ve ulusal bağımsızlığını, İngiliz işçilerinin sosyalist hareketinin çıkarı açısından talep eden Marx bize örnek olmaya

Band 17, Moskau-Leningrad 1935, S. 301-304]

İrlanda mutlak İngiltere'den ayrılmalıdır

Karl Marx lebte damals schon über fünfzehn Jahre in London und verfolgte den Kampf der Iren mit größtem Interesse und größter Sympathie. Am 2. November 1867 schrieb er an Friedrich Engels:

„Diese Demonstration der englischen Arbeiter für Fenianismus habe ich auf alle Art zu provozieren versucht ... Ich habe früher die Trennung Irlands von England für unmöglich gehalten.

Ich halte sie jetzt für unvermeidlich, obgleich nach der Trennung Föderation kommen mag."

Tercümesi:

Karl Marks o zamanlar 15 yıldan fazla bir zamandır Londra'da yaşıyordu ve İrlandalıların mücadelesini büyük bir ilgi ve sempatiyle izliyordu. 2 kasım 1867'de Friedrich Engels'e şunları yazdı:

„İngiliz işçilerinin Fenianismus (İrlanda bağımsızlık taraftarlarının ideolojisi) için bu çıkışı her türlü kıskırtmaya çalıştım... Ben daha önceleri İrlanda'nın İngiltere'den ayrılmasını mümkün görmüyordum. Ben şimdi, her ne kadar ayrılmadan sonra federasyon gelse de, bunu kaçınılmaz buluyorum.“

Marks: İrlanda konusunda İngiliz işçileri ne yapmalıdır

In einem Briefe vom 30. November desselben Jahres kommt Marx wieder auf dieses Thema zurück:

„Fragt sich nun, was sollen wir den englischen Arbeitern raten? Nach meiner Ansicht müssen sie Repeal der Union" (Aufhebung der Union Irlands mit England) „(kurz den Witz von 1783, nur demokratisiert und den Zeitumständen angepasst) zu einem Artikel ihres Pronunziamento machen. Es ist dies die einzig legale und daher die einzig mögliche Form der irischen Emanzipation, die in das Programm

einer englischen Arbeiterpartei aufgenommen werden kann.“

Und weiter weist Marx nach, dass die Iren Selbstverwaltung und Unabhängigkeit von England, eine Agrarrevolution und Schutzzölle gegen England brauchen.

Tercümesi:

Aynı senenin 30 Kasımında Marks bir mektubunda bu konuya geri döner:

„Şimdi sorulacak soru, bizim İngiliz işçilerine ne tavsiye edeceğimiz sorusudur? Benim fikrime göre onlar Repeal der Union'u (İrlanda'nın İngiltere ile birliğine son verilmesini) (kısaca 1783'ün espirisini, ama demokratikleşmiş ve zamanın koşullarına uyarlanmış olarak) irade beyanlarının bir maddesi yapmalıdırlar. Bu, İrlanda bağımsızlığının, bir İngiliz işçi partisi programına girmesi gereken legal ve bu nedenle de mümkün olan tek biçimidir.“

Ve devamla Marks İrlandalıların özyönetime, İngiltere'den bağımsızlığa, bir tarım devrimine ve İngiltere'ye karşı koruyucu gümrüklere ihtiyacı olduğunu kanıtlarına ortaya koymuştur. "

İngiliz işçilerinin özgürlüğü İrlanda'nın özgürlüğünü gerektirir

Dies war das Programm, das Karl Marx den englischen Arbeitern im Interesse der Freiheit Irlands, der Beschleunigung der gesellschaftlichen Entwicklung

und der Freiheit der englischen Arbeiter vorschlug; denn die englischen Arbeiter konnten die Freiheit nicht erringen, solange sie halfen (oder auch nur erlaubten), ein anderes Volk in Sklaverei zu halten.

Karl Marks'ın İrlanda'nın özgürlüğü, toplumsal gelişmenin hızlandırılması ve İngiliz işçilerinin özgürlüğü için önerdiği program buydu; çünkü İngiliz işçileri bir halkın kölelik rejimi altında tutulmasına yardım ettikleri (veya buna sadece müsaade ettikleri) sürece özgürlüklerini elde edemezlerdi.

Maalesef İngiliz işçileri liberallerin kuyruğundan ayrılmadı

Doch leider! Die englischen Arbeiter erwiesen sich kraft einer ganzen Reihe besonderer historischer Ursachen im letzten Drittel des XIX. Jahrhunderts als von den Liberalen abhängig und vom Geiste der liberalen Arbeiterpolitik durchtränkt. Sie erschienen nicht an der Spitze der Völker und Klassen, die für die Freiheit kämpfen, sondern im Schlepptau der verächtlichen Lakaien des Geldsacks, der Herren englischen Liberalen.

Fakat maalesef! İngiliz işçileri 19. Yüzyılın üçüncü çeyreğinde, bir dizi özgül tarihsel nedenden dolayı, liberallere bağımlı ve baştan aşağı onların işçi politikası görüşlerine bulaşmış olduklarını ortaya koydular. Onlar özgürlükleri için savaşan

halkların ve sınıfların başında değil, para torbalarına tapan alçakların, İngiliz liberal beyefendilerin kuyruğunda olarak boy gösterdiler.

Kıssadan hisse

Marks, Engels ve Lenin'in bu tespitlerinden Türk sol, demokrat ve devrimcilerinin önümüzdeki mücadeleler için çıkarılacak dersler olması gerekir. Marks'ın İrlanda için söylediklerini Türk işçi ve liderleri neden Kürtler için söylenmesin! Mesela neden

"Başka bir halkı ezen bir halkın kendisi de özgür olamaz" tespiti

"Kürt halkını ezen Türk halkının kendisi de özgür olamaz" olarak söylenmesin?

"Başka bir halkı prangaya vuran bir halk kendi esaret zincirinin demirini dövmüş olur" tespiti

"Kürt halkını prangaya vuran Türk halkı kendi esaret zincirinin demirini dövmüş olur" olarak neden söylenmesin?

"Rus askerleri Polonya'da oldukları müddetçe Rus halkı kendisini ne politik ne de sosyal olarak kurtarabilir" tespiti,

"Türk askerleri Kürdistan'da oldukları müddetçe Türk halkı kendisini ne politik ne de sosyal olarak kurtarabilir" neden denmesin?

"İrlanda'nın özgürlüğü ve ulusal bağımsızlığı, İngiliz işçilerinin sosyalist hareketinin çıkarına" tespiti

"Kürdistan'ın özgürlüğü

ve ulusal bağımsızlığı Türk işçilerinin sosyalist hareketinin çıkarınadır" olarak neden söylenmesin?

"Ben daha önceleri İrlanda'nın İngiltere'den ayrılmasını mümkün görmüyordum... şimdi, bunu... kaçınılmaz buluyorum... İrlanda bağımsızlığının, bir İngiliz işçi partisi programına girmesi gerekir" diyen Marks'ın sözü

"Biz Kürdistan'ın Türkiye'den ayrılmasını mümkün görmüyorduk, şimdi bunu kaçınılmaz buluyoruz... Kürdistan'ın bağımsızlığı bir Türk işçi partisinin programına girmelidir" şeklinde neden denmesin?

"İngiliz işçileri bir halkın kölelik rejimi altında tutulmasına yardım ettikleri (veya buna sadece müsaade ettikleri) sürece özgürlüklerini elde edemezler" tespiti,

"Türk işçileri bir halkın, Kürt halkının kölelik rejimi altında tutulmasına yardım ve müsaade ettiği sürece özgürlüklerini elde edemezler" şeklinde neden söylenmesin?

Söylenemiyor, çünkü egemen güçler bunu dillendirenlere en ağır cezaları

öngörmektedir. Onlar bu yaptırımları getirebiliyorlar, çünkü egemenler Türk işçilerini kendi kuyruklarına, Kemalizm kuyruğuna takabilmektedirler. Lenin de o zaman benzer şekilde İngiliz işçilerini suçlar ve *"İngiliz işçileri... bir dizi özgül tarihsel nedenden dolayı, liberalere bağımlı oldular"* ve *"onlar özgürlükleri için savaştıkları halkların ve sınıfların başında değil, para torbalarına tapan alçakların, İngiliz liberal beyefendilerin kuyruğunda olarak boy gösterdiler"* der. Türk işçileri de şimdi özgürlüğü için savaştıkları Kürt halkının başında değil Kemalizmin, para babalarının kuyruğunda boy göstermektedir. Çözüm bunu ortadan kaldırmaktır, Türk işçilerini Kürt sorunu konusunda enternasyonalizm ruhunda eğitmektir, tarihle yüzleşmektir. Demokratik bir Türkiye için seçim sonrasındaki demokrasi eylemlerinde Kürtlerin özgürlüğü ve bağımsızlığı Türk işçilerinin baş ana taleplerinden biri olmalıdır. Çünkü bu kendi özgürlüğüne giden yoldur.

Türkiye halkları, işçi ve emekçiler, köylü, esnaf ve zanaatkârlar, gençler, kadınlar, sanatçı ve aydınlar!

14 Mayıs'ta Cumhurbaşkanlığı ve Parlamento seçimi için sandık başına gidiyoruz. Bu, sıradan bir seçim değildir. Oylarımızla ülkemizin kaderini belirleyeceğiz. Derinleşen krizlerin enkazı altında kalmamak için Erdoğan'ın 21 yıllık tek adam rejimine son verilmelidir! Yeter artık halk düşmanı bu diktatörlük!

11 ili vuran depremlerin yol açtığı facia Erdoğan rejiminin karakterini bir anda gözler önüne serdi. Can alıcı ilk günlerde el uzatmak şöyle dursun, devlet kurumları yardıma koşan gönüllüleri engelledi. 50 bin insanımızın hayatını kaybettiği açıklandı, bir o kadarı daha tahminen enkaz altında yatıyor. Depremler doğal afettir, ama yol açtıkları facianın sorumlusu, halkı depremin sonuçlarına karşı korumak için önlem almayan, imar aflarıyla çürük bina yapımına destek olan diktatör Erdoğan'dır.

Erdoğan'ın tek adam rejiminde kaynakların tek yönlü inşaat sektörüne, yandaş tekellere, mafya çetelerine aktarılması, saray çevresinin lüks harcamaları ve Kürtlere karşı yürütülen savaşın astronomik giderleri ekonomik krizi alabildiğine derinleştirdi. İşsizlik, özellikle gençlik arasında hızla arttı. Paranın değeri dibe vurdu. Düşük ücret ve maaşlar, yüksek enflasyon çalışanların belini büktü.

Erdoğan'ın faşizan diktatörlüğü altında demokratik hak ve özgürlükler büyük ölçüde yok edildi. Tek adam rejimi Türkiye'yi Kürtler, gazeteciler, akademisyenler için büyük bir zindana çevirdi. Kendileri için bir gelecek göremeyen gençler, aydınlar ülkeyi terk ettiler. Doğa tahribatı, kadın cinayetleri arttı.

Erdoğan'ın ülkede ve bölgede Kürtlerle savaş ve komşulara karşı işgal, ilhak, tehdit ve gerginlik politikası Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye attı. Uluslararası alanda ülkenin itibarı düştü.

Önümüzdeki seçim bu gidişe son verilmelidir!

Halklarımıza sesleniyoruz:

Enflasyona, hayat pahalılığına, işsizliğe, yoksulluğa, Saray'ın israfına karşı halkın hayat seviyesinin yükselmesini, ülkenin kalkınmasını sağlamak için,

Faşizan rejime, zulüm, işkence ve baskılara son verip hukuk devletini, adalet ve demokrasiyi yerleştirmek, Kavala, Demirtaş, Öcalan ve tüm politik tutukluların özgürlüğe kavuşmasını sağlamak, İstanbul Sözleşmesi'ni yürürlüğe sokmak, doğal çevrenin tahribatını önlemek için,

Kürdistan'da askeri operasyonlara ve savaşa, komşu ülkelere saldırılara karşı, bütün komşularımızla barış ve dostluk içinde yaşamak, tarihimizdeki soykırımlarla yüzleşmek için

Oylarımızı 14 Mayıs'ta muhalefetin ortak başkanlık adayı Kılıçdaroğlu'na ve milletvekili seçiminde de Yeşil Sol Parti'ye, Emek ve Özgürlük İttifakı'na verelim!

Devrimci, ilerici, barışsever ve demokratik güçler, çevre ve iklim aktivistleri, sosyalist ve komünistler,

Bu seçim kampanyasında Emek ve Özgürlük İttifakı'nı daha da pekiştirelim, işçi ve emekçi yığınları örgütleyelim, onların meydanları doldurması, güçlü bir demokrasi hareketinin oluşması için çalışalım.

Seçim öncesinde ve seçim sırasında faşizan rejimin her türlü baskı, hile ve oyunlarını boşa çıkarmak ve sandık güvenliğini sağlamak için güçbirliği ile mücadele edelim.

Erdoğan'ı devirdikten sonra da demokrasinin derinleşmesi, en geniş özgürlüklerin hayata geçmesi, barışın sağlanması, halkın

yoklukta kurtulması, refahın yükselmesi için mücadele devam edecektir.

TKP – 1920 14.04.2023 www.tkp-online.com

Gelên Tirkîyeyê, karker û kedkar, gundî, esnaf, ciwan, jin, hunermend û rewşenbîr!

EM ê di 14ê Gulanê de ji bo hilbijartinên serokomarî û parlamentoyê biçin ser sindoqan. Ev ne hilbijartinek asayî ye. Em dê bi dengên xwe qedera welatê xwe diyar bikin. Ji bo ku nekeve bin xirbeyên krîzên kûrtir, divê dawî li rejîma yek zilamî ya Erdogan a 21 salan bê anîn! Êdî bes e ji vê diktatoriya dijminê gel!

Karesata erdhejên ku li 11 parêzgehan pêk hatin, karakterê rejîma Erdogan ji nişka ve derxist holê. Di rojên pêşîn ên girîng de, bihêle gihîştina, sazîyên hikûmetê ji bo alîkariyê, dilxwazên ku ji bo alîkariyê diçûn jî hatine asteng kirin. Hat ragihandin ku 50 hezar mirovên me jiyana xwe ji dest dane û tê texmînkirin ku biqasî wan miriyan jî hêj di bin xirbeyan de ne. Erdhej karesatên xwezayî ne; Lê berpîrsê karesata erdhejê diktator Erdogan e ku ji bo parastina gel li hemberî encamên erdhejê çî tedbîr negirtin û bi efûya avahiyên piştgirî da avakirina avahiyên rizî.

Veguhezîna çavkaniyan ji bo sektora îşnîyê ya yekalî, yekdestdariya piştgir û çeteyên mafiyayê yên di bin desthilatdariya Erdogan ya rejîma yek kesî de, xercên luks yên Qesra serokatiyê, xercên astronomîk yên ji bo şerê li dijî Kurdistan, krîza aborî bê hempa kûrtir kir. Bi taybetî di nav ciwanan de bêkarî gelekî zêde bû. Nîrxê pereyan geheste asta herî daketî. Mûçeyên kêr, enflasyona bilind piştî mûçegiran çemand.

Di bin diktatoriya faşîst a Erdogan de maf û azadiyên demokratîk bi giranî ji holê hatin rakirin. Rejîma yek zilamî Tirkîye ji bo Kurdistan, rojnamevan û akademîsyenan veguherandiye zîndaneke mezin. Ciwan û rewşenbîrên ku ji xwe re paşerojekê nedidîtin, welat terikandin. Wêrankirina xwezayê, kuştinên jinan zêde bûn.

Siyaseta şer ya Erdogan ya bi Kurdistan re dagirkeriya li ser welatên herêmê, dagirkirin, tehdîd, kêşe û aloziyên li dijî çîranan ewlehiya Tirkîyeyê dixê xeterê. Navûdengê welat di qada navneteweyî de gelek ket.

Em bang li gelê xwe dikin: Hilbijartinê na bêdîvê dawîyê li vê rewşê bîne!

Li dijî enflasyon, li dijî granbuhayiya jiyana, bêkarî, xizani û îsrafa Qesrê, ji bo bilindkirina asta jiyana gel û misogerkirina pêşketina welat,

Ji bo dawî li rejîma faşîst, çewisandin, îşkence û zextan were û ji bo pêkanîna hiqûq, edalet û demokrasiyê, azadiya Kavala, Demîrtaş, Ocalan û hemû girtiyên siyasî, ji bo Peymana Stenbolê bikeve jiyana. pêşlîgirtina wêrankirina jîngeha xwezayî,

Ji bo bi hemû çîranên xwe re di nav aşti û dostaniyê de bijîn, li dijî qirkirinên di droka xwe de, li dijî operasyonên leşkerî û şerê li Kurdistanê, li dijî êrîşên li ser welatên çîran rû bi rû bimînin.

Werin em di 14ê Gulanê de dengê xwe bidin Kiliçdaroglu berendamê serokomariyê yê mûxalefeta hevbeş û di hilbijartinên parlamentoyê de jî dengê xwe bidin Partiya Çep a Kesk, Tifaqa Ked û Azadiyê!

Hêzên şoreşger, pêşverû, aştiwxaz û demokrat, aktîvîstên hawirdor û avhewayê, sosyalîst û komunist,

Werin em di vê kampanyaya hilbijartinê de tifaqa Ked û Azadiyê hê zêdetir xurt bikin, girseyên kedkar û zehmetkêşan bi rêxistin bikin, bi wan ve qadên xwe nîşandanan tijî bikin û tevgera demokrasiyê ya bi hêz ava

bikin.

Werin em bi hev re têbikoşin da ku beriya hîlbijartinê û di dema hîlbijartinê de hemû zext, hîle û lîstikên rejîma faşîst pûç bikin û ewlehiya sindoqan pêk bînin.

Piştî hilweşandina Erdogan, ji bo kûrkiri-

na demokrasîyê, pêkanîna azadîyên herî berfireh, tesîskirina aşîyê, rizgarkirina gelan ji xizaniyê, zêdekirina refahê wê têkoşin dê bidome.

TKP- 1920 17.04.2023

www.tkp-online.com

TKP- 1920 1 Mayıs 2023 Çağrısı:

Haydi, Bu yıl 1 Mayıs mitinglerini 14 Mayıs'ta Erdoğan'ı sandıkta yenecek seçim mitinglerine dönüştürelim!

BU yıl Türkiye işçi ve emekçileri, Türkiye halkları dünya işçi ve emekçilerinin birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs'ı 14 Mayıs'ta yapılacak cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçimleri öncesinde, seçim kampanyasının tam ortasında kutlamakta ve karşılamaktadır.

Bu 2023 Bir Mayıs'ında Türkiye işçi ve emekçileri, köylü ve esnafi, ezilen halkları, gençler, kadınlar, aydın ve sanatçıları, çevre ve iklim aktivistleri, devrimci ve demokratik güçleri, sosyalistleri ve komünistleri sokaklarda, meydanlarda yapılacak yürüyüş ve mitinglerle 14 Mayıs'taki seçimde Erdoğan'ın kurduğu baskıcı otoriter tek adam rejimine, İslami-faşizan AKP/MHP iktidarına son verecek güçlü siyasi bir irade beyanında bulunmalıdır.

21 yıllık Erdoğan iktidarında en çok ezilen, enflasyon ve hayat pahalılığı altında en çok yoksullaşan, fakirleşen işçiler, çalışanlar, emekliler, emekçi halk yığınları olmuştur. Onlar artık, aldıkları ücret ve maaşlarla, emekli aylıklarıyla geçinemiyor. Kürtlere karşı yürütülen kirli savaşın giderleri, Saray'ın sınır tanımaz israfı, yandaş şirketlere, tekellere verilen kredi ve garantilerin bedeli, ekonomik krizin yükü sürekli işçi ve emekçilerin sırtına bindirilmektedir. Erdoğan ülkeyi yönetmiyor. Bunun son örneği Maraş merkezli depremde yaşananlar oldu.

Yetti artık 21 yıllık AKP iktidarı ve Erdoğan diktatörlüğü!

Enflasyona, hayat pahalılığına, işsizliğe, yoksulluğa, Saray'ın israfına karşı halkın refah ve hayat seviyesinin yükselmesini, ülkenin kalkınmasını sağlamak için,

İşçi ve emekçilerin en geniş grev, toplu sözleşme ve sendikal hak ve özgürlükleri elde etmeleri için,

Kürdistan'da askeri operasyonlara ve savaşa, komşu ülkelere saldırılara karşı, barış ve dostluk içinde birlikte yaşamak, tarihimizdeki soykırımlarla yüzleşmek için,

Tek adam rejimi ve diktatörlüğüne karşı hukuk devletini, adalet ve demokrasiyi yerleştirmek için, doğanın tahribatını, kadın cinayetlerine önlemek, İstanbul Sözleşmesi'ni savunmak için,

Tüm zulüm, işkence ve baskılara son vermek, Kavala, Demirtaş, Öcalan ve tüm politik tutukluların özgürlüğe kavuşmasını sağlamak için,

Tüm bunların ilk adımı olarak 14 Mayıs'ta cumhurbaşkanı seçiminde muhalefetin adayı Kılıçdaroğlu'na, milletvekili seçimlerinde de Yeşil Sol Parti'ye vermek, Erdoğan'a ve Cumhur ittifakına, AKP ve MHP'ye oy vermemek, onları sandıkta devirmek için,

Haydi, 1 Mayıs'ta yürüyüş ve miting alanlarına!

Yaşasın dünya işçi ve emekçilerinin birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs!

Yaşasın Türkiye işçi sınıfının, ezilen Türkiye halklarının sosyalizm yolunda demokrasi ve özgürlük mücadelesi!

TKP- 1920 www.tkp-online.com

20.04.2023

Tarih boyunca Erzurum'un ismini kirleten bir avuç gericilik ve iktidarlar olmuştur

Yücel KARAKAYA

İMAMOĞLU'nun 7 Mayıs akşamı Erzurum'da yaptığı miting “taşlı-sopalı” saldırıya uğradı. Binlerce kişinin katıldığı mitinge 300-400 kişilik bir grup İmamoğlu konuşmaya başlayınca iki koldan saldırıya geçti. Aralarında çocuk ve kadınların da bulunduğu mitinge gelen vatandaşlardan onlarca atılan taşların isabet etmesiyle yaralandı. 13 kişi hastaneye kaldırıldı. İmamoğlu mitingini katılanların selameti için yarıda kesip İstanbul'a geri dönmek zorunda kaldı. Onu İstanbul-Sabiha Gökçen Havalimanı'nda binlerce insan karşıladı. İmamoğlu onlara hitaben bir konuşma yaparak olayların gelişmesini bir bir anlattı.

İmamoğlu önce mitingin engellenmek istendiğini, mitingin yapılacağı meydana belediyenin otobüsleri yığıldığını anlattı ve yapılan itirazlar sonunda belediyenin otobüsleri kaldırmak ve miting alanını boşaltmak zorunda kaldığını belirtti. Anlaşılan bazı çevreler bu yenilgiyi hazmedemedi ve kendi elleri altında örgütlü olan grupları harekete geçirdiler. Ne pahasına olursa olsun İmamoğlu'nun mitingi engellenmeli ve yapılmamalıydı.

Bu gruplar örgütlendi. Zaten bunlar büyük bir ihtimalle hazır bekleyen kıtalardı. Bunlar iki grup olarak meydanın stratejik noktalarına yerleştirildi ve önlerine göstermelik, hatta koruma niyetine birkaç polis dikildi. İmamoğlu konuşmaya başlayınca düğmeye basılmış gibi saldırıya geçtiler. İmamoğlu'nun defalarca talep etmesine rağmen polisler saldıranlara önce müdahale etmediler, seyirci kaldılar. İmamoğlu konuşmasını kesince ve alandan ayrılmak zorunda kalınca, saldırganlara “işiniz bitti, dağılın!” dercesine lütfedip müdahalede bulundular.

Her şey planlı, her şey örgütlü, her şey hazırlıklıydı.

Azettirici kimdi?

Bu planı, bu örgütlülüğü, bu hazırlığı Erzurum'da kimin yaptığını ancak 14 Mayıs'tan sonra öğrenme fırsatımız olacaktır. Ama bunların arkasında kimlerin olduğunu, azmettirenlerin kimler olduğunu tahmin etmek pek de güç değildir. Bu bugünkü iktidar çevresidir. Bunun için onların son günlerde yaptıkları konuşmalara, verdikleri mesajlara şöyle bir bakmak yeterlidir.

Recep Tayyip Erdoğan 5 Mayıs'ta Erzurum'da yaptığı mitingte muhalefeti, özellikle CHP, HDP'yi, Yeşil Sol Parti'yi kastederek “geldiler biri Erzurum'da, 200-300 kişiyle, diğeri Hınıs'ta 1500 kişiyle mitingler yaptılar” dedikten sonra “bu imansızlara, bu kitapsızlara, bu ezansızlara sizler hadi buradan diyecek misiniz?” diye soruyordu ve kalabalıktan büyük bir alkış topluyordu. Sanki Erdoğan 7 Mayıs'ta İmamoğlu'nun Erzurum'da yapacağı mitinge işaret ediyordu.

Yine Bahçeli Balıkesir ve Yalova mitinglerinde şöyle konuşuyordu: “CHP ve ittifak ortaklarını 14 Mayıs'ta acıklı bir son beklemektedir. Bu hainler alsalar alsalar ağı-

değil, söz konusu kişilere karşı olduğunun gösterilmesi gerektiğini istiyordu. Benzer bir telgrafı Gümüşhane Valisine de gönderdi.

Kâzım Karabekir, o zaman Rusya'ya atanan Yusuf Kemal ve Rıza Nur'un Ankara'dan gelişini bahane ederek Suphileri Kars'ta bekletmeye başladı. Mustafa Suphi 5 Ocak 1921'de İsmail Hakkı'ya mektubunda, Kars'ta zorunlu bekletildiklerini ve Karabekir'in tutumundan kuşkulandığını yazıyordu.

Mustafa Suphi Kars'ta bekletilirken Ankara'da kazan kayınıyordu. Erzurum Mebusu Hüseyin Avni'nin Kâzım Karabekir'i açıkca Bolşevik destekçisi olarak suçlaması üzerine, Mustafa Kemal 1921 Ocak 17-22 günlerinde Mecliste gizli oturumdaki uzun konuşmasında şöyle der:

"Efendiler, çok önemli bir sorun üzerindeyiz... Hükümetin bugüne kadar izlediği siyaset ulusal emellere tümüyle uygundur... Meclisiniz ve Hükümetiniz bağımsız bir devlet olarak, Rusya Bolşevik Cumhuriyeti denilen devletle siyasi ilişkilerinde komünistlik ve bolşeviklik esaslarını asla dile getirmemiştir... Bolşevik Rus devlet adamlarının, devlet adamlarımızla ilişkilerinde Rusya dâhilinde milletimizin soysuz, herhalde serserem birtakım evlatları oralarda serseriliklerine devam etmişlerdir. Bu serseriler bir iş yapmak hayaline kapılarak görünüşte ülke ve milletimize yararlı olmak için Türkiye Komünist Fırkası kurmuşlar ve bunların başında da Mustafa Suphi ve benzerleri bulunmaktadır. Bunlar gerçek vatan ve millet duygusuyla değil, kanımca belki kendilerine para veren, koruyan ve bunlara önem atfeden Moskova'daki ilke sahiplerine yaranmak için bir takım serserice girişimlerde bulunmuşlardır. Yaptıkları, Rus Bolşevizmini türlü kanallardan ülkeye sokmak olmuştur. Böylece memleketimize, milletimize dışarıdan komünizm akımı sokulmaya başlanmıştır."

"Efendiler, iki türlü önlem olabilirdi. Birisi Komünizm diyenin kafasını doğrudan kırarak; ikincisi Rusya'dan gelen herkesi denizden gelmişse vapurdan çıkarmadan,

karadan gelmişse derhal sınır dışına defetmek gibi zorlu, şiddetli, kırıcı olmak. Bu önlemleri uygulamakta iki açıdan yararsızlık gördük. Birincisi; iyi siyasi ilişkiler süedürmemiz gereken Sovyet Rusya tümüyle komünisttir. Böyle zorlayıcı önlem uygulayacak olursak kayıtsız koşulsuz Ruslarla ilişkide bulunmamak gerekir. ...O halde uygulayacağımız önlemlerde dostluğunu istediğimiz bir milletin, hükümetin ilkelerini aşışmamak zorundayız. Bu bakış açısıyla zorlayıcı önlem kullanmak istemedik."

"... Hüseyin Avni bey biraderimiz Kâzım Paşa'ya azarında hatalıdır... Mustafa Suphi geliyor. Bir kere Mustafa Suphi'yi doğuda herkesten ve Hüseyin Avni Bey'den de önce ortaya çıkaran Kâzım Karabekir Paşa'dır... Bu adamın ülkeye girmesinin zarar verece-

ğini takdir eden Kâzım Karabekir Paşa'dır ve bunun ülke dışına kovulması gerekeceğini bilen ve bunun planını yapan da Kâzım Karabekir Paşa'dır. Yoksa Erzurum Valiliğiniz değildir. Biz değiliz efendiler. Akıllıca yapmış olduğu; gerekli kişileri herkesten önce işe sevkeden yine Kâzım Karabekir Paşa'dır... Bilmem Bolşeviklere eğilimiymiş, Mustafa Suphi'nin bilmem nesiymiş... Herkesten önce güçlü önlemler alan Kâzım Paşa'dır."

"Necati Bey'le Hamit Bey'in bildikleri delege kurulunun bir faaliyet evresini belki bilirsiniz. Ama Kâzım Karabekir Paşa'ya Bakanlar Kurulu'ndan verilen talimatı bilir misiniz? Bana yazdığı telgrafın sizin de bilginiz vardır. Konuyu aydınlatmak için soruyorum. Orada ne renk ve şekil göstereceğine ilişkin Hamit Bey'in ve Necati Bey'in

rlaştırılmış müebbet ceza alırlar ya da vücutlarına mermi alırlar” diyordu. Bu nefret dili ise, halkı kutuplaştırma ve birbirine kışkırtma dilidir, azmettirme dilidir. Azmettiriciler hep geri plandadır. Uygulayıcılar sahadadır.

Erzurum'da gericiliğin ve iktidarın ilk saldırısı TKP'ye, Suphileredir

Erzurum bu gibi olayları ilk kez yaşıyor, bu gibi olayları tarihte çok yaşamıştır. Bu saldırı ister istemez insana tarihteki bu saldırıları da hatırlattı. Bu saldırılardan biri 22 Ocak 1921'de TKP yöneticileri Mustafa Suphi ve yoldaşlarına yapıldı. O zaman azmettiriciler yine Ankara'daydı, iktidardı, Meclis idi, Mustafa Kemal idi. Uygulayıcılar ise sahadaydı: Kâzım Karabekir, Erzurum Valisi Deli Hamid ve Trabzon'daki Yahya ve Teşkilatı Mahsusa idi. Şimdi kısaca Mustafa Suphilerin olayına da nasıl olmuş bir bakalım. Bakalım ki, bir kez daha şunu diyebilelim: Eğer tarihimize yüzleşmiş olsaydık, tarihsel olayların sorumluları hesap verselerdi, bugün Erzurum'da İmamoglu'na taş değil, gül atılırdı. Maalesef tarihiyle yüzleşmekten korkan bir millet durumuna düştük. Mustafa Suphilerin hikâyesini okuyalım, tarihle yüzleşmenin önemini bir kez daha kavrayalım.

Suphiler 28 Aralık'ta Ulusal Kurtuluş Savaşı'na katılmak üzere Bakü'den Ankara'ya gitmek için Kars'a gelir. Ama bu ara Mustafa Kemal İngilizlerle anlaşmıştır ve Londra Konferansı'na katılacaktır. Sovyetlere ve TKP'ye, Suphilere ihtiyacı kalmamıştır. Onları geldikleri gibi Bakü'ye geri göndermek istemektedir. Bunun için Kâzım Karabekir ile birlikte planlar yapmaktadır. Önce Suphiler Kars'ta bekletilir, sonra da Erzurum

üzerinden Trabzon'a ölüm yolculuğuna gönderilir.

Suphiler Kars'ta

Kars'ta Kâzım Karabekir Mustafa Suphi'ye, gelişini telgrafla Mustafa Kemal'e haber vermesini tavsiye etti. 29 Aralık'ta Mustafa Kemal, Kâzım Karabekir'e şu telgrafi yolladı. *“Ankara'da komünist akımlar arzuya aykırıdır. Bakü Türk Komünist Fırkası Başkanı Mustafa Suphi'nin bu akımları körüklemesi sakıncası akla gelmektedir. Kendisini gördükten sonra devletlerinin görüşlerinin bildirilmesini rica ederim”* denmektedir. Kâzım Karabekir gelen emri anlamıştı: Mustafa Suphiler Ankara'ya ulaşmamalı, kendisi de duruma göre davranmalıydı.

Mustafa Kemal

3 Ocak'taki Meclis oturumunda, Erzurum Mebusu Hüseyin Avni'ye hitaben şöyle diyordu: *“Komünizm yayılması konusuna gelince; kendileri buyurdular ki, bu bir mikroptur, istense de girer istemese de. O halde çaresi yok demektir. Ma-*

demki maddi önlemlerle önüne geçilemeyen yayılmadığı, mutlaka bulaşıcı olacaktır. Sanırım buna karşı önlem almak sorunuyla söz konusu siyasal konuları seçmek ve ayrı tutmak uygun olur...”

Söz konusu önlemleri de Kâzım Karabekir düşündü ve aynı gün Erzurum Valisine; *“Adı geçenle arkadaşlarının Erzurum'a varışları gününden başlayarak gerek gazete yayınları, gerekse halka uygun düşecek gösteri ve baskılarla daha içerilere yolculuğun ve ülkede kalıp çalışmanın olanaksızlığı hakkında kendilerinde gereken izlenimler yaratılır...”* diye talimat verdi. Karabekir, Trabzon'da da benzer eylemlerin yapılmasını ama bunların Bolşevikliğe karşı

bigileri yoktur.”

Bu konuşmasında Mustafa Kemal Meclisi azarlayarak; “*Kâzım Karabekir'e nasıl bir talimat verildiğini bilmeden konuşmayın*” demek istiyor ve ikiyüzlülüğünü sergiliyor. 13 Eylül'de Suphi'ye gönderdiği mektupta “*amaç ve ilkelerde tümüyle ortak olduğumuz Türkiye İştirakiyun Teşkilatı'ndan maddi ve manevi, gereğince yararlanmak*”tan, Sovyet yardımı için onların öneminden bahsederken, Meclisteki konuşmasında Suphilerden “*bu serseriler bir iş yapmak hayaline kapılarak görünüşte ülke ve milletimize yararlı olmak için Türkiye Komünist Fırkası kurmuşlar*” diye hakaret etmektedir.

Mustafa Suphiler Erzurum'da

Mecliste bunlar olurken, Mustafa Suphi ve 14 yoldaşımız 18 Ocak 1921'de Erzurum'a gitmek üzere trenle Kars'tan yola çıktılar. 22 Ocak'ta vardıkları Erzurum'da “*çağdaş*” Türkiye'nin ilk “*Komünizimle Mücadele Derneği*”; “*Muhafaza-i Mukaddesat Cemiyeti*”nin provokasyonu ile karşılaştılar. Bunlar çıkarttıkları bildiride halkı, Rusya'dan gelmiş anası babası belirsiz, mazileri karanlık, Allah, Peygamber, Halife ve şeriat yok diyen, kadınlardan başlayarak gizliliği ortadan kaldıracak olan cani iblislere karşı gelmeye çağırıyorlardı. Bu iddialarla halkın galeyana gelmesi üzerine, Suphiler Erzurum'a sokulmadı, Karabıyık'a gönderildi. Buradan Bayburt'a, oradan da Trabzon Maçka'ya yollandı. Yol boyunca gösteriler devam etti.

Erzurum Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Meclis'e olayları anlatan bir telgrafi geldi. Telgraf Meclis'te ayakta alkışlar arasında okundu. Mustafa Kemal, devletin her şeyden haberdar olduğunu gösteren ve Erzurumlularla hemfikir olduğunu beyan eden bir konuşma yaptı. Kâzım Karabekir'in Mustafa Suphi ve arkadaşları için yaptığı plandan övgüyle sözettii. Ardından Erzurum Valisi 'Deli Hamit'e acele olarak çektiği telgrafta, “*Mustafa Suphi'yle birlikte kaç kişi olduğunun ve kendisiyle birlikte gönderilip gönderilmediklerinin bildirilmesini rica ederim*”

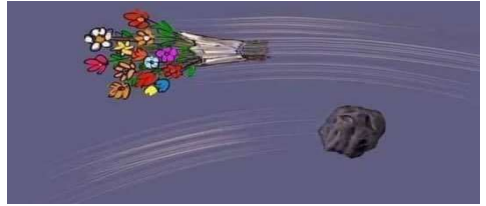
diyordu.

Hikâyenin bundan sonraki bölümünü herkes biliyor. Suphiler Trabzon'a gönderilir. Oradan bir motora bindirilir ve 28 Kanun-i Saniyi 29 Kanun-i Saniye bağlayan gece Kayıkcılar Kâhyası Yahya'ya Karadeniz'de katlettiler. Bu hâlâ Türkiye Cumhuriyeti'nin yüzleşmesi gereken kanayan yaralarından biridir.

Tarih Erzurum'u başka yanlarıyla da tanı

Erzurum, Türkiye Komünist Partisi'nin ilk hücrelerinin kurulduğu şehirlerden biridir. Bakü'de toplanan Doğu Halkları ve TKP Kongresi'ne delege göndermişti. Erzurum'daki komünistler “*Albayrak*” diye bir gazete çıkartmışlardır. Bu gazetenin Temmuz 1920 sayısında şöyle yazmışlardır: “*Bir halk hükümeti ve bir halk ordusu kurulması artık zorunluluktur.*” Bu onların ülke ve halkın kurtuluş ve bağımsızlık özleminin, ulusal ve sosyal kurtuluşun bir ifadesidir.

Erzurum Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda da önemli bir rol oynamıştır. Mustafa Kemal kurtuluş yolunda ilk kongreyi Erzurum'da yapmıştır. Bu Kongrede Kürt halkının Ulusal Kurtuluş Savaşı'na tam desteği sağlanmıştır. Mustafa Kemal'i zafere götüren bu destektir. Ama o kurtuluştan sonra Kürtlere sırtını dönerek bugünlere kadar gelen acılı bir tarihe neden olmuştur. Bu kader değildir, değiştirmek kendi ellerimizdedir.

14 Mayıs Seçimi bu değişiklikler için yeni bir adım olabilir. Onun için şimdi sandık öncesi tüm güçlerimizi seferber ederek 14 Mayıs'ta Erdoğan'ı gönderelim, ülkemizin demokrasi, özgürlük ve adalet için, halkımızın yokluk, sefalet ve pahalılıktan kurtulması için önünü açalım.

AÇIKLAMA: 2023 seçimlerinin ilk turu sonuçlandı.

Haydi, 28 Mayıs'ta Erdoğan'ı göndermek için ikinci turda tüm gücümüzle sandık başına!

14 Mayıs 2023 günü halklarımız sandık başına gitti, ilk tur tamamlandı ve milletvekili seçimleri "sonuçlandı." Cumhurbaşkanlığı seçiminde adaylardan hiçbiri %51'i alamadı, seçim ikinci tura kaldı. İkinci tur 28 Mayıs 2023'te yapılacak.

Tüm hile ve manipülasyonlara rağmen Erdoğan'ı 2. Turda gönderme olanağı vardır. Bu sol ve demokratik güçlerin, devrimcilerin ve sosyalist, komünistlerin elindedir. Şimdi yığınlar içinde çalışmaya hız verilmeli, ilk turda sandığa gitmeyen veya Erdoğan'a oy vermiş olan insanlarla görüşülmeli, onların Erdoğan'ın gitmesi, yoksulluk, pahalılık, enflasyonun bitmesi, demokrasi ve özgürlüklerin, yargı bağımsızlığının kazanılması, Kürtlere karşı savaşın sonlandırılması, barış ve refahın ülkede egemen kılınması için oyların Kılıçdaroğlu'na verilmesi sağlanmalıdır. Erdoğan'ın hilelerinin ve manipülasyonlarının panzehiri yığınların oylarını tüm zorluklara rağmen kazanmaktır.

Haydi! 2. Turda Erdoğan'ı kesinkes göndermek için yeniden alanlara!

İlk turdan çıkarılan sonuçlar ve dersler

14 Mayıs seçim akşamı sandıklar açılır açılmaz ve ilk sonuçlar gelir gelmez AKP'li burjuva politikacılar hemen seçimde halkın büyük bir demokrasi "şöleni" yaşadığını, halkın iradesinin "özgürlük" içinde gerçekleştiğini yaymaya başladılar. Onlara göre seçimler tüm dünyanın gıpta ettiği, eşi dünyada görülmeyen tam bir huzur içinde, bir şeffaflık örneği sergileyerek demokratik bir ortamda gerçekleşmişti.

**Türkiye'de hilesiz seçim olmuyor,
Erdoğan seçimi kazanacağından
nasıl emin olabildi**

Erdoğan döneminde hiçbir seçimde tam

bir şeffaflık yaşanmadığı gibi bu kez de bu ifade büyük bir yalan ve kuru bir laf ebeliğinden başka bir şey değildi. Seçimlerde trafoya kedi bile girdiği gibi bu seçimde de hile manipülasyon, oy hırsızlığı olmuştur.

Herkesin bildiği bir gerçek var ki, Erdoğan kazanamayacağı bir seçime gitmez ve kazanamayacağı bir seçim öncesinde yerinde durmaz, yerle-göğü birbirine katardı. 2015 seçimlerinde Ahmet Davutoğlu'nun AKP'ye seçimi kaybettireceği ortaya çıkınca Erdoğan Anayasa'yı hiçe sayarak, açıkça çiğneyerek kendisi Cumhurbaşkanı olarak AKP'nin seçim propagandasını yürütmek üzere meydanlara çıkmıştı. Bu kez ise Erdoğan halkın artan pahalılık, yoksulluk, yolsuzluk, israf, ekonomik kriz ve savaş politikalarına karşı halkta büyüyen tepkiler karşısında seçimi kaybetme tehlikesine rağmen çok rahattı, sanki seçimleri kazanaacağından emindi. Emindi, çünkü Erdoğan seçimi kazanmak için yapılacak hileleri en ince şekilde hasaplamış ve yürürlüğe koymuştu. Daha bir yıl öncesinde bir düzenlemeyle il ve ilçe seçim kurullarında başkan ve üyelerin kıdemli hâkimlerden değil birinci sınıf hâkimlerden olacağı uygulaması getirildi. Bu ise il ve ilçe seçim kurullarının AKP'li hâkimlerden veya AKP'nin dediğin-

den çıkmayacak hâkimlerden oluşturulacağı demektir. İl ve ilçe seçim kurullarının sandıklardaki ıslak imzalı tutanakların birleştirildiği, YSK'ya iletiildiği, bilgisayar sistemine girildiği ilk yerlerdi. Oylar hem oy torbalarını, tutanakları teslim alma, hem onları birleştirme, hem sisteme girme esnasında her türlü hilenin yapılabileceği organlardır. İşte bu organlar AKP'nin birer şubesi gibi çalışarak yapılacak hilelere temel hazırladılar. Muhalefetin güçlü olduğu bölgelerden gelen torbalar saatlerce teslim alınmadı, kapı önünde bekletildi, sisteme girmesi geciktirildi, belki sanal oy bile kullanıldı. Böylece Erdoğan'ın ve Cumhuriyet İttifakı'nın oylarının AA verilerine göre hep önde olması sağlandı.

Seçim kazanmak demek sandıklara sahip çıkabilmek demektir

Bunun dışında sandık başlarında klasik sahte ıslak imza tutanakları düzenleme, özellikle kırsal alanlarda oy torbalarına refakat eden jandarma eşliğinde oy torbalarını değiştirme gibi oy çalma eylemleri her zaman yapılır. Ama bu sene Jandarma Genel Komutanı'nın mafya babası Çakıcı'nın danışmanının kabul etmesi, Bakan Soylu'nun YSK'ya paralel bir veri merkezi oluşturmayı kalkması veya oluşturması, polisi, jandarmayı teyyakuza geçirmesi hile tehlikesinin daha da artacağına işaret ediyordu.

Bu gelişmeler karşısında muhalefet, Erdoğan'ın sandıklarda hile yapacağından kuşku duyduğu, emin olmaya başladığı için sandık güvenliğine büyük önem verdi ve önlemler alma gereğini duydu. Müşahitler ve sandık sorumluları saptadılar, bunlar özel olarak yetiştirildiler. Onlar gece yarısına kadar sandıkların ve oy torbalarının başında beklediler. Oylara sahip çıktılar. Ama sahada görüldü ki, bunlar yeterli değildi. Birçok sandık sanki sahipsizdi. Zaten sandık başkanları büyük oranda devlet memuru, yani

AKP'li idi. AKP'li devlet memuru sandık başkanı ve AKP'li, MHP'li sandık sorumlusunun ortak davranarak deneyemeyecekleri hile yoktur. Hatta birçok AKP'li ve MHP'li sayım sırasına bir grup şeklinde içeri girip sayımı etkilemeye kalktılar. AKP'li sorumlular aldıkları görev gereği sonuçlara tekrar tekrar itiraz ederek (10-12 kere itiraz edilen sandıklar var) muhalefetin güçlü olduğu sandık sonuçlarının ilçe ve il seçim kurullarına ulaşımını ve sisteme girmesini engellemeye kalktılar. Urfa'da sandık başkanı seçmene oylarını açık kullanmaya zorlamıştır. İstanbul'un ortasında bile bazı sandık başkanları tutanağın ve seçim torbasının polise teslim edilmesine çalışmıştır.

Veri girişinde bilgisayar programlarının artan önemi

Ama bu seçimde yeni bir hile tuzağı daha ortaya çıktı. O da sandık sonuçlarının verildiği sistem denilen bilgisayar programıyla oynamaktı. Bir gün sonra 16 Mayıs'ta sistemde yapılan hileler bir bir görülmeye başladı. Veriler bilgisayara verilirken veya verildikten sonra bilgisayar programı ayarlanarak Diyarbakır'dan, Silvan'dan İstanbul'a kadar birçok yerde Yeşil Sol Parti YSP'nin oyları MHP'ye yazıldı. Anadolu Ajansı AA'nın veri girişinde uzun süre YSP'nin oyları sabit-

lendi, bir artış görülmedi. Demek bu aranın oyları MHP'ye yazılıyordu. MHP'nin oyları bu gibi hilelerle yüzde 10 civarında tutulmaktadır. Kürdistan'da devlet sürekli bu hilelere başvurmakta, ama foyası da ortaya çıkmaktadır. Özellikle bu kez devletin Kürt oylarını MHP'ye yazdırmaktaki amacı Kürtleri kışkırtmak, Kürdistan'da olaylar çıkartmaktır. Ama Kürtler sağduyularını korudular, Erdoğan'ın planlarını suya düşürdüler.

Ayrıca sandık ıslak imzalı tutanakların YSK'nın yayınlarıyla karşılaştırıldığında sayısız usulsüzlükler, yanlış veri girişleri or-

taya çıkmıştır. Muhalefetin oylarından çalınıp Erdoğan'ın ve Cumhuriyet İttifakı'nın hanesine yazılmıştır. Bunlar artık usulsüzlükler değil, kasten yapılmış hatalardır, yeni hilelerdir.

Bu nedenle seçim sonuçlarının belirlenmesinde bilgisayar sistemi ve programı büyük bir önem kazanmaktadır. Buraya büyük bir bilgi ve emek ayrılması gerekmektedir.

Manipülasyonun panzehiri ıslak imzalı tutanaklara sahip çıkmak ve onların sisteme doğru girişini sağlamaktır.

Erdoğan'ın başvurdurduğu en önemli hilelerden biri seçim aşaması AA'nın verilerini temel kabul ettirerek kendi ve partisinin oy oranını yüksek, muhalefetinkini ise düşük göstererek psikolojik üstünlük sağlamaktır. Bir farkla: Geçmiş yıllarda kendi oy oranını %70'lerden başlattı ve %51'de durdurdu. Sonra da "Atı alan Üsküdar'ı geçti" derdi. Şimdi ise girişi %59'la yaptırdı ve oy oranını hafifçe %50'nin altına, %49,5'e düşürdü. Ve kendisi çıkıp, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin 2. tura kaldığını açıkladı. Erdoğan'ın planı açıktı. 2. turda %60'ların üstünde bir oy alarak cumhurbaşkanı olma. Şimdi görev onun bu oyununu bozabilmek ve 28 Mayıs'ta ülkeyi ondan, onun tek adam rejiminden kurtarmaktır. Erdoğan rakibi Kılıçdaroğlu'nun oy oranını AA'na %37-38 olarak girdirdi ve %45'in altında, %44,88'de bıraktı. Hedef millete muhalefetin düştüğü hezimet ve halk tarafından tasvip görmediğini göstermekti. AA aracılığı ile yaptığı manipülasyon ve hile amacına ulaşmıştı.

Anadolu Ajansı AA artık AKP hizmetinde devletin bir kuruluşudur. Bu kuruluş sandık başında ıslak imzalı seçim tutanaklarını anında alıp ajansa yollayacak ismi sır olan bir özel firmayla anlaşmıştır. İsmi açıklanmayan bu özel firmanın AKP olduğundan ve AKP'nin sandık başındaki sorumlularından veya sandık başkanlarından oluştuğu konusunda bir şüphe yoktur. AA sandıklardan anında gelen bilgileri devlet gücüyle sandık başkanlarından veya bir görevlisin-

den alabilir. Gelen bilgiler gözden geçirilerek önce AKP'nin güçlü, muhalefetin zayıf olduğu sandıklar girilerek Erdoğan'a psikolojik üstünlük sağlanmakta, moral bozukluğu içindeki muhalefette "adam kazandı" diyerek iplerin ucunu bırakmakta, Erdoğan'a seçimi gümüş tepsi içinde sunmaktadır.

Bunun panzehiri ise muhalefetin, hem CHP'nin hem HDP veya YSP'nin AA gibi 194 bin seçim sandığından anında ıslak imzalı tutanakların örneğini gönderen ve onları bilgisayara girecek bir ağı ve organizasyonu yaratmasıydı. Böylece AA'ya muhalif ve rakip halka doğru bilgi, veri aktaran bir merkezini yaratılmasıydı. Maalesef bu kez de muhalefet bu beceriyi gösteremedi ve büyük bir acizlik sergiledi. Böyle bir örgütü, yani her sandık için ismen tanınan 194 bin kişi tespit edilmeden, seçim öncesinde bilgisayar sisteminde bunun simülasyonu yapılmadan, denenmeden gidilen seçim baştan Erdoğan'a hediye edilmiş bir seçimdir. 2018'de sistem çöktü denildi. Ya şimdi ne çöktü? Büyük bir ihtimalle bu partilerde egemen olan bürokratik anlayış çökmüş oldu. Sonunda ne oldu, bilgisayar sisteminde veri hilelerine rağmen AA'nın sonuçlarını YSK dâhil tüm partiler, Anka, Halk TV, Sözcü TV, Tele1 gibi muhalif kurumlar AA'nın yani AKP'nin verilerini doğru kabul etmek zorunda kaldı. Yazık, bu memlekette milyonların umut ve emeği böyle heba edilmemeliydi! Eğer muhalefet anında AA'ya alternatif doğru verileri, Erdoğan ve Kılıçdaroğlu'nun aldığı gerçek oyları yayınlayabilseydi, AA'nın gücü kırılmış, psikolojik üstünlük ele geçmiş olurdu, İstanbul'da ikinci tur yerel seçimler böyle kazanılmıştı.

Adayların belirlenmesinde parti yönetimleri tabana kulak vermedi

AA'nın ve dolayısıyla YSK'nın yayınladığı sonuçlar doğru değildir, hilelidir. Buna rağmen bu hileli sonuçlardan hareketle söylenecek yine de birkaç söz vardır. Bunlardan biri adayların tespitinde yönetimin tabandan gelen itirazlara kulak asmasıydı. Hem CHP'de, hem HDP'de yöne-

timler değişik düzeyde kendi bildiklerini okudular. CHP ve dolayısıyla Kılıçdaroğlu 6'lı Masa'ya büyük bel bağladı. Şüphesiz böylesine İslamcısından, milliyetçisinden muhafazakârına kadar farklı görüşlerden partileri bir araya getirip Erdoğan'ı göndermek için bir ittifak kurmak çok önemliydi, ama bu partilerin yığınlarda veya toplumda bir karşılığı olması ve bunlar kendi yığınlarına ittifakın gerekliliğini anlatması gerekirdi. Maalesef İYİ Parti dışında bu sağ partilerin yığınlarda çok büyük bir karşılığı olmadı. Hatta bunlar pahalılık ve geçim sıkıntısı nedeniyle AKP'ye, Erdoğan'a sırtını dönen AKP'lileri bile kazanamadılar. Akşener ka-

zaniyor diye etrafa yaydılar ama onun da kazanamadığını seçim sonuçları gösterdi. Bu koşullarda Kılıçdaroğlu'nun kendi CHP yığına Erdoğan'a karşı bu ittifakın gerekliliğini, uzun erimde toplumun temel sorunlarını tartışma karakteri olduğunu anlatmadan bu gerici partilere 10-15 kontenjan ayırması, çoğu gerici olan bu adaylara tabanı oy vermeye zorlaması tabanda büyük tepkilere neden oldu. Görülen o ki, CHP'ye oy vermeyen CHP'liler bile hiç de az değildi. Şimdi 2. turda bunları kazanmak gerekmektedir.

Ayrıca 6'lı Masa yığınlar arasında çalışma, ittifakın he-deflerini yığınlara anlatma yerine yıllarca masa başında işe "yaramayan" belgeler çıkarmakla meşgul oldu. Ne AKP'li, ne Refah ve MHP'li geçmişleriyle, İslami Vahabi ve ırkçı Kürt düşmanı tutumlarıyla yüzleşmediler ve ittifakı içerik olarak ileri götüremediler, bu nedenle Erdoğan'ı devirmek için güçlü bir akım, toplumda güçlü bir rüzgâr estiremediler. Kadınlara karşı İstanbul Sözleşmesi ve Kürtlere karşı saldırı konusunda Erdoğan'la aynı paralele düşmekten çekinmediler. Toplumdaki bek-

lentiyi rağmen başkanlık ada-yımı bir türlü saptayamadı, sonunda Akşener'in de manevrasıyla yığınlar önünde itibarlarını örselediler. Bu koşullarda CHP tabanında 6'lı Masa'ya yönelen tepkiler ve bu tepkilere verilen "otoriterce" cevaplar motivasyonu kırdı. Son 15 günde Kılıçdaroğlu'nun büyük bir enerjile yığınlara ulaşmaya çalışması da fazla etki yapamadı. İktidarın "çantada keklik" olmadığı, iktidarın insanlara dokunan uzun vadeli, örgütlü bir çalışma gerektirdiği bir kez daha ortaya çıktı. Buna rağmen şimdi 2. turda ittifakla birlikte her bir oyu kazanmak için yeni bir çalışma yapılması gerekmektedir.

TİP en temel Marksist-Leninist ilkeleri çiğnedi

HDP'nin veya Yeşil Sol Parti'nin içinde olduğu Emek ve Özgürlük ittifakında da TİP ve diğer bazı sol partilerin kendi logolarıyla seçime katılmak

istemeleri tartışmalara neden olmuştur. Tartışmalar sonunda TİP Emek ve Özgürlük İttifakı çatısı altında kendi logosuyla girmekte dayatmacı bir tavır sergiledi. HDP ve Yeşil Sol Parti yöneticileri de ittifakı bozma, ittifakı uzun erimli yaşatma adına TİP'in dayatmasına boyun eğdiler. Bu HDP ve Yeşil Sol Parti tabanında tepkilere neden oldu. Çünkü dönem ayrı çıkmak değil, Erdoğan'ı devirmek için yığınların karşısına birlik olarak çıkmak, onları birlikte demokrasi ve özgürlük mücadelesine çekmek, Türk, Kürt ve Türkiye halklarının demokratik cumhuriyet mücadelesinin birlikteliğini ortaya koymaktı. Oysa böyle bir anlayış TİP'te yoktu. O bu konularda bencil bir tutum sergiledi. Yüzde 3 oya ulaşarak hazine yardımı alma planı yaptı, bunun için HDP'ye oy vermez iddiasıyla burjuva sol liberal veya demokrat Kemalist oyları alma adına kendi dar grupçu çıkarlarını işçi sınıfının, demokrasi mücade-

lesinin ve Kürt halkının özgürlük mücadelesinin üstünde tuttu. Bu tutumuyla hem ittifağa, hem Erdoğan'ın tek adam rejimini devirme mücadelesine büyük zararlar verdiğini görmek istemedi. TİP için önemi olan %3 oy, gerisi teferruattı.

TİP'in Yeşil Sol Parti ile ortak liste çıkartmamasının sonuçları çok ağır oldu. TİP'in özellikle "biz Doğuda Kürt illerinde aday göstermeyeceğiz, Yeşil Sol Parti'yi destekleyeceğiz, Batıda da biz aday göstereceğiz, Yeşil Sol Parti de bizi destekleyecek" gibi açıklamaları seçmenin, tabanın tepkisine neden oldu. Bu TİP'in ve YSP'nin birbirine rakip olması demekti, Batıda geçmişte HDP'ye oy veren seçmeni YSP'den uzaklaştırdı. TİP'in aldığı oylar daha çok sol milliyetçi liberal kesimlerden oldu. Hatta bu kesimlerin oylarını alabilmek için TİP milletvekili Ahmet Şık ezilen halkın milliyetçiliğinin demokratik bir karakter taşıdığı Marksist-Leninist ilkeyi çiğneyerek Kürtlere faşist demekte bir beis görmedi. Oysa onun bu tutumu Türk solunun Kürt konusunda gerçek tutumunu yansıtıyordu. Bu tutum aynı zamanda Kürt düşmanlığını temel politikasını direklerinden biri yapan Erdoğan'a da bir destekti.

TİP bu tutumuyla; mücadelesini sınıfa, demokrasiye, Kürt halkının özgürlük mücadelesine, emperyalizme karşı savaşa adanmış, bunları çalışma ve mücadelesinin merkezine oturtmuş olan adını gaspettiği 60'lı yılların TİP'inden fersah fersah uzaktır. Nasıl SİP devletten aldığı güçle TKP isminin üstüne çöktüyse SİP-TKP'den gelen Erkan Baş da TİP'in üstüne çökmüş durumdadır. Bu gaspçılık Türk soluna galiba yağma, talan üzerine kurulu tarihsel bir burjuva mirasıdır.

Seçimler asla adil değildi, Erdoğan devleti tepe tepe kullandı

Erdoğan her seçimde olduğu gibi bu seçimde de devlet olanaklarını en geniş şekilde kullandı. Ama bu seçimin ülke için tarihsel kader seçimi, yani Erdoğan'ın geleceği söz konusu olan bir seçim olduğu için Erdoğan'ın devleti kullanması zirve yaptı.

Devletin tüm olanaklarını, uçağını, valisini, kaymakamını, polisini, ordusunu, hazinesini, bütçesini tepe tepe kullandı. Kesenin ağzını aştı. Doğal gazın bir ay bedava olacağını açıkladı. Emekli, işçi, memur maaşlarına zamlar yapıldı. Son iki ayın bütçe açığı 400 milyar lira, Merkez Bankası'nın döviz rezervi Nisan ayında 17,7 milyar dolar eksildi. Tüm bunlar Erdoğan'ın seçim kampanyası için harcandı. Muhalefet ise bu olanaklardan yoksun olarak eşit olmayan koşullarda seçimlere katıldı. Erdoğan ise tüm olanakları halkın oyunu, iradesini satın almaya çalıştı.

Muhalefetin seçimlere eşit koşullarda girmediğini gösteren önemli faktörlerden biri medya, basın alanıdır. Erdoğan Türkiye'de basının, medya'nın %95'ini kontrol etmektedir. Bu büyük bir güçtür. Yığınları manipüle etmekte bu dev medya ve basın Erdoğan'ın elinde büyük bir olanaktır. Muhalefetin ise %5'lik bir medya ve basın kuruluşuyla Erdoğan'la rekabet etmesi mümkün değildir. Türkiye'de, Anadolu'da halkın enformasyon kaynağı sosyal medya değil hâlâ radyo ve televizyondur. Bunların da %95'i Erdoğan'ındır. Anadolu'daki Erdoğan'ın oy gücü elinde tuttuğu bu medya sayesinde. Erdoğan ayrıca devlet televizyonu TRT'yi de kendi özel malı gibi kullanmaktadır. TRT'nin her partiye eşit konuşma olanağı tanıma ilkesi Erdoğan tarafından çiğnenmiş, geçtiğimiz seçim kampanyasında Erdoğan TRT'de 35 saat konuşurken muhalefet lideri Kılıçdaroğlu ancak 32 dakika konuşabilmiştir.

Seçim kampanyasında korku ve saldırı Erdoğan'ın yöntemidir

Erdoğan yalnız maddi ve fikrinsel olarak değil seçim kampanyası süresince güç gösterisi bakımından da muhalefetten güçlüydü. Elindeki paramiliter güçleri ortalığa saldı. Muhalefetin özellikle HDP'nin veya Yeşil Sol parti'nin ve CHP'nin seçim bürolarına saldırılar düzenlendi. Son olarak HDP ve Yeşil Sol partiye düzenlenen bir operasyonla yüzlerce seçim aktivisti tutuklandı. HDP'ye karşı açılan kapatma davası ise demoklesin kılıcı gibi HDP'nin üstünde sallandırıldı.

Kapatma tehlikesi karşısında HDP kendi adına değil, Yeşil Sol Parti içinde seçime girmek zorunda kaldı. Bu ise bu seçimin adil olmadığını gösteren en önemli faktördür, kimi Kürt seçmenler bu karışıklıktan dolayı başka partilere oy vermiştir.

Ayrıca Erdoğan bu seçimde Anayasayı, yasalari, kendi koyduğu kurallari çiğnemekte büyük bir cüret sergiledi, bilerek suç işledi.

Kendisini daima güçlü bir başkan, "Reis" olarak gösterdi. Anayasa'ya göre iki kezden fazla aday olunamaz. Ama Erdoğan tüm itirazlara rağmen 3. kez aday oldu.

Yine eskiden seçim ilanından sonra İçişleri, Adalet ve Ulaştırma bakanları seçimin sağlıklı geçmesi, devletin sandıklara müdahalesinin olmaması için istifa ederlerdi.

Erdoğan bu uygulamaya bu kez de uymadı. Soylu gibi bir İçişleri Bakanı görevde kaldı, seçimde hile yapılmasının önemli bir nedeni oldu. Emrindeki polis ve jandarmayı göstererek halkta sürekli darbe ve müdahale konularında gözdağı verdi.

Esasında korku ve kutuplaştırma Erdoğan'ın da bu seçimlerde temel tutumu oldu. Erdoğan rakibi Kılıçdaroğlu'na terörist koruyucusu, PKK yanlısı olarak sürekli saldırdı, halkta Kürt düşmanlığını körükledi. Bunun karşılığı da seçim sonuçlarında görüldü. İslam dini, Türk milliyetçiliği, PKK ile mücadele bu seçimlerde yığınların tutumun belirleyen faktörler oldu. Bu koşullarda yapılan seçim asla adil olamaz.

Halkımızın „değiştirilemeyen“ irade beyanı!

Bu seçim çok önemliydi, tarihi idi, ülke kaderinin, geleceğinin belirleyecek bir seçimdi.

Türkiye otoriter, gerici, İslami-faşizan Erdoğan'ın tek adam rejimine, onun hak, hukuk, adalet tanımaz keyfi yönetimine, insan haklarını, demokrasiyi, özgürlükleri hiçe sayan uygulamalarına, yoksulluğu, işsizliği, enflasyonu, hayat pahalılığını çekilmez kılan, kendi şahsi çıkarları için

israfı artıran, ülkeyi, hazineyi, doğayı yağmalayan, ülke ekonomisini krize sürükleyen politikasına, Ortadoğu'da Kürtlere ve komşulara karşı savaş politikasına dur mu, devam mı diyecekti. Şu ana kadar ki seçim sonuçları halkın Erdoğan ile devam edeceğini göstermektedir. Bu ise liberal aydınlar da halkın seçim tercihi konusunda bir tartışma açılmasına neden oldu.

Onlara göre ülkenin demokrasi ve özgürlüklerden, bağımsız yargıdan yoksun olması, hayat pahalılığının, enflasyonun artması halkın seçim tercihinde etkili olmamaktadır. Din ve milliyetçilik daha etkindir. Onlar bu halkı tanıyamamış olmaktan hayıflanmaktadırlar. Bir yerde halkı suçlamaktadırlar.

Oysa sol ve demokrasi güçlerinin asla halka tercihleri nedeniyle kızmaya hakları yoktur. Zira bu halk 1960'dan beri hemen hemen her 10 yılda bir darbe yaşamıştır.

Her darbe halkın düşünsel birikimini almış götürmüştür. Sol ve demokratik güçler, işçi sınıfı ve sosyalist hareket ezilmiştir. TKP hâlâ yasaktır, sosyalist partiler yasaktır, Marksist düşünce yasaktır. Kısaca bu ülkede düşünmek yasaktır. Bu koşullarda halkı tercihini din ve milliyetçilik yönünde yapıyor diye suçlamak burjuva aydın hastalığıdır. İlerici düşünsel önderleri olmayan halk bizim gibi gelişmemiş ülkelere egemen güçlerin etkisi altındadır

Marks ve Engels "bir toplumda egemen olan görüş, egemen olan sınıfın görüşüdür" der. Yığınları egemen güçlerin etkisinden kurtarmak, bir umudu yaratmak ve gerçekleştirmek için o ülkede işçi sınıfı hareketinin, komünist partisinin güçlü olması gerekir.

Türkiye'de buna ek olarak ezilen ulusun, yani Kürtlerin özgürlük mücadelesiyle dayanışma içinde olması gerekir.

Bunlar olmadığı sürece maalesef yığınlar egemen sınıfın ideolojik görüşlerinin etkisi altında kalmaya ve ona göre tercihini yapmaya mahkumdur.

18.05.2023

TKP - 1920

www.tkp-online.com

TKP - 1920 SEÇİM AÇIKLAMASI:

Cumhurbaşkanlığı seçimleri de sonuçlandı, 2023 seçimleri bitti. Demokrasi, özgürlük, barış ve yığınları kazanma mücadelesine devam!

TÜRKİYE Erdoğan diktatörlüğünde bir kez daha adil, eşit, özgür, demokratik, meşru olmayan hileli bir seçim yaşadı. Erdoğan devletin maddi, mali, mal, para, basın, medya tüm olanaklarını kullanarak, vali ve kaymakamları, kolluk ve güvenlik güçlerini seferber ederek baskı, şiddet ve terör ile yarattığı biat ve korku ortamında, akıl erdirilemeyen manipülasyonlarla, hile ve sahte oylarla seçimde ancak kendi iktidarını koruyabildi. Ama bu hilelerle halkta yükselen değişim rüzgârını durduramadı. Değişim isteği daha da güçlendi, halka mal oldu. Bu istek doğuda Kürt illerinde, batıda metropollerde öyle güçlendi ki, Erdoğan'ın sınır tanımaz otoriter, milliyetçi, faşist tek adam rejimine karşı direniş daha da artacak, Erdoğan gideceği günleri sayacaktır. Özde Erdoğan bu hileli seçimin kazananı değil, kaybedenidir.

Erdoğan karşısında beceriksiz bir muhalefet

Erdoğan Mayıs 2023 seçimlerindeki “zaferi” sahtedir, bir Pirus Zaferi'dir. İktidarda kalma, saraylarda lüks yaşamını sürdürme, zenginliğe bir türlü doymayan kendisinin, ailesinin ve çevresinin zenginliğine daha da büyük zenginlikler katmak adına bu “zafer” için soyduğu halkı daha da bitap, yağma ve talan ettiği ülkeyi daha da harap hale getirdi. Ülke büyük bir ekonomik kriz yaşıyor, Körfez'deki Arap Şeyhlerinden gelecek birkaç milyar dolara muhtaç bırakılıyor. Enflasyon, pahalılık, dolar aldı başını gidiyor. İşçiler, emekçiler, emekliler, işsizler büyük bir yoksulluk içinde kıvrıyor. Özellikle gençler ve kadınlar arasında yoksulluk ve işsizlik diz boyu. Hazine tamtakır, cari açık, devasa bütçe açığı. Rusya'ya olan ve

ertelenen petrol ve gaz borçları 2024'de ödeme bekliyor. Bir sene bedava verilen doğal gazın masrafının karşılanması gerekiyor. “Kesenin” ağzını açıp depremzedelere, halka oy hediyesi olarak dağıtılan paraların, emeklilerin, işçilerin, memurların maaşlarına yapılan zamların bir yerlerden karşılanması gerekiyor. Erdoğan bu paraları cebinden vermedi. Devletin kasasından verdi. Şimdi Erdoğan, oy için yaptığı bu hoyrat harcamaların faturasını misliyle işçi ve emekçilere, halka çıkaracaktır. Bu ise elektrikten suya, gaza, patatesten soğana kadar yeni zamlar ve vergiler demektir.

Maalesef muhalefet, hatta sol ve demokratik güçler bu seçim kampanyası sırasında Erdoğan'ın bu yağma ve talan ekonomi politikasına karşı ofansif, atak, onun yüzündeki maskeyi indirip gerçek yüzünü deşifre edemedi, itibar adına yaptığı saray harcamalarının, Merkez Bankası'ndan buharlaştırdığı 128 milyarın, Kürtlere karşı yürütülen savaşın ve diğer sayısız yolsuzlukların hesabını soran bir seçim kampanyası yürütemedi. Ekonomik krizin, “boş tencere”nin, pahalılık ve enflasyonun seçim kazandıramayacağı kanısını uyandırdılar. Bu neoliberal ekonomi politikalarının alternatifinin planlı-karma ekonomi olduğunu halka anlatamadılar. Ne yazık ki, sonunda ülkenin içinde bulunduğu ekonomik buhran tali bir sorun haline getirildi. Beceriksizlik ancak bu kadar olabiliirdi.

Erdoğan toplumu kutuplaştırarak, Kürt halkına karşı düşmanlığı körükleyerek, Kürt halkının özgürlük hareketini terörizmle yaftalayarak, bütün muhalefeti “terör” ile iltisaklı göstererek yükselttiği milliyetçilik ve ırkçılık sayesinde bu sahte Pirus Zaferi'ni

kazandı. Bu “zafer” için o sahte, montaj videoları yayınlattı, billboardlara aslı olmayan karalamalar içeren pankartlar astırttı. Günlerce havuz medyasında, basında bunları gerçekmiş gibi yayınlattı. Halkta Kürtlere, onun özgürlük hareketine, muhalefete karşı bir kin ve nefret duygusu yarattı. Bu duyguyla halka içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıları unutturdu. Dinsel motifleri de kullanarak bu milliyetçi, ırkçı propaganda, Kürt karşıtlığı sayesinde Türk seçmenin büyük bir kısmının kendi lehine tavır almasını sağlayabildi.

Maalesef muhalefet bu konuda da zayıf, atıl kaldı, Erdoğan'ın sahte, montaj videolarını deşifre edemedi. Kürt halkının en doğal dil, kimlik, özerklik, kültürel haklarını savunamadı. Erdoğan'ın asimilasyona, inkâr ve imhaya dayalı Kürt politikasının içte ve dışta ülkeye verdiği zararlar anlatılmadı. Türk kesiminde milliyetçilik, ırkçılık, şovenizm yenilmeden Erdoğan'ın yenilemeyeceği halka gösterilemedi. Burada hem Millet İttifakı'ndaki, hem de Emek ve Özgürlük İttifakı'ndaki “müttefiklerin” Kürt karşıtı Kemalist tutumları Erdoğan'ın işini daha da kolaylaştırdı. Böylece Erdoğan onların kendisini sandıkta yenmek için açık cephe almalarını engelledi. Maalesef bu koşullarda Erdoğan'a karşı güçlü bir rüzgâr estirmek mümkün olamadı.

Seçimlerin kaybedilmesinde muhalefetin sorumluluğu büyüktür

Bu seçimlerde Erdoğan rejiminin her türlü hile ve manipülasyona başvuracağı, devletin tüm olanaklarını kullanacağı belli idi. Buna karşı hazırlanıyorum diyen muhalefetin şimdi gerektiği gibi bir hazırlık yapmadığı ortaya çıkmaktadır. En büyük muhalefet partisi CHP 190 bin sandıktan 14 Mayıs'ta 115 bininden, 28 Mayıs'ta da 173 bininden veri ve ıslak imzalı tutanak alabilmiştir. Bu 14 Mayıs'ta 75 bin, 28 Mayıs'ta 17 bin sandığın sahipsiz kalması demektir. Bu ise seçimi baştan kaybetmek, Erdoğan'ın

hilelerine zemin hazırlamak demektir. Öyle de oldu.

Gerek Millet İttifakı, gerekse Emek ve Özgürlük ittifakı seçimlere iyi hazırlanmadı. Güçlerini Erdoğan'ı göndermek için yığınları seferber etme yerine kendi iç sorunlarıyla boğuşmaya harcadılar. Hem Millet İttifakı'ndaki DEVA, GP, SP, DP ve hatta İYİP, hem Emek ve Özgürlük İttifakı'ndaki EMEP ve özellikle de TİP bu seçimde Erdoğan'ı sandıkta yenmeyi, ona karşı güçlü bir yığın hareketi yaratmayı değil kendilerini konsolide etmeyi, örgütlülüklerini güçlendirmeyi, kadrolaşmayı, milletvekili hesapları yapmayı, grup oluşturarak veya TİP gibi %3 oy alarak devletten yardım alabilmeyi başa aldılar. Bu küçük hesaplar onlar için Erdoğan'ı devirmekten çok daha önem kazandı. Onlar Erdoğan'la çatışmaya, ondan kopan seçmeni kazanmaya girişmediler. Böylece bunlar seçimi gümüş tepsi içinde Erdoğan'a sundular. Kendisine sol diyen TİP için bu bir yüzkarasıdır. Bu gelişme bir kez daha eylem birliği ve ittifakın ayrılmasını, ittifakların uzun erimli hedef ve kalıcılığının görülmesini gerektirmektedir. Bu acı tecrübe seçimleri kaybederek yaşandı. Seçimler masa başında laf ebeliği ile değil, şehirlerde ve kırsalda, mahalle ve semtlerde, fabrikalarda ve atölyelerde insanlarla teke tek, hane hane veya topluca ilişki kurulmadan, onların sorunlarına eğilmeden kazanılamaz.

İlk turda bitmeyip 2. tura kalan cumhurbaşkanlığı seçiminde Kılıçdaroğlu'nun milliyetçi, ırkçı, faşist Zafer Partisi'nin liderleri

Ümit Özdağ ve Sinan Oğan'la ilişkiye geçmesi, onlardan oy istemesi işçi ve emekçi yığınlarında özellikle de Kürt yığınlarında büyük hayal kırıklığı yarattı, onların %3 gibi sandığa gitmemelerine neden oldu. Bu bir kez daha ülkede Kürt düşmanlığını, Suriyeli ve diğer sığınmacılara karşı milliyetçiliği, ırkçılığı körükledi. Ne yazık ki, Kılıçdaroğlu faşistlerden gelecek oyu Kürtlerden gelecek oya tercih etti. Oysa onu her iki turda %80'lere varan oranlarla destekleyen Kürtler oldu. Kılıçdaroğlu'nun sandığa gitmeyenlerden kaybettiği oyun faşistlerin getirdiği oydan kat kat fazla olduğu görüldü. Bunlar bu seçimlerde yapılan ittifakların ciddi eleştirisini gerektirmektedir. Esasında doğru bir ittifak politikası gereği HDP'nin bu seçimlerde kendi adayını çıkartması gerekirdi. Eğer HDP kendi cumhurbaşkanı adayını çıkartsaydı Kılıçdaroğlu böyle fütursuzca faşistlere yönelemezdi ve başta Halk TV moderatörleri olmak üzere kendisini Kemalist solcu gören küçük burjuva Türk aydınları "şimdi Kılıçdaroğlu Kürtlerin değil Atatürkçü milliyetçilerin oylarıyla seçilecek" diye çılgılık atamazlardı. Bu onların içlerinde biriken Kürt düşmanlığının ve Erdoğan taraftarlığının bir yansımasıydı. Unutulmaması: Sırf masa başında kurulan ittifaklar bürokratlaşır, bencilleşir, yığınlardan kopar, hedeften şaşar, oportünistleşir. Bu seçimlerin kaybedilmesinin bir nedeni de yanlış

ittifak politikalarıdır. Kurulan ittifaklar yığınlar içinde yeterli çalışmadılar, halka, insanlara dokunmadılar. Özellikle tarikat ve cemaatlerin etkisindeki yığınlar elit anlayışla üstten bakmaya, hor görmeye devam ettiler. Bu tutum da onlara seçimleri kaybettirdi, Erdoğan'a kazandırdı.

Seçim yığınlar içinde çalışarak kazanılır

Partimiz bu seçimlere var gücüyle aktif katıldı ve Yeşil Sol Parti'ye destek verdi. Sandık başlarında görev aldı, sandıklara ve ıslak imzalı tutanaklara sahip çıktı. Tüm gücüyle yığınlar arasında çalışmanın önemini vurguladı. Mahalle ve semtlerde emekçilerle, kadın ve gençlerle ilişkiler kurdu, onları sandığa gitmeye ve oylarını Erdoğan'ı göndermek için vermelerini sağladı. Görüldü ki, tabanda Kürt ve Türk, sol ve sağ, Kemalist laik ve dindar işçi ve emekçiler arasında Erdoğan'ın otoriter, gerici faşizan tek adam rejimini sonlandırmak için dostluklar, işbirlikleri, ittifaklar kurulabilmektedir. Şimdi önümüzde bu seçim kampanyasında elde ettiğimiz deneyleri derinleştirmeli, yığınlarla yeni bağlar kurmalıyız. Erdoğan daha da sertleşecek. 9 ay sonra yerel seçimler var. Yerel seçimler için hemen yığınlar gidilmelidir. Partimiz için seçim ve zafer yığınlar içinde çalışarak mücadeleyle kazanılır!

31.05.2023

TKP - 1920 www.tkp-online.com

Seçimlerin kaybedilmesinde sosyal ve toplumsal nedenler

Barış ALPER

Türkiye: Çarpıklıklarla dolu bir toplum
BASIN ve medyada muhalefetin seçimleri neden kaybettiği tartışması sürüyor. İlk günlerde konuşulan, Erdoğan'ın yaptığı ileri sürülen hile, manipülasyon, sahte oylar ve sınırsız kullandığı devlet olanaklarının yarattığı eşit, adil, şeffaf olmayan seçim koşulları, muhalefetin sandıklara sahip çıkamaması gibi gerekçeler yerini

daha rasyonel, Türkiye toplumundaki, özellikle son 21 yılda toplumda yaşanan değişimleri içeren analizlere bıraktı.

İlk söylenenler: Hileden sandıklara sahip çıkmamaya kadar, hepsi doğrudur, yapılmıştır ve seçimlerin kaybedilmesinde önemli roller oynamıştır. Ama bunlar seçimin neden kaybedildiğini, halkın yarından fazlasının enflasyon, pahalılık, ekonomik krize rağmen

Erdoğan'ı neden seçtiğini açıklamaya yetmemektedir. Açıklamak için eleştirel bir gözle topluma, daha doğrusu Türkiye toplumunun “yaratılmasından” beri gelen çarpıklıklara, yapılaşmasına bir bakmak gerekmektedir.

Kuruluşunun 100. yılında miyadı dolmuş bir Cumhuriyet

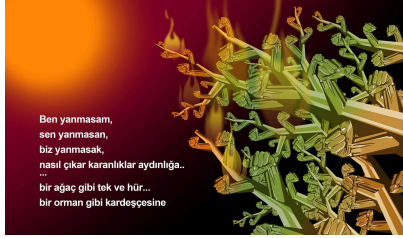
Kuruluşunun 100. yılında bu Cumhuriyet'in miyadı dolmuştur, çünkü bu Cumhuriyet ezerek üzerinde yükseldiği dört toplum kesimi ile barışamamıştır; onları eşitlik, demokrasi, özgürlük ve özerklik temelinde entegre edememiştir, toplumsal birliği sağlamamıştır. Zaten bu onun tabiatına aykırıdır, kutuplaşma onun yapısındadır. Bu dört kesim 1. Kürtler ve diğer halk ve azınlıklardır, 2. Alevilerdir, 3. Padişah ve hilafet yanlısı islamcılardır ve şimdi de Kemalistlerdir, 4. İşçi sınıfı, köylüler ve emekçi halk yığınları ve onların devrimci önderi Türkiye Komünist Partisi TKP'dir. Mustafa Kemal'in kurduğu Cumhuriyet ise daha başından Batı'ya, Batı emperyalizmine yönelen burjuva ve küçük burjuva laik, modernist, göreceli küçük bir kesimin, azınlığın baskıcı, otoriter cumhuriyeti olarak doğmuştur. Bu azınlıkla çoğunluğu oluşturan bu dört kesim arasındaki farklı düzey ve biçimde çatışmalar bugüne kadar süre gelmiştir. Bunlar günümüz politik gelişmelerini belirlemektedir.

Daha Kurtuluş Savaşı başında ve süresinde Mustafa Kemal bu dört grupla sürekli çatışma ve işbirliği içinde olmuştur. Çatışma içinde olmuştur, çünkü bunlar kendi konumları ve çıkarları açısından Mustafa Kemal'in görüşlerine karşıydılar. İşbirliği içinde olmuştur, çünkü bu kesimlerin desteği olmadan Kurtuluş Savaşı'nı kazanmak mümkün değildi. Mustafa Kemal 1922'de Kurtuluş Savaşı'nı kazanıp 1923'de Cumhuriyet'i ilan ederken bu dört toplumsal kesime karşı topyekûn bir savaş açmıştır. Kürtlere, Ermenile-

re ve diğer azınlıklara yapıldığı gibi soykırım uygulanmaya başlanmıştır. Alevilerin Cemleri yasaklanmıştır. İslami kesimde kadınların başörtüsüne karşı çıkılmış, baskı yapılmıştır. İşçi sınıfı ve emekçilerin sendikaları, örgütleri, en başta TKP yasaklanmış, yöneticileri katledilmiş, zindanlara atılmıştır. Bu savaş bugün hâlâ devam etmektedir.

Bu Cumhuriyet Erdoğan'dan bağımsız olarak, kurulduğu günden beri baskıcı, otoriter, inkâr ve imhacı karakterinden hiçbir şey kaybetmemiştir, özgürleşip demokratikleşmemiştir. Günümüzde Erdoğan'ın tek adam rejimiyle birlikte böylesi bir cumhuriyet miyadını tamamen doldurmuştur, akronikleşmiştir. Ülkeye özgürlükçü demokratik bir cumhuriyet gerekmektedir. Ama günümüz Türkiye'sinde bu şu an “imkânsız” görünmektedir, zira egemen güçlerin 4 kesime karşı hâlâ bitmeyen bir savaşı vardır. Türk toplumu “helalleşmekten”, yüzleşmekten kaçan, “hassasiyetleri” çok olan bir toplum olmuştur. Artık toplumun bu imkânsızlıklardan çıkıp yeni demokratik bir cumhuriyete yönelmesi gerekmektedir.

14 ve 28 Mayıs 2023 seçimleri tüm bu imkânsızlıkları imkân haline getirebilecek, yeni bir dönem açabilecek bir adım olabilirdi. En azından seçimlere bu umutla gidildi. Ama olmadı, zira Erdoğan toplumdaki dört kesime (İslamcılar yerine Kemalistler olmak üzere) karşı saldırgan bir mücadele yürüttü, “yaraları” kaşdı, toplumda kutuplaşmayı had safhasına çıkardı: Kürt düşmanlığı ve bölücülüğü, toplumdaki Kemalist elit karşıtlığını körükleyerek, dini istismar ederek, sol, devrimci ve komünistlerin “yokluğundan” yararlanarak seçimleri “kazandı.” Halka pahalılığa, enflasyona, işsizliğe, savaş, talan ve yağmaya evet dedi. Bu durumda bazı aydınlar kendilerini sorgulamadan halkı suçlamaya kalktı. Oysa o, halkın devrimci bir öncüden yoksun olduğu için

böyle davranmak zorunda kaldığını hiçbir zaman anlamadı. Bu davranışıyla yine Erdoğan'ın işini kolaylaştırdı.

Türk toplumunda “bölücülük” fobisi

Mustafa Kemal Erzurum Kongresi'nde Kürtlerin desteğini kazanıp savaşa öyle girmiştir. Onlara özerklik vaatmiştir. Ama 1923'de Cumhuriyet'in ilanıyla Kürtleri yok saymış, onların dil ve kimliklerini yasaklamıştır. Bu yasak ve uygulamalara karşı Kürtler isyan etmiş, bu isyanları halka “Türklerle karşı bir bölücülük hareketi” olarak göstermeyi başarmış, onların zorla, silahla, ordu ile bastırılmasında halkın desteğini almıştır. Kemalist Cumhuriyet ve bugünkü Cumhuriyet Kürtlerin inkâr ve imhasına dayanır. Bugüne kadar Kemalistler ve Erdoğan dâhil İslami kesim bu inkâr ve imhanın ardıcıl savunucusu olmuştur. Kemalist kesim yalnız CHP değildir; Sol Parti'den, SİP-TKP'den, TKH'den EMEP, TİP ve demokratik aydın çevrelere kadar uzanan geniş bir kesimdir. Bunlar bugün Kürt Özgürlük Hareketi'ne bölücü diye karşıdılar, HDP ile bir işbirliğine taraftar değildiler, çünkü onlara göre böyle bir işbirliği “teröristlerle”, “bölücülerle” işbirliğidir, bölücülüktür, Erdoğan'ın işine yarar. Ama HDP ve Kürt oylarının kendilerine akması için can atarlar. İşte bu iki şey bir arada olmuyor. İkiyüzlülük oluyor. Geçmişte bu zaman zaman oldu, ama artık Cumhuriyet'in 100. yılında olmamalıdır. Kemalistlerin kendileriyle yüzleşmesi ve “Kürtler ülkeyi bölecek fobisinden” kendisini kurtarması, Kürt halkının demokrasi, özgürlük ve özerklik taleplerine daha bilimsel yaklaşması gerekmektedir. Onlar ise bundan ne yazık ki, fersah fersah uzaktalar.

Erdoğan bu seçimlerde Kemalist kesimlerin bu tutumunu çok iyi kullandı. Kendisini “terör” ve “bölücülükle” mücadele eden en büyük mücahit olarak gösterdi. PKK, HDP ve Kürt düşmanlığı üzerinden Kemalistlerin ve halkın büyük bir kesiminin oylarını CHP ve Kılıçdaroğlu'na gitmesini engelliyebildi. “Terör” ve “bölücülükle” mücadele halkta enflasyon ve yolsuzluklarla mücadeleden

daha önemlidir algısı yaratıldı, milliyetçilik pompalandı, oylar Erdoğan'a aktı. Bu muhalefet enflasyonun bir kaynağının Erdoğan'ın israf ve talanı, yağması ise ikinci kaynağının Kürtlere karşı yürütülen savaş olduğu gerçeğini “terör” ve “bölücülüğe” destek olur korkusuyla halka anlatamadı. Kemalistler ve muhalefet, Kürtlerin en temel demokratik hak ve özgürlüklerini kabul etmeden ne seçim kazanır ne de Cumhuriyet demokratikleşir, ne de toplumdaki Türk-Kürt kutuplaşması önlenir.

Erdoğan benzer bir operasyonu Alevilere karşı da uyguladı. Alevileri parçaladı, böldü. Onların bir kesiminin toplumsal muhalefetin bir parçası olmaktan çıkartmayı başardı. Sağlanan ekonomik çıkarlar onların milliyetçi İslami kesimlerle bütünleşmesi yolunu açtı. Bu gelişmeler seçimlerde Alevilerin demokrasiden ve özgürlüklerden yana muhalif güçlerle birlikte ardıcıl konum almalarını büyük ölçüde engelledi. Alevilerin Kemalist etkiden kurtulup artık kendi yollarını bulmaları, kimlik ve inançlarını devrimci demokratik güçlerle birlikte savunmaları gerekmektedir. Aleviler inanç özgürlüğü mücadeleleriyle demokratik cumhuriyetin doğmasına büyük katkıda bulunabilirler.

Kemalistlerle padişahçı, hilafetçi İslami güçler arasındaki çatışma

Yavuz Sultan Selim'le birlikte Saray ile halk inanç olarak da birbirinden kopmuştur. Halk Hanefi, Alevi, Bektaşî gibi akla dayalı İslam anlayışını savunurken Saray ve çevresi nakle dayalı Suudi-Selefi-Vahabi İslami anlayışını kabul etmiştir. Bu anlayış egemen anlayış olarak zamanla belli halk kesimlerine de yayılmıştır. Camiler ve medreseler, iktidar bir ölçüde bu İslami kesimlerin elindedir. Osmanlı çökerken devletin kurtuluşunun yüzünü Batı'ya, Batı medeniyetine çevirerek gerçekleştirebileceği anlayış ağır basınca bu dini çevrelerden büyük bir tepki geldi, zira onlar Batı'ya dönmeyen ellerindeki iktidarın gideceği anlamına geldiğini gördüler ve bu korkuyla iyice Doğu anlayışına sarıldılar. Tanzimat bu koşullarda başladı ve Batı-

Doğu çatışması yeni bir boyut kazanır. Abdülhamid ve Pan-İslamizmle birlikte İslama yönelme yeniden ağırlık kazanır. İttihat ve Terakki döneminde Türkçülük ağır basar ve bu koşullarda Kurtuluş Savaşı'na girilir. Bir yanda İstanbul; padişah, hilafet ve yandaşları, Sevr taraftarları, İngiliz hayranları, diğer yanda Ankara ve Anadolu, Mustafa Kemal ve Müdafa-i Hukukçular ve komünistler. Mustafa Kemal Batı yanlısı modernisttir, padişah ve halife tutucudur. Halife Mustafa Kemal'in katli için, İngilizlerin de baskısıyla fetva çıkartır. Anadolu'da ise koşullar başkadır. Ankara Müftüsü de Mustafa Kemal'i destekleyen fetva yayımlar. Ankara'da Mecliste hilafetçiler ve modernistler, her iki akım da vardır, bunlar arasında çatışma keskin ve serttir. Mustafa Kemal savaşı kazanıp Cumhuriyet'i ilan ederken bu hilafetçi grupları bertaraf eder, laiklik ve modernite diyerek bunları iktidardan uzaklaştırır. Mecliste her ikisine de karşı olan sol ve komünist bir grup da vardır. Cumhuriyetle birlikte bu hilafetçi, dinci kesim Tanzimat'tan beri yürüttüğü mücadeleyi kaybeder. Artık o kesim yenilmiş ve iktidarı kaybetmiştir. Ama yenilgiyi kabul etmez, iktidarı yeniden el geçirmek için Cumhuriyet'e karşı açık ve gizli mücadele etmeye ve örgütlenmeye başlar. Ülkede iktidar olan laik, Batıcı, modernist, elit Kemalist kesim bu İslami çevreleri "baskı" altında tutmaya çalışırken bunların etkisinde olan ve elinde dini inancından başka bir "varlığı" olmayan geniş halk yığınlarını da hor görmeye başlar. Bu koşullarda iktidarı elinde tutan elit Kemalist kesimle geniş halk yığınları arasında büyük bir kopuş meydana gelir, laiklikle İslam arasında bir çatışma, kutuplaşma, husumet doğar. Bu çatışma zaman zaman öylesine bir boyut kazanır ki, İslami kesimler toplumdan dışlanır hale gelir. Toplumdaki bu kutuplaşmanın boyutunu gösteren Serbest Fırka olayından sonra 1950'den sonraki seçimlerde çıkan oy tablolarıdır. Ke-

malistler tüm sol ve demokratik güçlerin desteği ile en fazla %35-40 oy alırken (1973 ve 77 seçimleri) sağ partiler her zaman %60-65 üzerinde oy almıştır. Gayet tabii ki, bunların hepsi gerici, fanatik veya kökten dinci değildir, ama Türkiye'de Kemalist, batıcı, laik kesime karşı olan, sağ partileri destekleyen üçte iki bir toplum kesimi olduğunu gösterir. Bu gerçek görülmeden Türkiye'de kendine sol, demokrat diyen kesimin seçim kazanması ve Türkiye'yi demokratikleştirmesi "imkânsızdır" denebilir. 1950'den sonra bunlar iktidardan hep darbelerle uzaklaştırılmıştır. Halkın gücünü kazanamayan Türk aydını orduya, bu darbelerle bel bağlamıştır, halktan daha da uzaklaşmıştır.

AKP ve gerici, İslami ve faşist kesimlerin iktidar dönemi

2001'de AKP'nin kurulması ve 2002'de iktidara gelmesiyle bu tablo daha da netleşmiştir. 2002 seçimlerinde AKP %35, CHP ve diğer "sol" partilerle birlikte %20 oy alır. Seçimlere bağımsız giren Kürtlerin oy oranı %7-10 civarındadır. Geri kalan %35 oy sağ partiler arasında bölüşülmüştür. Bu partiler dini istismar eden faşist-milliyetçi ve muhafazakâr partilerdir. Bu tablo fazla değişmedi. CHP ve diğer "sol partilerle birlikte" %25'lerde, Kürtler %10'da "donup" kaldılar. Son 14 Mayıs 2023 seçimleri de bunu gösterdi. AKP'nin %35 oyu genelde değişmedi. Sağdan gelen oylarla bu bazen %40'lar, 49'lara kadar çıktı. Ama en kötü durumda, son 14 Mayıs 2023 seçimlerinde bile AKP'nin kendisine bağlı %35'lik bir seçmeni olduğu görüldü. Bu seçmen özellikle Cumhuriyet döneminde Kemalist elitler tarafından horlanmış ve aşağılanmış, Tanzimat'tan beri batılılaşmaya ve laikliğe karşı çıkmış, bu nedenle "baskı" görmüş, 100 yıldır yeniden iktidar ve bu ülkenin "efendisi" olma özlemini çeken kesimdir. Diğer sağ partilerdeki dışlanan ve horlanan dinci seçmenler de eklenince bu kesim her zaman %50'yi aşabilecek bir oy patansiyeli-

ne sahiptir. Bu çatışmanın açık ifadesi Erdoğan'ın ve Diyanet'in desteğini gören Fesli Kadir'dir. Fesli Kadir Osmanlı İmparatorluğu'nun yaşaması için Ulusal Kurtuluş Savaşında “Keşke Yunan galip gelseydi” diyen kişidir. Bu kesimlerde böylesine bir Kemalizm ve Cumhuriyet düşmanlığı bulunmaktadır. Erdoğan ile birlikte bu anlayış egemen oldu. Erdoğan sırtını bu kesimlere dayamaktadır. Bunlar camilerde, tarikat ve cemaatlerde örgütlenmiş Erdoğan'a “tapan” kesimdir. AKP iktidarıyla birlikte Erdoğan bu İslami dinci kesimi iktidar etti. En azından onlara bu hissi verdi. Onlar artık kendilerini memleketin efendisi olarak görmekte ve yaşamaktadırlar. Bunu da her fırsatta Kemalist elitlere göstermekte, artık sırtımıza binemezsiniz demektedirler. Bunun en tipik örneği sokak röportajlarında kime oy vereceksiniz sorusuna bir kadının “*Oyum tabii ki, Erdoğan'a. Eskiden hastane kapılarında beklerdik, şimdi doktorları dövüyoruz*” cevabıdır. Ne yazık ki doktor dövmek olağan hale geldi, tasvip edilemez ama burada söz konusu olan kara “zenci” Türkler olarak yıllardır kendilerini horlayan, aşağılayan “beyaz” Türk Kemalist elitlerin yerine şimdi kendilerinin iktidar oldukları, onlardan intikam almaya başladıkları ve kendilerine dokunulamayacağı anlayış ve duygusudur. Bu “zenci” Türklere bu iktidar duygusunu veren Erdoğan, ekonomideki tüm başarısızlıklarına, israf ve yolsuzluklarına rağmen hâlâ bu çevrelerde seçilebilecek bir lider olarak görülmektedir. İktidar olmanın cazibesi büyüktür ve iktidar olmak onlara kendilerini kendi kimlikleri ile ifade etme ve topluma kabul ettirme olanağı sağlamıştır. Onlar artık “özgür”dürler. Bu duygunun bir aldatmaca olduğu onlara anlatılmadan Erdoğan'ı yıkmak, devirmek kolay olamayacaktır. Bunun için ise önce halkı horlayan Kemalist anlayışı yenmek ve bu yığınları kazanmak gerekmektedir.

Yığınlar kazanılmadan Erdoğan devrilmez

14 ve 28 Mayıs seçimleri sonrasında Er-

doğan'ı seçiyor diye yine Kemalist elit kesimlerden bu yığınları suçlayan sesler yükseldi. Bu suçlamayla Kemalist elitler aynı yanlışları tekrar etmektedirler. Bu geniş halk yığınlarını suçlayarak onları Erdoğan ve AKP'nin ve diğer sağ partilerin etkisinden kurtarılamaz, seçimlerde onların oyları kazanılamaz. Onların oyları hele Kılıçdaroğlu'nun yaptığı gibi CHP'yi sağa açarak, sağ, milliyetçi, faşist partilerle ittifaklar kurarak hiç başarılamaz. Sözde sağa açılarak sağdan oy alınmaz. Şu bilinmeli ki, asla sağdan sola oy gelmez, sağdan oy kazanılır. Sağdan oy kazanmak ise yığınlar içinde seçimden seçime değil, uzun erimli onlar arasında çalışarak gerçekleşir. Sağdan bu oylar kazanılmadan Erdoğan yenilmez. Sağdan nasıl oy kazanılacağını 60'lı ve 70'lı yıllar göstermiştir. 68 kuşağının devrimci gençleri, işçi sınıfı bu yığınlar arasında verdikleri mücadeleyle CHP, sol ve devrimci güçler %42'lere varan oylar kazanmışlardır.

Bu, bugün de mümkündür. İmkânsız gözükse Erdoğan'ı yenmek ancak böyle mümkün olur. Bunun için o yığınlar horlanmamalıdır, birlikte yokluğa, yoksulluğa, sömürüye, savaşa, baskıya karşı mücadele ederek onlar kazanılmalıdır. Bunun için sokaklara, meydanlara çıkmak şarttır. Erdoğan sokaklarda, meydanlarda yenilmeden sandıkta yenilmez.

Böyle bir çalışma anlayışı ne CHP'de ne de kendisine sol diyen diğer partilerde vardır. Çünkü bu sınıf savaşını ve tarihle yüzleşmeyi, eleştiri ve özeleştiri gerektirir. CHP ve Kemalist hareket böyle bir anlayıştan uzaktır. Tarihle, Cumhuriyetin daha başında karşısına aldığı dört kesimle yüzleşilmeden, geniş işçi ve emekçi yığınları kazanılmadan Erdoğan devrilemez, demokrasi ve özgürlükler kazanılamaz.

Bu ise sınıf mücadelesini gerektirir. Bu da devrimci güçlerin ve kommünistlerin önünde duran görevdir. Bu görevin başarıyla başarılmadığını zaman gösterecektir.

Bunun için tarihten ders çıkarmak gerekmektedir.

TİP, EMEP ve diğer Türk sol güçlerinin çıkmazı: Kürtlerle yan yana duramamak

Irmak GÜLER

TÜRKİYE'de kendisine sol veya sosyal demokrat, sosyalist veya komünist, devrimci ve enternasyonalist diyen o kadar çok parti, grup ve kişiler var ki, bunların gerçekten Marksist-Leninist anlamda bir sol veya sosyal-demokrat, bir sosyalist veya komünist, bir devrimci veya enternasyonalist olup olmadıklarının bir turnusol kâğıdı da Kürt sorunu karşısında aldıkları tutumdur. 14 Mayıs 2023 seçimlerine giderken bunlar Kürt Özgürlük Hareketi'ne, PKK'ye, HDP veya Yeşil Sol Parti YSP'ye karşı aldıkları tavırla ne kadar solcu, sosyaldemokrat, sosyalist, komünist, devrimci ve enternasyonalist olduklarını ortaya koydular. Daha doğrusu ne solcu, ne sosyaldemokrat, ne sosyalist, ne komünist, ne devrimci ne de enternasyonalist olduklarını gösterdiler.

Türk solu için Erdoğan'ı yenmenin yolu Kürt ve Türk birlikteliğini sağlamaktır

Bu seçimler 21 yıllık AKP iktidarına, Erdoğan'ın İslami gerici, faşizan tek adam rejimine son vermek için toplumda bir değişim rüzgârı estirdi. Yaşanan eko-

nomik krizin, israfın ve Kürtlere karşı savaşın yarattığı pahalılık yokluk ve yoksulluk ortamında Erdoğan'ı sandıkta göndermek için bir fırsat doğar gibi oldu. Şimdi bu fırsatı yakalamak, AKP ve Erdoğan'a, Cumhur İttifakı'na karşı sol ve demokratik güçlerin Kürtlerle birlikte güçlü bir cephesini kurmak, yığınları harekete geçirmek görevi duruyordu. Bu başarılırsa Türkiye'de tarihsel bir dönüşüm yaratılmış olacaktı. Çünkü Erdoğan'ı devirmek, onun gerici İslami, faşizan tek adam rejimine son vermek demek, ülkenin ekonomik kalkınma, demokratikleşme ve özgürleşme sorunlarını, savaş, barış ve Kürt sorununu çözmeye yönünde bir adım atma olanağının yaratılması, önünün açılması demektir. Şimdi sorun Türk solunun Kürtlerle birlikte geniş bir cephe kurup Türk ve Kürt işçi ve emekçi yığınlarını Erdoğan'ı devirmek için harekete geçirme sorunuydu.

Maalesef Türk solunun böylesi bir göreve ne hazır ne de yetişkin olduğu kısa zamanda ortaya çıktı. Çünkü onların "solcu" olarak mayası Marksizm-Leninizm ve işçi sınıfı hareketi değil, Ke-

malizm ve burjuva milliyetçiliğidir. Kemalizm ve burjuva milliyetçiliğinin özü ise Kürtlerin ve diğer halk ve azınlıkların asimilasyonu, inkâr ve imhası üzerine bir Türk milleti; devleti ve cumhuriyeti yaratmaktır. Buna karşı gelen her tutum ve davranışı, hareketi ezmektir. Bugün Erdoğan'ın Kürtlere karşı yürüttüğü savaşın içeriği, onun bu savaşa karşı çıkan, Kürtlerin en doğal demokratik hak ve özgürlüklerini savunan, onlara dayanışmada bulunan herkesi "terörist", "bölücü", "PKK ve terörle iltisaklı" göstermeye kalkmasının altında yatan neden Kürtlerle Türkler arasında doğacak bir birlikteliği anında boğmaktır. Zira Erdoğan Kürtlere karşı bir savaş yürüttüğü, bu savaşta İslami kesimle birlikte laik Kemalist kesimleri de arkasına alabilirse, Türk-Kürt kutuplaşmasını derinleştirebilirse iktidarının süreceğini, bunun iktidarının garantisi olduğunu bilmektedir. Bu nedenle Erdoğan seçim kampanyasında rahattı. O sürekli Kemalist solun yumuşak karnı olan Kürt sorununa vurdu, Kürt, PKK, HDP düşmanlığını, milliyetçiliği körükledi, onların yığınlarını etkile-

di. Sonunda Kemalist sol Erdoğan'ın tuzağından kurtulamadı.

Kürt-Türk birlikteliğinden korkan yalnız Erdoğan değil Türk soludur da

Kendisine sosyaldemokrat diyen CHP daha başından sağa açılarak kurduğu Millet İttifakı etkisinde kaldı, Kürtler kazanılmadan seçimin kaybedileceğini bile bile Kürtlerle ilişki kurmaktan, bir ittifak oluşturmaktan imtina etti. Kılıçdaroğlu sırf Kürtlerden oy alabilmek için HDP'ye bir ziyarette bulundu. HDP bu jesti kabul ederek Kılıçdaroğlunu destekleme kararı aldı. Kürtler sözünü tuttu, ama Kılıçdaroğlu Kürt düşmanı faşistlere kadar gitmekten, onlarla ittifak kurmaktan çekinmedi. Kürtleri yine "sattı." Kürtleri satmak demek ise başından seçimi kaybetmek demektir. Sonunda da öyle oldu. Kemalist Türk solu Türkiye'deki müesses nizamı değiştirmek için onu korumaya her zaman tercih etmiştir. Baskıcı cumhuriyetin, otoriter iktidarların tahammülcüsü olmuştur.

Kendisine açık Kemalist diyen eski Dev-Yol, yeni Sol Parti'den, kendinin Kemalistliğini gizleyen SİP-TKP ve TKH ve benzeri diğer gruplara kadar bu politik oluşumlar daha başından HDP ve Kürtlerle bir ittifak içinde olmayacaklarını ilan ederek Erdoğan'a karşı geniş bir cephenin kurulmasını baltalamış oldular. Onlar bu

tutumlarının Erdoğan'a bir destek olduğunu çok iyi biliyorlardı. Onlara göre Kürtlerle bir ittifak kurup iktidara ortak olmaksızın Erdoğan'ın iktidarda kalması tercih etmek daha doğru bir tutumdur, zira onlar için önemli olan Türk milleti, devleti ve cumhuriyetinin bekasıdır, gerisi teferruattır.

HDP ile kullanma ve yararlanma esasına dayalı bir ittifak

Bu gelişmelere rağmen HDP Yeşil Sol Parti gibi kendi bileşenleri dışında kalan Türk soluyla bir ittifak oluşturmaktan diretti, çünkü böyle bir ittifak Erdoğan'ı devirmekle kalmayacak, Erdoğan'dan sonra da demokrasi ve özgürlüklerin derinleştirme mücadelesi için de gerekli olacaktı. HDP'nin bileşenleri dışında Türk kesiminde kalan iki önemli sol parti vardı: TİP ve EMEP. Bu iki parti HDP'nin müttefiki gözüküyor, EMEP bundan önceki dönemlerde de TİP'de bu son dönemde HDP desteği ile Meclis'e girmişlerdi. HDP'nin birlikte bir ittifak oluşturma çağrısına

bu partiler olumlu yanıt verdiler, geldiler ve birlikte Emek ve Özgürlük İttifakı kuruldu. İttifakın hedefi Erdoğan'ı sandıkta yenecek güçlü bir yığın hareketi yaratmak ve Erdoğan sonrasında da mücadeleye birlikte devam etmektir.

Ama bu iki parti kısa bir zaman sonra, ara sıra "Erdoğan'ı tarihin çöplüğüne atacağız!" dese de Erdoğan'ı devirme hedefini unuttu, seçime Emek ve Özgürlük İttifakı altında kendi logosuyla girip daha çok oy alma, daha çok milletvekili çıkarma ve hazineden daha çok yardım alma hesapları yapmaya başladılar. Onların bu tutumu kamuoyunda büyük tepkiye neden oldu. Onlara Emek ve Özgürlük İttifakı altında tek listeye girmek hem Erdoğan'ı yenecek hareketi güçlendirecek hem de tek listeye 100'e yakın milletvekili çıkararak AKP'nin Meclis'te gücü kırılacaktı. Fakat onlar bu eleştirilere aldırmadan kendi küçük oy ve milletvekili hesaplarını yapmaya devam ettiler. Utanmadan da %7 barajına

takılmamak için Emek ve Özgürlük İttifakı'nın bunları kendi logolarıyla seçime katılmalarını sağlamak zorunda olduğu dayatmasını yapmaya başladılar.

EMEP ve HDP'ye mesafe anlayışı

Gelen tepkiler karşısında EMEP geri adım attı ve Yeşil Sol Parti YSP listesinden iki aday gösterdi ama hep Kürtlerden veya YSP'den ayrı seçim çalışmaları yapmaya ve Kürtlerle yan yana durmaya çalıştı. Kürtlere, HDP'ye karşı mesafeli olmaya özen gösteren bir tavrı vardı. Oysa zaman Kürtlerle Türklerin Erdoğan'a karşı bir cephe kurma, bir yığın hareketi yaratma zamanıydı. EMEP ise bu anlayıştan uzak görünüyordu.

Ercüment Akdeniz

Hatta EMEP, Genel Başkan Ercüment Akdeniz'i "HDP bunu yarın önümüze koyar, EMEP'in başkanını biz belirledik der" gerekçesiyle YSP listesinden aday olmasını engelledi. Ercüment Akdeniz de bunun üzerine hem Genel Başkanlık'tan, hem partiden

istifa etti. HDP'ye karşı bu "garabet" tutumun Erdoğan'ın topluma aşılacak istediği Kürt ve HDP düşmanlığından hiçbir farkı yoktu. Kendisini Marksist soldan sayan EMEP'in gerçekten nerede durduğunu bir sorgulaması gerekmektedir. Kürtlere karşı böyle bir tutum onların ne kadar Marksist sol olup olmadıklarını tartışmaya açmaktadır. Zira Kürtlerle birlik olmadan Erdoğan'ı yenme, ülkeyi demokratikleşme konusunda adım atılamayacağı gerçeği bir Marksist parti tarafından yapılacak ilk saptama olması gerektirdi.

TİP için Meclis'e girmek Erdoğan'ı yenmekten daha mı önemlidir?

Gelen tepkilere aldırmayan TİP kendi logosuyla Emek ve Özgürlük İttifakı altında seçimlere katılmakta dayatmacı oldu. Kışanak ve Demirtaş'ın eleştirilerini ciddiye almadı. TİP'in seçimlere ayrı girmekteki gerekçesi ise Türk solunun Kemalist, milliyetçi, Kürt karşıtlığının tarihe geçecek bir lahiyasıdır. Parti Başkanı Erkan Baş şöyle diyor: "Kürtlerle yan yana durmazsak oy alabileceğimiz kesimler var." Acaba Erkan Baş hiç düşündü mü? Ne demek bu "Kürtlere oy vermeyeceklerin oyuna talip olmak?" Böyle bir söz, böyle bir düşünce ismi TİP olan bir parti başkanının yüz karasıdır. 60 ve 70'lerdeki TİP'e hakaret ve küfürdür. Behice Boran mezarında dö-

nüp duruyordur. Kimdir bu Kürtlere oy vermeyip Erkan Baş'a oy verecek olanlar? Bunlar Kürtlere düşman, onları "terörist" gören iflah olmaz Kemalistlerdir. Bu kesimlerden oy almayı Kürtlerle ittifaka tercih etmek bir işçi partisi için utanç vericidir.

Bir kere ismi TİP olan bir partinin görevi iflah olmaz Kemalist de olsa, Kürtlere oy vermeyeceklerin oyunu toplamak değil, onlara neden Kürt partisine, bu durumda Yeşil Sol Parti'ye oy vermeleri gerektiğini, bunun yurtseverliğin, Erdoğan'ı yenmenin, ülkenin demokratikleşmesinin bir gereği olduğunu anlatmak ve onların YSP'ye oy vermelerini sağlamaktır. Bunu yapmamak, hatta bu gibi seçmen kesimlerinin oyunu kendi partisine toplamaya çalışmak ve bu amaçla TİP logosuyla seçimlere katılmak Erdoğan'ın körüklemeye çalıştığı Kürt, PKK, HDP düşmanlığına, "terörist" ve "terörle iltisaklı" sözlerine destek ve alet olmaktadır. Kürtlere mesafe koymak, onlarla %7 barajına takılmamak için onları kullanmaktan başka bir ilişki olmadığını beyan etmek, etrafa Kürtlerden bağımsız hareket etme mesajı vermektir ki, bu Kemalist politikadır, devlet politikasıdır.

Erkan Baş'ın seçim politikası Kürtlerle yan yana durmamaktır

Erkan Baş yukardaki sözleri söylemediğini, ken-

disinin yanlış anlaşıldığını anlatmaya çalışmaktadır. Bu ise boşunadır, zira TİP ve Erkan Baş Yeşil Sol Parti listesine katılmayarak TİP logosuyla ayrı seçime girmesi tam da bu sözlerin gereğini yapmış olmaktadır, yapılan bu sözlerin onayıdır. Bu tutumuyla TİP ve Erkan Baş yalnız HDP'ye oy vermeyecek olan Kemalistlerin değil, geçmişte HDP'ye oy vermiş olan çevrelerin de oylarına talip ve HDP veya YSP'ye rakip olmuştur. Bunun sonucu HDP, yani YSP'nin oy oranı düşmüş ve 100 milletvekili hedefine ulaşamamıştır. TİP ve Erkan Baş, HDP'nin seçim başarısızlığında kendi payının ve rolünün bir muhasebesini yapması gerekmektedir.

TİP ve Erkan Baş'ın ken-

di logosuyla seçime katılma politikası sol ve demokratik güçlerin bu seçimde koydukları hedefe tersti. Hedef AKP iktidarını ve Erdoğan'ın tek adam rejimini sandıkta yenmekti, geniş

halk yığınlarında güçlü bir demokrasi rüzgârı estirmek, Türkiye'de demokratikleşmenin önünü aşmaktı. TİP dâhil tüm Türk sol ve demokratik güçleri bu hedefi bir müddet sonra unuttular. Sorun Erdoğan'ı devirmekten kendi partisini güçlendirmeye, meclise girmesini sağlamaya döndü. Yığınlar arasında çalışma, Erdoğan'a inat bir Kürt-Türk birliğinin gerçekleştirilmek tali bir sorun olarak görüldü. Tüm bunlar Erdoğan'ın işine yaradı, onun seçimi kazanmasına hizmet etti.

Türk soluyla ittifak yerine sınıfsal mücadeleye ağırlık verilmelidir

14 Mayıs ve 28 Mayıs 2023 seçimleri bir kez daha gösterdi ki, Türk solu Kürtlerle yan yana durmaktan, Erdoğan rejimine karşı güçlü bir Kürt-Türk birlikteliği yaratmaktan, Kürt sorununu barışçıl, demokratik yollarla çözmekten, Kürt sorunu çözülmeden Türkiye'nin demokratikleşemeyeceği anlayışından çok uzaktır. Bunun nedeni onların mayasındaki olan Kemalizmdir, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü anlayışıdır. Bu anlayışın panzehiri ise Marksçı-Leninci ideolojidir. Marksist-Leninist ideolojinin yaygınlığı ise ülke-

mizde zayıftır. Çünkü henüz Marksçı-Leninci ideolojiye sahip çıkan güçlü bir komünist partisi ve işçi hareketi yoktur, daha zayıftır.

Ülkemizde güçlü bir

Marksist-Leninist hareket yaratılmadan Kemalist çevrelerde milliyetçiliğin yıkılması, onların demokrasi savasına kazanılması zordur. Bu nedenle önümüzdeki yıllarda çalışmaların ağırlığı sol güçlerle ittifak kurmaya değil, Türk işçi ve emekçi yığınları içinde çalışmaya ayrılmalı, TKP-1920'nin güçlendirilmesine verilmelidir. İşçi sınıfı ve emekçi yığınları sınıfsal konularından gelen enternasyonalist anlayışla Kürt ve Türk halklarının birlikteliğini daha hızlı yaratabilirler ve ülkede yeni bir değişimin temelini atabilirler. Marksçı-Leninci parti TKP-1920 güçlenmeden, yığınlar kazanılmadan ülkenin hiçbir sorunu çözülemez. Önümüzde tutulacak halka işçi sınıfı ve emekçi yığınlar arasında çalışmaktır.

Başyazı:

Sınıf mücadelesi olmadan seçim de, demokrasi mücadelesi de kazanılmaz

SEÇİMLERİ muhalefetin neden kaybettiği tartışılırken ve bunun için toplumsal birçok nedenler sayılırken işçi sınıfının ve emekçi yığınların, onların örgütlerinin seçim kampanyalarında neden etkin bir rol oynamadıklarına değinilmemekte veya bu konu tümenden göz ardı edilmektedir. Oysa muhalefetin seçimleri kaybetmesinin en önemli nedenlerinden biri gerçekten de işçi sınıfı ve emekçi yığınların bu seçimlerde aktif, etkin bir rol oynamamış olmasıdır. Toplumda üretimi sağlayan sınıfın ülkede tarihsel denen bir seçimde rol oynaması, söz sahibi olması gerekirken, oynamaması o toplumda üzerinde durulması gereken en önemli sorunlardan biri olması gerekir. Ama Türkiye'de konu sınıfsal olunca bu söz konusu bile edilmiyor.

İşçi sınıfı ve emekçiler bu seçimde neden etkin bir rol oynamadılar

Şüphesiz işçi sınıfının ve emekçilerin bu seçimlerde neden aktif bir rol oynamadığının veya oynamadığının birçok sebepleri vardır. Bunların çoğu Türkiye ve uluslararası alandaki gelişmelerden kaynaklanan nedenlerdir. En önemli neden de: 1. İşçi sınıfının ve onun örgütlerinin, parti ve sendikalarının 12 Eylül 1980 askeri cunta döneminde aldığı ağır darbelerdir, 2. 1989 reel sosyalizmin çöküşüyle uluslararası alanda yaşanan büyük yenilgi sonrasında Türkiye'de ve dünyada işçi sınıfının bilinç ve örgütlülük düzeyinin çok gerilemiş olmasıdır, 3. Devrimci öncü örgütü 1920'de kurulan TKP'nin 80'li ve 90'lı yıllarda TİP ve diğer sol örgütlerle birleşme döneminde yaşadığı likidayondan hâlâ çıkamamış ve 4. TKP-1920'nin örgütlülüğünü henüz tamamlayamamış olmasıdır.

Böylece Türkiye işçi sınıfı devrimci bir önderlikten ve devrimci bir hareketten yoksun kalmış, örgütlülük ve bilinç düzeyi sürekli düşmüştür. Bugün ülkemizde demokrasi mücadelesinin ve Kürt Özgürlük Hareketinin başarıyla yürütülememesinin, Erdoğan rejiminin sokakta veya sandıkta sonlandırılmamasının en önemli nedeni Türk işçi sınıfının ve emekçi yığınların içinde bulunduğu felç durumudur. O, toplumsal mücadelelerde aktif rol alacak, belirleyici olacak bir yapıya ve anlayışa, düzeye sahip değildir. Maalesef sendikalar da işçi ve emekçilerin taleplerini yükseltecek bir işlev üstlenmemiştir. Bu nedenle özellikle “tarihsel” denen bu Mayıs 2023 seçimlerinde ne fabrikalardan ve mahallelerden, ne sokaklardan ve meydanlardan işçi ve emekçilerin gür sesi yüksellememiştir. Denebilir ki, bu muhalefetin seçimleri kaybetmesinin esas sebebidir.

Burada bazıları hemen itiraz edecek ve seçimlere TİP, EMEP, SİP-TKP, TKH, SOL PARTİ gibi “sol” ve “komünist” partilerin katıldığını, işçi sınıfının ve emekçi yığınlarının seçim alanlarında olduğunu ileri sürecektir. Her şeyden evvel şu bilinmeli ki, işçi sınıfı adına çıktığını söyleyen bu partiler işçi sınıfı partileri değildir, küçük hesaplar peşinde koşan küçük burjuva partilerdir. Bunların işçi sınıfı ve örgütleriyle, işçi sınıfının ideolojisi, mücadelesi, savaş geleneği ile hiçbir ilişkisi yoktur. Bunların işçi sınıfına faydasından çok zararı vardır, emekçi yığınları içinde egemen güçlerin temsilcileri konumundadır. Bunlar fırsatçıdır, tek marifetleri işçi sınıfı gerçek partilerinin isimlerini gaspetmek, üstüne çökmek olmuştur. Bunlar işçi ve emekçi yığınların çıkarları için değil kendi kişisel ve dar grupçu çıkar-

ları için hareket eden statükocularıdır. Tarihsel bir niteliği olan Mayıs 2023 seçimlerinde bile seçim kampanyalarının merkezine Erdoğan'ı devirmeyi, işçi ve emekçi yığınlarını gerici İslami faşizan diktatörlükten kurtarmayı değil, burjuva meclisinde milletvekili olmaya tercih etmişlerdir. Bunun için Kürt Özgürlük Hareketi'nin Türklerle uzun erimli demokrasi için ittifaklar oluşturma politikasını bile "kullanmakta" bir beis görmemişlerdir, zira bunların Türkiye'nin demokratikleştirilmesi, Kürtlerin özgürleşmesi diye bir anlayışları yoktur. İşçi sınıfı adına ortalıkta dolaşan bu partilerin çok iyi tanınması gerekir.

İşçi sınıfı devrimci örgütü ile devrimcidir

İşçi sınıfı üretimde, toplumda aldığı yer bakımından objektif en devrimci sınıftır. Dünyayı değiştirmek, insanlığı sömürü, baskı ve savaştan kurtarmak, barış, özgürlük ve sosyalizme doğru yol almak onun tarihi misyonudur. O bu misyonunu, devrimci işlev ve görevini ancak devrimci bir partiye, Marksçı-Leninici bir komünist partisine sahip olduğu zaman yerine getirebilir. Türkiye'de işçi sınıfının ve emekçilerin bu devrimci öncü örgütü 1920'de Suphilerin kurduğu Türkiye Komünist Partisi, TKP'dir. Devrimci bir komünist partisinden yoksun bir işçi sınıfı ve emekçiler başsızdır, öncüsüzdür, burjuva etkisi altında her türlü manipülasyona açık, her tarafa savrulabilen bir yığındır. Bugün Türkiye'de işçi sınıfı ve emekçilerin durumu budur. Burjuvazi ve onun medyasının, ideolojik kurumlarının, dinin, mezhep, tarikat ve cemaatlerin, milliyetçiliğin ve şovenizmin etkisi altındadır. Kendiliğinden bir sınıf konumundadır. Komünistlerin önünde duran görev bu durumu değiştirmektir. Seçimlerde işçi ve emekçi yığınlar içinde görülen bazı uyanmalar bunun mümkün

olduğunun sinyalleridir.

İşçi sınıfı devrimci örgütü öncülüğünde mücadele eder, toplumsal olaylara müdahale olursa, gerçekleştirdiği eylemlerle tüm topluma örnek olur ve onların büyük kesimlerinin mücadeleye katılmasını sağlar. Hatta işçi sınıfı ve örgütlerinin aktif mücadelesi diğer katmanlar ve muhalif partileri de aktifleştirir, onların da yaratıcılıklarını artırır. Eğer işçi sınıfı pasifleşmişse muhalif güçler de hantallaşmaya başlar, eylemleri gereksiz görünür, huzur ve sükûnet telkinlerinde bulunurlar. Bunun son örneği

Mayıs ayındaki seçimlere giderken muhalefetin tutumu olmuştur. Yığınların sokağa, meydanlara çıkmasını, aktif bir seçim ve demokrasi mücadelesi vermesini engellemiştir. Seçimleri muhalefetin kaybetmesinin en önemli nedenlerinden biri işçi sınıfının ve emekçilerin seçim kampanyalarına aktif çekilmemesidir. Oysa Türkiye'de 60'lı ve

70'li yıllardaki demokrasi mücadelesi ve seçim kampanyaları tam da bu tutumun tersi örneklerle doludur. Bunlar göstermiştir ki, Marksçı-Leninçi partisi öncülüğünde mücadele eden işçi sınıfı toplumsal mücadelenin, toplumsal dönüşüm ve değişimin motorudur, tüm toplumsal muhalefeti demokrasi mücadelesine çeken güçtür. Toplumda yükselen işçi sınıfının devrimci mücadelesi olmadan ne demokrasi ne de seçim kazanılır. Türkiye işçi sınıfı tarihi bunun örnekleriyle doludur. Bunun için tarihe bakmak yeterlidir.

60'lı ve 70'li yıllarda toplumsal dinamikleri harekete geçiren işçi sınıfı

Türkiye 60'lı ve 70'li yıllarda bir değişim, dönüşüm rüzgârı yaşadı. Bugün değişim ve dönüşüm diyenler o yılları hatırlarlar ve rüzgârın ülkede yeniden esmesini isterler. Ama o rüzgârı estirenin devrimci partisi ön-

cülüğündeki işçi sınıfı olduğunu hatırlamak istemezler. Sanki o rüzgâr küçük burjuva kesimlere Allah'ın bir lütfü idi. Bugün de o değişim rüzgârının kendiliğinden eseceğini, Allah'ın yine bir lütfüde bulanacağından hareket etmektedirler. Allah ise lütfünü Erdoğanlar için yağdırmaktadır. Bu nedenle o zamanlar bu değişim rüzgârının nasıl estiğine bir bakmak gerekmektedir.

1960'da faşist karışımı bir askeri darbe ile Amerikancı Bayar-Men-deres rejiminin devrilmesiyle ülkede liberal, burjuva de-

mokratik bir hava esmeye başladı. İşçi sınıfı bu fırsatı hemen yakaladı. Kemal Türkler, İbrahim Güzelce gibi ilerici sendikacıların girişimiyle sınıfın legal partisi olarak Türkiye İşçi Partisi, TİP kuruldu. 1961 Saraçhane mitingiyle işçi sınıfı varlığını ortaya koydu. Kısa zamanda sınıf ve partinin Marksçı-Leninçi komünist hareketle birleşmesi gerektiğini tespit eden sendikacılar TKP'li

olarak bilinen üniversitelerde profesör olan Aybar, Boran ve Aren'i parti yönetimine davet ettiler. İşçi sınıfının devrimci hareketi yükselişe geçti. TİP 15 milletvekili ile Meclis'e girdi. 1967'de DİSK kuruldu. Grevler, fabrika işgalleri her tarafta yükseldi, 1970'de 15-16 Haziran dev işçi direnişi yaşandı. "Doğu Mitingleri" ile Kürtlere yapılan baskılara karşı çıkıldı. İşçi hareketi gençleri, aydınları, köylüleri, esnafı da etkiledi. Ülkede Amerikan emperyalizmine, NATO'ya karşı güçlü hareket doğdu. Ne var ki, Mihri Belli ve Kıvılcımlı bu gençlik hareketini işçi sınıfından koparıp Kemalist hareketin kuy-

ruğuna takmakla bir ihanet daha işlemiş oldular.

Köylüye toprak, herkese iş / Toprak işleyenin su kullananın

İşçi sınıfının burjuvaziye, işbirlikçi kapitale, emperyalizme karşı verdiği demokrasi,

barış, özgürlük ve sosyalizm mücadelesi karşısında Kemalist hareket ve CHP de kendisini yeniden konumlandırmak gereğini duydu. Ve İsmet İnönü, CHP'nin “Ortanın Solu”nda bir parti olduğunu açıklamak zorunda kaldı. Böylece bundan sonra CHP kendisini solda bir sosyal demokrat parti olarak belirlemeye başladı. İşçi sınıfının ve onun partisi TİP'in estirdiği gericiliğe, emperyalizme ve işbirlikçi kapitale karşı rüzgârı arkasına alan CHP ilk kez geniş yığınlardan oy almaya başladı. Türkiye'de yokluktan ve yoksulluktan, emperyalist talandan kurtuluşun ve kalkınmanın sağda değil solda olduğu fikri geniş yığınları kapsadı. CHP kendisini sınıfsal temelde sola açmak zorunluluğunu gördü. Gericilikle, emperyalist yanlısı güçlerle sınıfsal temelde mücadele edildiği zaman başarılı olacağı ortaya çıkmaya başladı.

70'li yılların başında İnönü'den sonra CHP'nin başına geçen Ecevit ile birlikte bu

süreç daha da keskinleşti. TİP'in başta seçim mitinglerinde yükseldiği “Köylüye toprak, herkese iş” belgisi köylülere, işçileri ve gençleri sardı. Bu dönem CHP'nin seçim kampanyalarını yürüten Ecevit de “Toprak işleyenin, su kullananın” belgisiyle geniş köylü yığınlarına seslenmeye çalıştı.

Hem TİP'in hem CHP'nin sınıfsal içerikli bu belgileri geniş halk yığınlarında büyük yankı buldu. Halk yığınları arasında Türkiye'de ağaların, patronların, işbirlikçi emperyalist güçlerin çıkarına yarayan bozuk bir düzenin olduğu, bu düzenin değişmesi gerektiği anlayışı hızla yayıldı. İlk kez toplumda çoğunluğu

elinde tutan Demirel, Erbakan ve Türkeş'ten oluşan gerici, milliyetçi faşist cephe ülkede oluşan “sol birlik” karşısında iktidarı kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı ve kaybettiler de. Ülkede ideolojik ve kültürel üstünlük sola geçmişti.

CHP ve TKP'nin seçim belgisi: İleri demokrasi

Türkiye Komünist Partisi TKP 1973'de büyük bir atılım yaptı. Bu atılımla işçi sınıfı

arasında, başta DİSK olmak üzere sendikalarda, gençler, kadınlar, aydınlar ve sanatçılar, öğretmen ve köylüler arasında örgütlenmeye başladı. Bu ülkedeki yığın hareketleri

ne, işçi sınıfı ve devrimci mücadeleye büyük bir ivme kattı. DİSK ve işçi sınıfı Taksim meydanında dev 1 Mayıs gösterileri gerçekleştirdi. TKP'nin 1973 Atılım stratejisi ülke-

de ileri demokrasinin ikame edilmesiydi. Bu ise işçi ve emekçilerin önderliğinde ülkede halk yığınlarının söz sahibi olduğu, etken olarak yönetime katıldığı bir demokrasi demektir. Halk yığınlarında ileri demokrasi belgisi benimsendi.

Bu gelişmeler karşısında Ecevit de ileri demokrasi belgisini seçim kampanyalarında kullandı. Böylece CHP'den DİSK'e, devrimci demokratik güçlere, TKP'ye kadar uzanan zımnin bir ileri demokrasi ittifakı oluşmuş oldu. CHP'nin 1973 seçimlerinde aldığı %35'e ve 1977 seçimlerinde %42'ye varan oyları bu "ileri demokrasi ittifakını" sağladığı ve CHP'yi iktidara taşıyan oylardı. Bugün bazılarının vaktiyle CHP'nin %42'lere varan oy alıp iktidar oldu dediği oylar CHP'nin sola açıldığı dönemlerde aldığı oylardı. CHP'nin sağ ile kurduğu ittifaklar hep kazandı, değil kaybettiği ittifaklar olmuştur. Bunu Ecevit 90'lı yıllarda sağla kurduğu ittifaklarda ve koalisyonlarda da bizzat kendisi yaşamıştır.

CHP ile iş ve eylem birliklerinin taşıdığı tehlikeler ve kazanımlar

70'li yıllarda CHP ile seçim kampanyalarında ileri demokrasi anlayışıyla oluşan

zımnin eylem "birlikleri" komünistler ve devrimciler arasında CHP militanlığına soyunmayı, CHP'ye verdiği oyu ileri demokrasiye değil gerçekten CHP'ye verdiği anlayışı üstün gelmeye başladı. Bu yaklaşım bir komünist için yüz karasıydı ve TKP politikasını anlamamak demektir. TKP hiçbir zaman CHP'yi desteklemedi. Ama yasak ve burjuva yasaları gereği oy verilecek tek parti CHP olduğu için, CHP'ye atılan oyun CHP'ye değil ileri demokrasiye verildiğinin bilince çıkarılması gerekiyordu. Bu bilince çıkarılmazsa sonunda CHP'li olunur, ama bilince çıkarılır ve yığınlar bilinçli olarak ileri demokrasiye oy

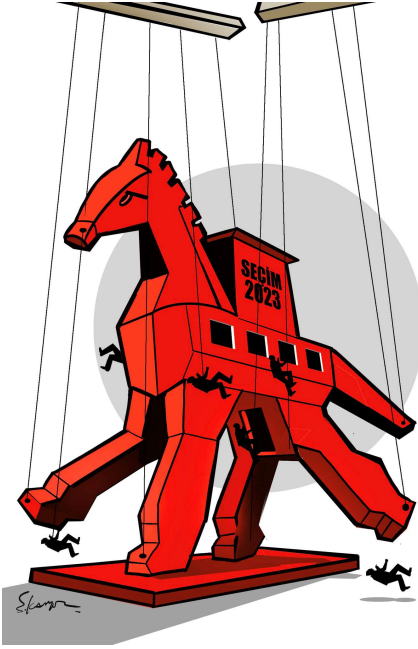
verirlerse demokrasi mücadelesi yığınların sahip çıkmasıyla yeni bir boyut kazanmış olur. Bu ülkemizdeki demokrasi mücadelesinin büyük bir kazancıydı. 70'li yıllarda yükselen ileri demokrasi mücadelesi maalesef 12 Eylül askeri darbesiyle sonlandırıldı. Bunun sonuçlarını işçi ve emekçiler bugün hâlâ çekmektedir.

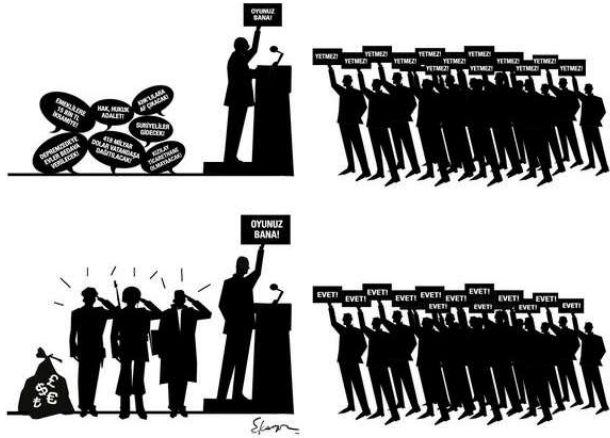
2023 Mayıs seçimlerinde CHP ile HDP veya Yeşil Sol Parti, YSP arasındaki zımnin ve açık eylem birliği 1970'lerde yaşananları bir kez daha hatırlattı. Millet İttifakı'ndaki gerici, milliyetçi partilerin Kürt düşmanı tutumu nedeniyle CHP ile HDP veya YSP arasında

Genel seçimden yerel seçim için çıkarılacak dersler

2023 Genel Seçimlerinde CHP ve lideri Kılıçdaroğlu tarihsel deneylerin tersine gerici-dinci, muhafazakâr, liberal, milliyetçi, faşist güçlerle ittifakı Kürtlerle, HDP ve YSP ile sol devrimci demokratik güçlerle yapılacak ittifaka, seçim eylem birliğine tercih etti. Bu seçimin kaybedilmesinde başlıca etken oldu. Zira Kılıçdaroğlu'nun Millet İttifakı adı altında oluşturduğu ittifakın özünde Erdoğan'ı devirme diye bir derdi olmayan bir masa başı ittifakı olduğu ortaya çıktı. Türk yığınları Erdoğan'a karşı harekete geçirmedi. Kılıçdaroğlu oransal olarak en çok oyu kendi belediye başkanlarının olduğu şehir ve büyükşehirlerden değil Kürt illerinden aldı. Kürtlerin bu fedakârlığı unutulmamalıdır. Millet İttifakı partilerinin CHP ve Kılıçdaroğlu'na getirdikleri oy deve de kulak bile değildir. Onların oy tabanını, eğer var idiye, Erdoğan geri aldı. Yerel seçimlerde onların Erdoğan'ı desteklemesi bile mümkün. Bu koşullarda İstanbul ve Ankara belediye başkanlıklarını kaybet-

açık bir seçim birlikteliğinin oluşmaması, Kılıçdaroğlu'na destek adına HDP'nin kendi adayını çıkartmaması HDP'li seçmenlerin bir kısmında kafa karışıklığına, artık CHP'ye oy veriyoruz anlayışının doğmasına neden oldu. 70'lerde ileri demokrasi yığınlarına mal olurken 2023'de Türkler ve Kürtler birlikte sandıkta Erdoğan'ı yıkıyorlar anlayışı yığınlarına, özellikle Türk yığınlarına malolamadı. Bunun sonuçları hem HDP hem de CHP ve Kılıçdaroğlu için çok ağır oldu. HDP oy kaybetti (burada TİP'in de oynadığı bencil rol de var), CHP ve Kılıçdaroğlu seçimi kaybetti, yıllardan beri söylenmesine rağmen Erdoğan sandıkta yenilemedi. Bu gelişmelerden şimdi yerel seçimler için çok ders çıkartmak gerekmektedir.

me ihtimali çok büyük. O zaman ne yapmalı sorunu akla gelmektedir.

Yapılacak iş zaman kaybetmeden işçi ve emekçi yığınlarına gitmek, onlar arasında çalışmak, onları kazanmak ve örgütlemektir.

CHP tabanına, CHP'nin ve Kılıçdaroğlu'nun Ekmelettin İhsanoğlu'ndan beri partiyi sağa açma politikasının iflas ettiği anlatılmaktadır. CHP'ye asla sağdan bir destek gelmeyeceği, CHP'yi ve Kılıçdaroğlu'nu hem Millet İttifakı partilerini hem de içine alıp üye yaptığı

Abdüllatif Şener gibilerinin partiyi kendi çıkarları için kullandıkları gösterilmelidir. Kaybedilen genel ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden ders çıkararak bundan böyle kurulması gereken esas ittifakın Kürtlerle,

budur. CHP'ye ve CHP'li belediyelere sağdan gelecek oy yoktur. Yerel seçimlerde onları destekleyecekler Kürtlerdir, solcular ve devrimcilerdir. CHP sağa değil 70'li yıllarda olduğu gibi sola açılmalıdır. Aksi takdirde HDP veya YSP de kendi adaylarını çıkarmak zorunda kalabilir ve büyükşehir belediyelerinin hepsini kaybedebilir.

Partimiz TKP-1920 yerel seçimlerde de işçi ve emekçi yığınlarına, özellikle sağ partilerin etkisi altındaki işçi ve emekçi yığınlarına gitmeye, onlar arasında çalışmaya, örgütlenmeye hız verecektir. Genel seçimlerde olduğu gibi yerel seçimlerde de demokrasi mücadelesini yükseltmeye, Kürtlerin haklı mücadelesini Türk yığınlarına anlatmaya, işçi ve emekçilerin haklarını savunmaya devam edecek, bu konuları dilendiren, Kürt ve komünist düşmanlığı yapmayan adayları da destekleyecektir. Yerel seçimleri iktidara karşı mücadelenin bir parçası yapacaktır. Kürtlerle birlikte sol ve demokratik geniş bir seçim eylem birliğinin gerçekleşmesi için çalışacaktır. Sınıf mücadelesinin yükselmesi için çalışacaktır. İşçi sınıfı mücadelesi yükseltilmeden seçim ve demokrasi mücadelesi kazanılmaz.

komünistlerle, sol ve devrimci demokratik güçlerle olması gerektiği, hedefin işçi ve emekçi yığınları kazanmak olduğu bilince çıkarılmalıdır. 1970'lerden çıkarılacak ders

